

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 34 (139)

TORONTO, Ontario, 1952 m. Rugpjūčio (August) mėn. 28 d.

Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

KRAŠTO TARYBAI SUSIRENKANT

Per 50 metų lietuviai gyvenę Kanadoje. Kada atvyko pirmasis, tikrai nežinome. Bet iki šio meto prisirinko jų čia per 20.000. Tai spėjamas skaičius, tikro nežinome ir niekad nežinosime, nes visų tiksliai niekas niekad nesurašys. Prieš porą savaitių statistikos biuras jau paskelbė kai kurių Kanadoje gyvenančių tautybių skaičius pagal pareitų metų surašinėjimą. Lietuvių skaičius dar nepaskelbtas, nes jiems atžymėti surašymo kortelėse nebuvo atitinkamos vietos, o tokių davinų negalima suskaičiuoti mašinomis. Tai turi būti atlikta žmonių, o tam reikia daugiau laiko. Vidselto vieną dieną su lauksime ir tuos davinius. Jie, žinoma, nebus tikslūs, bet tai bus skaičius, kuriuo bus remiamasi visų oficialių įstaigų, pagal kurį bus vertinamas lietuviškas žodis. Jei to skaičiaus mes šiandien nežinome, tai kiekvieną atvejų jis turėtų būti tikrai daugiau negu dvigubai padidėjęs, lyginant su 1941 m. surašymo daviniais.

Taigi Kanados lietuviškoji bendruomenė šiandien skaičiuojami prilygsta nemažai Lietuvos apskritys miesto gyventojų skaičiui, o kai kurių Lietuvos apskrityų centrų gyventojų skaičių prašoko ir prieškarinis Kanados lietuvių skaičius. Ypač, jei turėtume galimybę palyginti šiuos du skaičius, o čia mes skaitome tik lietuvių.

Kiekvienas Lietuvos miestas turėjo savo organizuotą ūkį, turėjo savo kultūrinį gyvenimą, sudarė glaudžią to miesto bendruomenę, turinčią savas ambicijas ir savus vietinius interesus. Kiekviena tokia bendruomenė varžėsi su kitomis panašiomis lenktyniauvo ir kiekvienas jos narys, išvykęs kitur, nepaniršo iš kur kilęs, taip sakant "nešė savo miesto vėliavą".

Ir Kanados lietuviai visada buvo susieti gyvo bendruomeninio ryšio — jautėsi lietuviams, būrėsi, juose buvo gyvas kanadiškas-lietuviškas patriotizmas. Kiekvienas Kanadoje gyvenęs lietuvis neapmiršo esąs kaip tik kanadiškosios lietuvių bendruomenės arba šeimos narys. Bet lietuviai čia gyveno išsiskyrę milžiniškuose plotuose, nepajungti vieno ryšio, dirbdami tautai ir savo Kanados lietuviškajai bendruomenei, kad ir ta pačia dvasia, bet mažais būreliais, be

darbus derinančio ir talkas organizuojančio centro. Tik kovos dėl Lietuvos laisvės reikalui buvo sukurta centrinė organizacija, kuri buvo net išplėtusi visą Kanadą apjungianti skyrių tinklą, tačiau, deja, ir ji sunyko, nuėdama klystkeliais. Tik dabar po trijų metų pastangų realizuojama visų — absoliučiai visų — lietuvių apjungimo idėja sudarant bendruomenės organus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės rėmuose. Pasaulio ir Krašto Lietuvių Bendruomenės organizacija yra jau žymiai platesnio pagrindo. Ji ne vienam kuriam reikalui, bet visiems bendriesiems lietuviškiems reikalams. Jos tikslas ir uždavinys rūpintis viskuo, kuo tik lietuvis gali rūpintis išnešant iš lietuviybės šio laikymo ir lietuvių tautos teisių gynimo reikalo. Žinoma ne jos reikals kištis ten, kur tie patys lietuviai ką daro, pasiskirstę į pasaulėžiūrinės, politinės ir kitokio pagrindo grupes ar organizacijas. Jos reikalas veikti toje dirvoje, kurią rodo lietuviškoji širdis. Bet ir čia ji ne monopolinė — tik derinanti, visų pastangas paremianti organizacija, ypatingai imantis to darbo, kurio dar niekas nedirba.

Grijtant prie pradžios sumenė Lietuvos miesto pavyzdžio, žinoma, Krašto Bendruomenės organizacija negalės suorganizuoti savojo ūkio — nebent kiek tai rėmėsi su socialine sritimi, stengis šio to pasiekti — bet suderinimas darbo lietuviškosios kultūros puoselėjimo, lietuviškojo vardo garsinimo ir reprezentavimosi srityse seniai laukiamas ir neabejotinai turės duoti gražių vaisių. Bent jau didesnių, negu palaidai dirbant.

Šitos veiklos sekmingumo laidas bus visų bendruomenės narių pareigingumas bei parama ir dvasia, kurią organizacijos gyvenimui įneš kaip tik šį savaitę įvyksta pirmasis Krašto Tarybos suvažiavimas. Tai bus geras ar blogas raugas, kuris nušvies, jei ne visos, tai nors netolimos ateities bendruomeninio gyvenimo darną. Dėlto atsakomybė atstovų ir visų, kuriems teks šitame suvažiavime pasireikšti, yra nepaprastai didelė. Nepaslapstis, kad mūsųose jau yra sutirštėjusių šešėlių, tačiau reikalo didybė bei atsakomybės supratimas visa tai turi nustumti į užmirštį, paliekant tik vieną aiškų darnaus darbo pagrindų sukūrimo uždavinį.

BOLŠEVIKŲ PARTIJOS KONGRESAS

Pareitos savaitės trečiądienį visi Maskvos laikraščiai ir radijas paskelbė partijos gen. sekretoriaus Stalino pranešimą apie spalio 5 d. šaukiamą partijos 19-ąjį kongresą. Kartu paskelbta ir die motvarė. Toks paskutinis kongresas buvo 1939 m. kovo mėn. Jis pats ištikrųjų nieko naujo neatneš, svarbu yra tik tai, kas jam bus pateikta, patvirtinti. O tai iš dalies matyti ir iš paskelbtosios darbotvarkės. Joje 5 pagrindiniai punktai:

1. Politbiuro vardu pranešimą padarys G. Malenkovas.
 2. Partijos inspekcinio komiteto vardu pranešimą padarys jo pirm. P. G. Koslov.
 3. Penktojo penkmečio planą referuos planavimo komisijos pirm. N. Z. Suburov.
 4. Svarstymas partijos statuto pakeitimų ir
 5. Centrinųjų organų rinkimas.
- Čia pirmiausia krenta į akis, kad politbiuro vardu pranešimą darys Malenkovas. Tai rodytų jo pirmenybę tarpe kitų varžovų dėl Stalino įpėdinystės. Tuo tarpu dar sunku atspėti, kokią priežastį išaukė partijos statuto pakeitimų, jo tarpe net politbiuro, panaikinimą, jo darbą pavadant prezidiumui. Sekretoriaus Stalino pranešimą apie spalio 5 d. šaukiamą partijos 19-ąjį kongresą. Kartu paskelbta ir die motvarė. Toks paskutinis kongresas buvo 1939 m. kovo mėn. Jis pats ištikrųjų nieko naujo neatneš, svarbu yra tik tai, kas jam bus pateikta, patvirtinti. O tai iš dalies matyti ir iš paskelbtosios darbotvarkės. Joje 5 pagrindiniai punktai:

to pakeitimų, jo tarpe net politbiuro, panaikinimą, jo darbą pavadant prezidiumui. Sekretoriaus Stalino pranešimą apie spalio 5 d. šaukiamą partijos 19-ąjį kongresą. Kartu paskelbta ir die motvarė. Toks paskutinis kongresas buvo 1939 m. kovo mėn. Jis pats ištikrųjų nieko naujo neatneš, svarbu yra tik tai, kas jam bus pateikta, patvirtinti. O tai iš dalies matyti ir iš paskelbtosios darbotvarkės. Joje 5 pagrindiniai punktai:

Imigrantų dvasiniai reikalai

TURI BŪTI APRŪPINAMI SAVOS TAUTYBĖS KUNIGŲ

Šv. Tėvas Pijus XII paskelbė naują 6 dalių konstituciją — Bažnytinį patvarkymą — "Exul Familia" (Seima tremtyje), kurioje plačiai aptariami tremtinių bei išeivių dvasiniai reikalai ir sutvarkomas jų aprūpinimas pasauliniu mastu. Viskas sprendžiama pagal vieną pagrindinį principą, kad išeivių bei pabėgėlių dvasiniai reikalai, kiek tai įmanoma, turi būti aprūpinami tos pačios tautybės kunigų, mokančių jų kalbą. Konstitucijoje primenama, kad toks yra bažnyčios nusistatymas nuo seniausių laikų, kad jau 8 amž. prie šv. Petro karšto Vatikane buvo įkurta vad. "Scholar Peregrinorum", kur visos eilės tautų dvasininkai gyveno atvykstantiems maldininkams aprūpinti ir atskirtiems tautybėms buvo kuriamos įvairiausios įstaigos — užveigos

namai, prieglaudos, bažnyčios, brolijos ir tt.

Ta proga šv. Tėvas primena, ką Bažnyčia yra dariusi nelaimingiems tremtiniams paremti, sumini savo įkurtas tam reikalui įstaigas ir kad išeivių dvasinių reikalų aprūpinimo klausimai yra pavesti specialiai Vatikano įstaigai, vadovaujamai monsignoro Emilio Rossi.

Tai naujas milžiniškos svarbos šv. Tėvo patvarkymas, kuris be abejo netrukus turės būti pajustas visam epaulyje, nors jau ir anksčiau buvo matoma simptomų, kad šiuo keliu einama. Buvę matyti ir kai kurių tos rūšies organizacinių patvarkymų.

Beje, konstitucijoje Bažnyčios rūšies veiklos pavyzdžių priminta ir Kanada, kurioje ukrainiečiams jau Pijaus X buvo paskirtas rytų apeigų vyskupas, kaip ir JAV.

Nedarbo klausimas Kanadoje

Statistikos biuro žiniomis liepos 31 d. Kanadoje dar buvo 175.700 bedarbių, kai liepos 3 d. dar buvo 196.200. Vadinasi, sumažėjo 20.500, tačiau tebebuvo 45.000 daugiau kaip pereinamais metais tuo pačiu metu. Rugpjūčio mėnesį bedarbių skaičius beabėjo padidėjo. Tai iš vienos pusės dėl nutraukimo darbų kairuriose įmonėse dėl plieno trūkumo ryšy su JAV plieno pramonės streiku, o iš antros dėl visos eilės streikų pačioje Kanadoje, ypač Britų Kolumbijoje.

Otava. — Kažkokia Margaret Finkelstein, kilusi iš centro Europos, kaip vieno britų diplomato patarnautoja atvyko Kanadon be jokio apklausoimo, o kai tas diplomatas grįžo Anglijon, ji liko čia ir paprašė leisti jai čia pasilikti nuolatinės imigrantės teisėmis. Laikina jai buvo leista pasilikti, bet prarastas tyrinėjimas parodė, kad ji komunistų įsakyta išvažiuoti.

BRITAI GRIEŽTŲ NORŲ BIJO

(Niujorko bendradarbio ALMAUS)

• Praėjusi savaitė metropolijoje, atrodo, stiprino VLIKo poziciją. Sajūdžiams posėdžiaujant ir svarstant pasitraukimo rezultatus, senosios partijos viltinai laukė Zalkausko pirmųjų žygių. Laik. Vyriausybės atstatymo idėjos susiduria su didelėmis abejonėmis, kai dar kartą bandoma sustiprinti VLIKo poziciją. KD tvirtai stovint už VLIKą, liaudininkų vadovaujantis asmuo pareiškė, jog "Laikinijo Vyriausybė, tuo kartu išsiskirėsiu iš Karo Muziejaus, tuom pačiu užbaigė ir savo egzistavimą". Gi pats Škirpa, neatrodo, jog būtų tokios nuomonės. Frontininkai tyli. Sakoma, aiškina padėtį su nariais.

• Rugpjūčio 18 d. gen. Ridgway štabas narsiai užtikrino, jog sovietų gasdinimai nelįsti į Baltijos jūrą su Atlanto pakto valstybių manevrais neturį jokios reikšmės. "Mainbrance" pratimai rugšėjo 13-25 d. įvyksia, o juose dalyvaus JAV, Britų, kanadiečių bei skandinavų karo laivynai. Jie turėtų vaizduoti, kai bus atremtas sovietų puolimas prieš Skandinavijos pusiasalį. Kaip korespondentai rašo, šis Baltijos jūrų klausimas sukėlė "galvos skausmus" vadovaujantiems britų ir amerikiečių generolams, o vietiniai komunistų laikraščiai gvolto šaukė. Bet tik

nesio su galiuku. "Stalino Didžiojo" era, jo pačio noru, gali būti triumfališkai užbaigta perleidžiant "darbą" teikiems, sau pasiliekanč "pranašo ir mesijas" rolę.

• Tik ką grįžęs iš Romos ir kitų Europos miestų senatorius W. Bentonas, iš Corn. pareiškė, jog ten pežiūrėjęs ir patikrinęs Amerikos Balso ir kitų Valst. įstaigų darbą, kaip senato buvo pavesta jam ir sen. Wiley, Wisconsin resp. "Mes randame, jog "A.B."... privalo gauti daugiau priemonių, daugiau ir geriau kva lifikuotų žmonių, smarkesnę ir inteligentiškesnę vadovybę ir daugiau pinigų" patvirtinto dar kartą žymusis demokratų senatorius, kuris savo laiką buvo šių

(Nukelta į 2 pusl.)

SOVIETŲ GYNYBOS LINIJOS EINA PER LIETUVĄ

Bostono The Chr. Science Monitor, pagal Belgijos Antikomunistinio Laisvės Fronto žinias, kuris turis ryšių su kraštais už gelež. uždangos, praneša, kad Sovietų Sąjunga skubotai per tvarkanti savo gynybos pozicijas prieš Vakarų. Dar pereinamųjų metų gruodžio mėn. padniepio srityje tarp Osipoviči, Černigov ir Ovruč būvę pradėta rengti pagrindinė gynybos sistemos bazė. Rusija nusprendusi gynybos liniją įrengti savo pasieniu, bet neikišti jos į satelitinius kraštus. Gynybos linija esanti renčiama nuo Daugpilio per Kauną į Karpatų šlaitus prie Przemyslio. Šiai linijai paremti esą įrengta viršinė naikintuvų aerodromų, o bombonešių bazės esą nukeltos giliau į Sovietų teritoriją. Buvusieji 7 aerodromai Rytprūsioje esą paversti "pirmieilais rezerviniais aerodromais", dalis įrengimų sunkiųjų bombonešių bazės prie Iščuči (pavadinto Černiachovskiu) esą panaudoti kitiems kitiems. Tarp kitų taip iš Rygos elektronikos VEF fabrikas esą perkeltas į Omską, o "Vairoga" fabrikas iš Liepojos į Nikolajevą.

Minėtųjų belgiškų šaltinių nuomone, statomiosios Baltijos pakrantės "Stalino linijos" paskirtis tesanti tik sutrukdyti išsikėlimą iš jūros.

Jei šitos informacijos tikros, Sovietų gynybos linijos eitų per Lietuvą, atseit ji būtų pačiame kariškame pragare.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Iš Europos paimnų pereitą savaitę į pirmą vietą vėl išliko Vokietijos klausimas. Liepos 10 d. notomis vakariečių paraginta S. Rusija pagalvoti atsakę sutinkantį pradėti pasitarimus dėl Vokietijos, ir net tuojau, ne vėliau spalio mėn., tačiau su sąlyga, kad būtų tariamasi jos siūloma klausimų eile, būtent pirmiausia dėl taikos sutarties, dėl bendros vyriausybės sudarymo ir tik po to dėl bendrų rinkimų ir okupacinių pajėgų atitraukimo. Vašingtone šis siūlymas laikomas nepriimtiniu, nes ištikrųjų tai būtų tik kalbos ir kalbos, be visų. Bonnoje siūlymas taip pat sutiktas šaltai.

Artėjant S. Atlanto S. konferencijai, visi jos nariai, kurie buvo pareiškę nepajėgsią įvykdyti ginklavimosi programas, pradėjo savo balsus švelninti. Esą šių metų programas tai išpildysia, bet nepajėgsią išpildyti sekančių metų plano, nes nepajėgsią padidinti kariškų biudžetų. Tokie Prancūzai sako, kitais metais galėsia kariniams reikalams pasiskirti tik tokią pačią sumą, kaip šiemet, bet ir tai tik tada, jei JAV pridėsia 600 mil. dolerių. Vadinasi, jei norima iš jų daugiau išspausti, reikią daugiau duoti.

Egipte pastarųjų riaušių vadas pakartas, kitų būla dar nagrinėjama. Kariuomenės šis neatlaidžia spaudžia vyriausybę tuojau įvykdyti žemės reformą, stambiesiems savininkams tepalikant nedaugiau 200 akrų. Be to, dar paskelbtas planas su JAV pagalba sukurtyti 3 milijonus akrų dykumų, tą plotą taip pat išdalinant bežemiams.

Premjeras Aly Maher paskelbė, kad maždaug po 3 savaites numatomos derybos su Britais dėl jų kariuomenės pasitraukimo iš Sueso, kai patys Britai rūpinasi, kaip sudaryti šio regiono karinę komandą. Tuo tarpu Egipto karinis diktatorius Naguib pareiškė, kad Egiptas užsienio karinės pagalbos priims tik, jei būtų užpultas ir jei tas nepažeis jo nepriklausomybės. Dėl siūlomus Vid. Rytų komandos Naguib nepasiskė, bet tai rodo, kad lengvai neis.

Pasikalbėjime spaudos atstovams gen. Naguib pareiškė, kad kariuomenė iš viešojo gyvenimo pasitrauksianči tuojau kai tik vyriausybė pakankamai sustiprėsianti.

Irane Mossadegh bando apvaldyti padėtį. Norėdama užkirsti kelią komunistų pasisėkimui, vyriausybė nori palengvinti varguomenės gyvenimą ir įvykdyti žemės reformą. Iš dvarininkų nutartą ne tik paimti 2% mokesčių, bet dar ir 20%, iš kurių 10% skiriama tuojaus paskirstyti varguomenei ir 10% į specialų banką, iš kurio bus duodamos paskolos. Komunistai betgi savo puolimus yra pagyvinę ir dažnai prieinama prie kruvinių riaušių su nacionalistais. Dėlto į Teheraną vėl grąžinta kariuomenė. Pati kariuomenė yra apvaloma. Mossadegh, kaip karo ministras, jau atleido 15 generolų ir žada dar daugiau atleisti. Į Irano siūlymą derėtis dėl atlyginimo už nacionalizuotas naftos įmones, Britai atsakė, kad derėtis sutinka, bet ne tuo pagrindu. Reikią daug platesnės bazės.

Korejoje tebevyksta smulkios kautynės ir oro puolimai, o derybos jau ketvirtą kartą atidėtos vėl savaitėi. Komunistai, be kaltinimo bakteriniu karu, pradėjo šaukti prieš nežmonišką ginklą — vad. napalio bombas. Amerikiečiai dėl jų nesigina, bet sako, kad tai ugnies bombos, o ugnis nuo amžių vartojama kaip ginklas. Be to, prieš civilius gyventojus jos esą nenaudojamos. Prieš bombardavimą virš miestų esą išmetomi lapeliai, perspėja civilius gyventojus pasislinkti. Ate S. Rusijos ir Kinijos derybas, vykstančias Maskvoje, paskelbiama nieko. Iš esamos abiejų valstybių santykių padėties ir iš Kinijos delegacijos sudėties sprendžiama, kad ten sprendžiama ūkiniai, politiniai ir kariški klausimai. Spėjama, kad jose bus sprendžiamos visos Tol. Rytų problemos, ypač Japonijos. Spėjama, kad bus deramasi dėl Congcum geležinkelio ir dėl Dairen bei Port Arthur uostų grąžinimo Kinijai. Geležinkelis ir uostai turi būti grąžinti sudarius taikos sutartį su Japonija, bet ne vėliau 1952 m. pabaigos. Dabar tas terminas jau nebetoli. Gal būt, bus svarstomas ir taikos sutarties su Japonija klausimas, gal Kinija paprašys dar didesnės paramos.

Būdinga, kad Maskvoje kinų delegacijos sutikti buvo pakviesti Azijos valstybių ambasadoriai, bet nei vienas iš europinių, nors kairiosios valstybės — D. Britanija, Švedija, Danija, Šveicarija, Suomija — kom. Kinija yra pripažinusi.

GENEROLIŠKA POLITIKA

Britų imperijos štabo viršininkas feldmaršalas Slim, viešėdama vyriausioje S. Atlanto Sąjungos būstinėje, kur atvyko aplankyti vyriausiąją Europos pajėgų vadą gen. Ridgway, per 200 dešimties tautų karininkų pasakė kalbą. Tik, kaip štabo viršininko, kalba buvo keista — grynai politinė, ne kariška ir, turbūt atspindinti Britų vyriausybės pažiūras. Feldmaršalas kalbėjo ne kaip gynybos organizuoto ir ne apie strateginius planus bei karo techniką, bet kaip karo išvengti, kaip priešą padaryti nepavojingą diplomatinėmis priemonėmis. Esą, pats komunistas pasaulio taikai grėsmės nedaras ir esąs neišvengiamas atsilikusiuose varginguose kraštuose. Ten jis galys įsigalėti. Pajėgų pasaulio taikai sudaras Maskvos imperializmas. Dėlto nereikią blaškyti jėgų kovai su komunizmu įsigalėjimu visuose pasaulio kraštuose, bet tik stengtis, kad jis ten nepakliūtų Kremliaus bendron vadovybėn. Reikią Maskvos diktato išvengti tuos kraštus patraukiant savo pusėn

juos palaikančią prekybiniais santykiais ir užmezgant diplomatinius santykius su jais. Reikią juos patraukti į Tito pasirinktąjį kelią.

Atrodė, kad šitomis tezėmis feldmaršalas bandė pateisinti D. Britanijos politiką Kinijos atžvilgiu ir jos norą palaikyti prekybinius ryšius su Sovietų satelitiniais kraštais. Tezės, beabėjo atspindinti Britų požiūrį, tačiau vargu ar tinkamos šiuo metu, kai vienas prieš kitą stovi du organizuoti frontai. O dar labiau keista, kad tokie klausimai keliami karių forume, jei ir štabai politikuos, kasgi kariškais reikalais rūpinsis?

Viduriniųjų Rytų komandos klausimu feldmaršalas iškėlė taip pat Britų tezę, kad toji komanda turėtų būti visiškai savarankiška, tolygi gen. Ridgway komandai. Esamoji komanda turinti būti pavyzdžiu naujoms pašioms komandoms kitose pasaulio dalyse. Ar pasisekė feldmaršalui įtikinti karių, kad prieš tą patį priešą turi būti kelios savarankiškos komandos, galima labai abejoti.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRASTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusm. \$2.50

Kitur: metams \$4.50, pusm. \$2.50

Įmokėję nemauja \$10 laikimo garbės prenumeratorių

Adresas pakeitimams 25 ct. (smulkiosios pastos ženklas)

41 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada - Telef.: EM. 3-4265

BUVUSIEMS POLITINIAMS KALINIAMS

Visi laisvojo pasaulio lietuviai, žavisi Lietuvoje pasilikusiu tautiečių gyva tėvynės meile ir jų didvyriška kova dėl Lietuvos laisvės.

Lietuvos kančios ir mūsų brolių ir sesių kruvina kova visus mus įpareigoja visą gyvenimą skirti Lietuvos išlaisvinimui ir lietuvių tautos gyvybės išgelbėjimui.

Ta kovos dvasia, deginanti visus lietuvius, nacių kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose kentėjusių tautiečių subūrė į Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buvusių politinių kalinių Sąjungą, kad būtų galima organizuoti įsijungti į žūtbūtine lietuvių tautos kovą.

Sąjunga įsteigta 1945 m. rugpjūčio 28-29 d. Augsburgėje įvykusiame visuotiniame lietuvių buvusių politinių kalinių suvažiavime.

Tame suvažiavime buvo norėta įsteigti bolševikų ir nacių kalėjimuose buvusių politinių kalinių bendrą Sąjungą. Tačiau anuo metu, kada prieš Sovietų Sąjungą ir komunistus nei žodžio nebuvo galima pasakyti, tokios Sąjungos nebuvo galima įsteigti. Todėl nutarta kuriamąją Sąjungą pavadinti šiuo vardu: "Lietuvos Antinacinės Rezistencijos Buvusių Politinių Kalinių Sąjunga".

Nepaisant buvusių aplinkybių, visi jautė gyvą reikalą suorganizuoti ir bolševikų kalėjimuose kankintus lietuvius kovotojus, todėl jau sekantiame LARbpk Sąjungos suvažiavime, įvykusiame 1947 m. rugpjūčio 21-22 d. Flossenburge, buvo priimtas sekantis nutarimas: "Kadangi keičiantis politinėmis sąlygomis plėsis mūsų Sąjungos apimtis ir apims politinius kalinius bei nukentėjusius nuo bolševikų, suvažiavimas leidžia Valdybai, esant reikalui, perrašyti Sąjungos pavadinimą, išbraukiant žodį "Antinacinės".

Šiuo metu, kada prieš Sovietų Sąjungos imperialistinius siekius ir prieš jos varomą tautų žudymą jau galima viešai kovoti, LARbpk Sąjungos Centro Valdyba įgyvendina Flossenburgo suvažiavimo nutarimą ir skelbia, kad nuo 1952 metų rugsėjo mėn. 1 dienos LARbpk Sąjunga apima visus bolševikų ir nacių kalėjimuose kentėjusius lietuvius ir vadina "Lietuvos Rezistencijos Buvusių Politinių Kalinių Sąjunga".

Sąjungos Centro Valdyba, norėdama sutikrinti visų savo narių adresus, prašo taip bolševikų, taip nacių okupacijos metu dėl Lietuvos laisvės kalintus lietuvius pranešti savo adresus.

Ten, kur yra bent 5 lietuvių, buvę politiniai kaliniai, prašomi steigti LARbpk Sąjungos skyrius, išsiskirti skyriaus valdybą, kurios sąstatą prašome pranešti Sąjungos Centro Valdybai sekantiu adresu: Rev. V. Pikturna, 213 So 4th St., Brooklyn 11, N.Y.

Ta pačia proga Sąjungos Centro Valdyba sveikina visus bendros kovos bei kančios brolius ir linki kuo greičiausiai persiorganizuoti į vieną galingą ir kovingą vienetą.

LARbpk Sąjungos Centro Valdyba:

Kun. Vytautas Pikturna, Vaclovas Alksnis, Juozas Kojelis, Kun. Jurgis Paransevičius, Povilas Žičkus, Jonas Rimašauskas. P.S. Centro Valdyba prašo visų lietuviškų laikraščių, išeinančių už JAV ribų, šį atsišaukimą perspausdinti.

BRITAI GRIEŽTŲ NORŲ BIJO

(Atkelta iš 1 pusl.)

istaigų vedėjas, tuom pačiu sutikdamas su svetimsalių spaudos kritika.

Valst. Dep. paskelbė studiją, kaip sovietai ateistiškai auklėja jaunimą ir, pažabodami bažnyčias, stengiasi sugriauti religiją pavergtuose kraštuose. Studijoje paličiamas visos tautos išskyrus pabaltiečius, apie kurių religijos katastrofišką padėtį laisvasis pasaulis tiesiog ignoruoja, kaip neįdomią. Nuosiskundžia ir protestantai. Pasiskutiniame Liuteronų kongrese, nors ir buvo prašoma, į valdomuosius organus nebuvo išrinktas nei vienas pabaltietis.

Iš kur lietuvių ir gavo tokį pamėgimą boksutis. Kaunietis Soikas yra TSRS sunkaus svorio meisteris. Liepos pabaigoje Vilniuje įvykusiose TSRS jaunųjų čempiono titulą laimėjo kaunietis Romas Murauskas, "komjaunuiolis ir Inkarų fabriko žymūnas". Jį treniravo vilnietis L. Sneidermanas.

Praėjusią savaitę paskelbus penkmečio planą ir kompartijos kongresą, atydūs stebėtojai laukia kokių nors sovietų strategijos ėjimų. Maksimalistai amerikiečiai korespondentai apsidžiaugė, jog penkmečio plane nepaprastai dėmesys esą skiriamas Baltijos valstybėms — "matyt, siekiant jas paversti TSRS labiausiai pramoninga sritimi". Tačiau lietuvių žurnalistas, įsiskaitęs penkmečio plano tekstą, bemaž pastebėjo, jog tai tik propagandinis muilo burbulas. Jie kreipėsi į autoritetingus lietuvių mokslininkus, kad šie savo laiškais amerikiečiams paaiškintų tikrąją penkmečio "reikšmę". Štai tas penkmetis, projektuojamas LTSR: Pabaltijo valstybėse 2 kartus padidinti elektrifikaciją. Pastatyti Narvos hidroelektrinę, Rygos elektrinę ir paruošti planus Kauno (Birštono) hidroelektrinei... (Šie

planai jau buvo ruošiami nuo 1928 m.) Lietuvos respublikoje jie numatė padidinti elektrinių įrangų gamybą (Elfos fabrikas Vilniuje jau gamina elektrinius motorus, "Zis Moskva" šaldytuvus, kurie ir eksportuojami). Lietuviai turėsia pagauti 3,9 kartus daugiau žuvies; kur kas daugiau prieiginti karvių ir kiaulių (!); padidinti mašinų traktorių stočių; padidinti geležinkelio tinklą (paskutiniąjį statybą — 1944 m. vokiečiai pravedė antroji linija Šiauliai-Ryga). Ypatingai stebina plane įrašytas projektas pastatyti tiltus per Nemuną ties Kaunu, sustiprinti laivininkystę Nemunu ir Daugava; 50% padidinti plentų tinklą Pabaltijo ir Kaukazo rajone; 40% padidinti ligoninių lovų skaičių; — deja, iš to tik paaiški, kad ir šis penkmetis tebus tik bandymas 1940 m. netgi nutrauktą nepriklausomą valstybių darbą. Tik reikia pripažinti sovietų sugebėjimą pūsti burbulus. Visame pasaulyje su dėmesiu skaitė apie tai penkmetį, na, ir amerikiečiai žurnalistas tokią išpūdį ir susidarė. Jei mes pasisiūžime į sekmdieninius amerikiečių, sakysim, NYTmes,

NAUJI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

65 Rėmėjų būrelis Čikagoje, c. o. Mr. VI. Augulis, 2609 W. 64 St., Chicago 29, Ill., USA. — Karaziejų Juozas, II kl. mok., išlaiko nuo 1. 4. 1952.

66 Ev. liut. bažnyčios Jaunimo Rėmėjų būrelis, c. o. Mr. Vilijus Albrechtas, 854 W. 33rd St., Chicago, Ill., USA. Gaigalaitį Petrą, IV kl. mok., nuo 1. 8. 1952.

67 Rėmėjų būrelis Waukegan, c. o. Mr. VI. Petrauskas, 842 Adams St., Waukegan, Ill., USA. Puotrą Kazi, I kl. mok., nuo 1. 7. 1952.

68 Rėmėjų būrelis Longuenil, c. o. Mr. Petras Beleckas, 56 Vermont St., Longuenil Annex, Canada. Gudą Romualdą, I kl. mok., nuo 1. 7. 1952.

Atsiminimai

Pokariame laikotarpyje atsiminimai tarytum grybai dygo. Jų papėstis JAV. Dažnai jie yra lėkšti ir neprašoma vidutinės publicistikos lygio. Jie dygsta ir bemaž sensta. Praėjus metams jų kalna pusiau sumazinama, kad didelių išteklių rinkon iškišus.

Amerikietiški atsiminimai gaunetini skiriasi nuo britų išsistųjų. Pirmiausia britai, išskyrus Lloyd George ir Winston Churchill, atsiminimus išleidžia tik asmeniui mirus ir nuo įvykių ilgiam laikui praslinkus. Amerikiečiai stengiasi atsiminimus paskubomis išleisti, kad dėstomi įvykiai dar nebūtų išskaityti atminties išdile ir rastų daugiau skaitytojų. Tačiau amerikiečiai neleidžia serijomis atsiminimų, kaip padarė Winston Churchill po kiekvieno karo paskelbęs eilę tomų.

Labai gaila, kad mūsų vyrų, kuriems išpuolė vadovauti atsakingam darbui, taip šykštūs yra su savo atsiminimais. Dr. V. Bartuška nušvietė Lietuvii Informacijos Biuro veiklą Lausanne, atšovastėmis paliesdamas nušalyje besidėjusius įvykius. Jo atsiminimuose paminėti asmenys gaunetini tamsakai retuotai. Kaip žinome, tie atsiminimai iššaukia gana ilgą ir nuobodų kapijomą su Dr. J. Gabriu. Gana lengvu stiliumi parašyti ir gerai išleisti Martyno Yčo atsiminimai, nušviečią kovas už Lietuvos nepriklausomybę. Jie parašyti su lengvu jomuru ir nemažai pasakoriaus talentu. Tačiau ten pasigendame gilesnio įžvelgimo į to meto įvykių raidą. Dr. K. Griunio stengiasi remtis faktais, nors vėliau jo bendralaikiai stengėsi juos pataisyti.

Neminejęs kaikiurių nuotrupų, nors jos deimačiukais spindėtų, veik tuo ir baigiasi mūsų atsiminimų literatūra. Ir galima pasakyti, labai gaila.

James Forrestal

Jis tragiškai mirė 1949 m. gegužės mėn. Taigi ne jis surašė tuos atsiminimus apie kuriuos čia kalbu. Tas darbas buvo atliktas dviejų autorių — Walter Millis ir Eugene S. Duffield. Forrestal buvo jūrų laivyno, o vėliau—

finansinių skyrius, pastebėjus, jog privačios JAV kompanijos vykdė didesnius darbus bei jokios idiotiškos ir šlykščios propagandos. Štai Amerikos aluminijaus kompanija ruošiasi pradėti statyti už \$400.000.000 tunelį, kuris bus pravedtas po vienu Aliaskos kalnynu, apie 20 mylių, vanduo bus nuleidžiamas specialiais elevatoriais ir tuose pat pažemiuose bus pastatytos hidroelektrinės, kurios gamins energiją statomam milžiniškam fabrikui kitoje kalno pusėje. Jei tai būtų Rusijoje, tai seniai visi žvūbrliai apie tai būtų čirškę.

Laisvųjų Teisinių kongreso metu vokiečių spauda rašė apie sovietų vykdomą kolektyvizaciją Rytų Vokietijoje. Pasigavęs tą mintį NYT korespondentas Sullivan pavadino kolchozus "kolektyviniais kooperatyvais". P. Audėnas, vadovaujantis Lietuvos ūkio ekspertais ir kooperatininkas, buv. Žemės ūk. min., labai įdomiai ir turinčiai gamė laiške įrodė šitokio išsireikimo nesąmonę, nurodymas, jog tai yra tik žemės ūkio darbo stovyklos, su kooperatyvais neturinčios nieko bendro.

69 Rėmėjų būrelis Čikagoje, c. o. Mr. Juozas Vaineikis, 11116 So. Whipple St., Chicago 43, Ill., USA. Medinaitį Geraldą, III kl. mok., nuo 1. 7. 1952.

70 Rėmėjų būrelis Adelaide, c. o. Mr. J. Lapšys, 28 Grange Rd., Adelaide, Welland, Australia. Juodsnukytę Rūtą, II kl., nuo 1. 7. 1952.

71 Keturių Rėmėjų būrelis Čikagoje, c. o. Mr. V. Tamošiūnas, 4547 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill., USA. Kušneraitę Ireną, II kl. mok., nuo 1. 4. 1952.

72 Rėmėjų būrelis Sault Ste. Marie, c. o. Mr. Liudas Bielskis, 1066 Queen St. E. Sault Ste. Marie, Ont., Canada. Jasaitį Algirdą, III kl. nuo 1. 8. 1952.

GEDIMINAS GALVA.

James Forrestal dienynas

1944-1949 kovo mėn. Krašto apsaugos sekretorių. Ilgokas dėstymas apie karinių ministerijų apjungimą ar kovą dėl biudžeto, menų, tegali būti idomus tik amerikiečiams. Todėl aš stabtelėsiu tik ties užsienio politikos klausimais, kurie mus liečia tiesiog ar netiesiog.

Forrestal buvo vienas pirmųjų, atsakingų pareigūnų, galimas dalykas pats pirmasis, nuvokęs Sovietų kelią. Jau 1944 m. jis netikėjo sovietiskam taikingumui ir tų metų rugsėjo mėn. jis dėsto: "Esu įsitikinęs, kad amerikietis, veikiantis priširdinančiai savo reikalui ir saugumo uždaviniui, yra apšaukiamas fašistu ar imperijalistu, kai Dėdė Samas nori turėti įtakos Pabaltijai, Lenkijoje, Besarabijos klausimą sprendžiant ar Vi dūrmėto jūroje".

Apie to meto politines konferencijas jau buvo ganėtinai rašyta. Bet štai priartėjime prie Jaltos tarpsnio nuotaukų: Prezidentas 1945.3.16 posėdyje nurodė didelius sunkumus santykių su britais. Britai norėjo amerikiečius įvelti į karą bet kuriuo metu.

Si ištraukėlė rodo, kad amerikiečių nusiteikimas buvo klaidingas ir primena Wilsono samprotavimus, kad nugalėtieji vokiečiai tegai būti Europos taikos kariniais sąsais. Anuo metu, F. D. Roosevelt, jei nemane Sovietų padaryti dalies pasaulio globėjais, tai jam E. Benešo ir eilės kitų buvo įkalta mintis, kad su nauja imperija amerikiečiai galės taikioje sugyventi. Nėra kuo nuogastauti, kad tai dėjosiu anuomet, kai nūdien JAV atstovauja Kremliuje to paties nusiteikimo politikas.

Tačiau 1945 m. balandžio 2 d. prezidentas buvęs stipriai paveiktas užsienio reikalams sekretoriaus, kuris primygtinai įrodinėjo, jog santykiai su Sovietais greit turės pradėti ne vien silpnėti, bet pasieks vis didėjančią įtampą. Dėl Liublino lenkiškiosios vyriausybės maskviškės globos prezidentas parašė griežtą įspėjimą, kad tai gali pakeisti santykius tarp JAV ir Sovietų.

Avrell Harriman, tuometinis JAV bių ambasadorius, telegramose reikalavęs didesnio griežtumo su Maskva, nes pastaroji tik išnaudojanti vakariečių gerą valią. Eden nuogastavęs, kad Kremlius siekia sudaryti gerus santykius tarp JAV ir Britanijos, Tokios nuotaikos, prezidento visai nelauktos, lydimos abejonių ir lūkuriamo, slėgė Rooseveltą paskutinėmis jo dienomis.

Japonijos klausimas

Jaltos konferencijoje, tam tikromis sąlygomis, Stalinas pažadėjo fronte talkininkauti po dviejų ar trijų mėn. europiniam karui pasibaigus. Prezidentas padaręs daugelį nuolaidų Jaltosje tik Maskvai privilioti į naują frontą. Tuo metu augstoji kari-

ninkija, o ypač gen. MacArthur, patiekęs visus argumentus, kad raudonosios armijos talkininkavimas yra būtinas. Gegužės mėn. jau buvo aišku, kad japonų tvirtybė pradeda irti. Harriman pranešimu iš Maskvos, Kremlius ruošėsi tam žygiui ne tiek tėsėti pasižadėjimą, kiek pateisinti užėmimą tų žemių, kurias pažadėjo amerikiečiai Jaltosje. Jau tuomet Avrell buvo aišku, kad Kinija negalėsianti išlikti "laisvoji Kinija". Taip galvojančius jis vadino savęs apgaudinėtojai.

JAV karo laivynas anuomet buvęs abejotinos vertės. Tais samprotavimais Dwight Eisenhower primygtinai spyręs H. S. Trumaną, vykstantį į Potsdamo konferenciją, nieko negailėti rusų paramai išgauti japoniskame fronte. O tuo metu, Forrestal nuomone, japonai jau buvo paguldyti ir mažo smūgio tereikė jiems pribaigti. Sovietai visa tai puikiai išnaudojo.

Dar aiškesnėmis spalvomis Forrestal pavaizduoja JAV politinį nesugaidumą. Jis atsidėjęs studijavo pasaulio politinės masinos eigą ir rado, kad politinių planavimas buvo tikrai menkavertis lyginant su kariniu. "Mes išvaizdavome karą nelyginti kamuolio žaidimą, kuris turi būti kuo veikliausiai baigtas... JTO buvo pervertinta... Todėl tegalėjo sekti amerikiečių visuotinis nusivylimas". Tie žodžiai, rašyti 1947 m., dabar yra neginčijama tiesa. JAV vyriausybė buvo pakartotinai įspėta iš Maskvos minėto Harriman ir Bedel Smith. Ji tik tuomet paduro, kai britai dėl finansinių sunkumų buvo priversti Graikiją ir Turkiją perleisti amerikiečių įtakon. Ir tuo metu amerikiečiai pasiėmę sunkią atsakomybę našą ant savo kupros, nelyginti britai Viktorijos laikais.

Forrestal atsiminimai yra puikus liudininkas, — ne vienas literatūroje ir politikoje, — nurodantis, kad 1948 m. karas su Maskva per plauką tebuvęs išvengtas. Jo pavojus neatlyžęs Čekoslovakijoje padarius perversmą, Norvegiją nuolat spaudžiant dėl Špicbergeno ir kitais klausimais ar Berlyno blokados tarpusyje. Ne vien minėtieji įvykiai, bet ir kairiuri gauda neoficiali medžiaga vertė šią plunksnę atvirai prabilti apie esančią grėsmę, nors tremtiniuose buvo apšiai kitokių samprotavimų... Bet vakariečiai anuomet buvę labai silpni. Tuomet teliko varganas kelias, kuris prašėsi kantirybę išbandyti. Konferencijos sekė viena po kitos, nors vakariečiams buvę žinoma, kad Sovietai nežino garbės, padarumo ar tiesos. Jos tebuvo tik blogas žaidimas, iš anksto žinant, kad jis tik tiek tebus vertingas, kiek per tą laiką bus apsiginklauta.

Pasaulis jau žymiai toliau nuo siyrės negu galėjo numatyti tokio masto vyras, kaip Forrestal. Jis buvo teisus ne vien savo metu. Numanu, kad jo mintys ras didesnį pritarimą šiuo metu, kai JAV pervertinamos visos vertybės politinėje srityje. Vakariečiai nenoromis turės pakelti Maskvos jiems mestą pirštinę.

IŠ FORT WILLIAM I TORONTĄ

Vieną liepos vidurio sekmdienio rytą, stipriam lietuvių lyjant, leidausi kelionėn link Toronto, to garsiojo pramonės centro, kur ir mūsų tautiečių, tiek senosios kartos, tiek naujųjų, daug susikaupusių ir kuriančių gyvenimą.

CPR traukinys traukia vingiuodamas Superior ežero pakraščiu, sunkiai dūsdamas, spaudydamas dūmus ir ugnį, pralysdamas tunelius, ligi pagaliau atsitolina nuo ežero į lygesnes vietas, kur matytis tik žaliuojančių miškų plotai ir maži ežerai. Nugalėjęs uolas ir vingius, traukinys šnypsdamas spiriasi pirmyn ir pirmyn. Keleivius ne tik domina gamtos vaizdai, bet ir verčia pagalvoti apie žmogų ir darbo didybę. Išversti tokias uolas, prakasti tunelius ir nutiesti kelią, didelis dalykas.

Pravažiuodami tik retas sustojimo vietas apie 11 val. vak. pasiekėme Sudbury, Ont. Tai garsi, gal net didžiausio pasaulio, nikelio kasyklų ir jo gamybos įmonių vietovė. Pakėlęs lango uždangą, pamaciau augstus teračius kaminus ir iš jų besiveržiančius pragariškai dvokiančius dūmus. Tie dūmai gula žemyn ir nuodija augmenis. Sudburio apylinkėje niekas augti negali ir riogso pilkos akmenų uolos. Prisiminiau kaip 1935 m. prekinį traukinį pravažiuavau Sudbury ir ten pora dienų sustojau darbo ieškodamas. Mačiau tada didžiules krūvas to metalo, bet prieš pat Antrojo pasaulinio karo užsidedimą tas visas metalas paskubomis buvo išgabenas, didžiulioje į Vokietiją, nes ir kasyklos priklausė vokiečių bendrovei. Taip begalvodamas

Apie organizacinį darbą ir kultūrinę lietuvišką veiklą daug ką negalima buvo patirti, nes dauguma atostogauja. Tačiau teko girdėti, kad smarkiai ruošiamasi dalyvauti Kanados Tautinėje Parodoje. Lietuviai pasirodys su stiprių ir gerai išlavintu choru, tautiniais šokiais ir meniškais bei rankdarbiniais dalykais.

Tai labai puiku ir girtina, kad savo tautybę ir meilę jai parodys svetimtaučiams.

V. Sibulis.

Tremtinio skundas

Toronto dienraštis "Star" rugpjūčio 15 d. išspausdino lietuvių Benedikto Kašinsko iš Geraldtono, Ont., laišką, kuris skamba šitaip:

"Sir: Aš esu naujasis kanadiečiai — DP — ir kalbu labai blogai angliskai. Ar Jūs žinote priežastį, kodėl DP atvyko į Kanadą? Jie atsirado čia tik todėl, kad "gerasis senas Juozas" norėjo juos padaryti savo vergais. Čia jie atvyko, kad išgelbėtų savo gyvybės ir gyventų laisvame krašte. Jie niekad neturėjo tokios intencijos atimti darbą iš kitų. Aš niekad nesu girdėjęs apie betkokią diskriminaciją prieš kanadiečius ten, kur dipukai dirba. Tačiau aš pats — buvau diskriminuojamas ilgą laiką, už tai, kad buvau DP, užsienietis ir svetimas, kuris nežino jaus jokio angliško žodžio. Tačiau kodėl? Aš esu toks pat žmogus, kaip ir visi kiti pasaulyje, tetrokštu tik laisvės ir egzistencinių galimų, kaip to trokšta ir kiti.

Jeigu Jūs pasektumėte oficialias statistines žinias, pamatytumėte, jog šiame krašte yra daug daugiau kitokių imigrantų, negu DP. Deja, anie imigrantai pasiėmę daugiausia geruosius darbus. Dipukai dažniausia dirba pramonėje, kur trūksta kanadiečių darbininkų dėl permažo atlyginimo ar dėl blogų darbo sąlygų. Pav., dipukams Kanadoje dažniausia tenka dirbti auk-

so kasyklose, geležies liejyklose, miškuose ir kitur. O dirbti juk reikia, nes ir aš pats gerai žinau, kaip sunku yra gyventi be darbo. Tačiau jeigu šiuo metu Kanadoje yra trūkumas darbų, tai reikėtų paieškoti kitokių priežasčių, o ne kaltinti DP. Jei mūsų gimtuosiuose kraštuose nebūtų Stalino arba kitų diktatorių, esu tikras, kad jūs ir mes ramiai gyventumėm savo kraštuose. Dabar gi — mes visi rinka ir ranką turėtumėm dirbti dėl geresnės ateities tam laisvam ir gražiam kraštui Kanadai".

Suomiai baigia mokėjimus Rusijai

Rugsėjo 19 d. atiduodama 14 paskutinių patatytų laivų, Suomija 1944 m. karo reparacijas Sovietų Sąjungai pabaigė. Ji bus sumokėjusi prekiš, pagal 1938 m. kainas, apie 400 milijonų dolerių, nors pagal 1944 m. paliaubas, patvirtintas 1946 m. Paryžiaus taikos sutartimi, turėjo sumokėti 300 mil. — rusai kita išreikalavo visokiomis priekabėmis Pabaigus mokėjimus, dirbdama tuo pačiu tempu, Suomija savo gyventojų gerovei galės išleisti kas metai po 50 milijonų dol. daugiau negu dabar. Tenka tik stebėtis, kaip greit ši darbšti tauta tokią milžinišką našą numetė nuo savo pečių. To rusai tikrai nesitikėjo. Už laisvę suomis viską pasiryžęs atiduoti.

Patarimai asmeninems banko operacijoms...

... vienas iš serijos

DVIEJŲ RŪŠIŲ SĄSKAITOS PATENKINA JŪSŲ REIKALUS

Klientų patogumui The Canadian Bank of Commerce turi dviejų rūšių banko sąskaitas.

1. Taupomoji sąskaita —

Tai yra nuosimčius teikianti sąskaita, kurioje jūs reguliariai dedate pinigų taupymui ir iš kurios jūs neketinate daug išleisti kasdieniniams reikalams. Tačiau jums leidžiama rašyti čekius ir iš Taupomosios sąskaitos. Sunaudoti čekiai nesugrąžinami, bet, pareikalavus, juos galima gauti banke.

Jūsų artimiausio skyriaus vedėjas padės jums apsispręsti, kuri sąskaita jums tinkamesnė. Nepamirškite, kad kiekvienas The Canadian Bank of Commerce skyrius teikia pilną patarnavimą.

2. Einamoji sąskaita —

Ši yra naudojama individualių asmenų, biznio istaigų ir organizacijų apmokėti sąskaitas čekiais. Kiekvieną mėnesį bankas prisiunčia jums indėlių ir išmokėjimų pranešimą ir sugrąžina sunaudotus čekius.

The Canadian Bank of Commerce

Lietuviškuose židiniuose

Gyvendamas Dėdės Samo pašonė, juk negali atsispirti pagundai jį aplankyti. O ir jo konsulas Montrealy šiais metais rodo daugiau suminkštėjimo ženklų: plaukia minios nuo ryto iki vakaro popietės ir vis gausia vižas. Išlaukę eilės 6 val., gavau ir aš. Po visos eilės siuntinėjimų pagaliau patenkį žmogus pas V. Sirvydą, kuris uždėda paskutini antspaudą, papasakoja apie jo paruoštą K. Balučio monografiją ir išleidžia kelionę.

Bostono parapija

Nė nepajunti, kai traukinys įlekia Dėdės Samo žemėn. Rūpestingi muitininkai mandagiai teiraujami apie kiekvieną, bet jo kiti sunkumų nedaro. Taip ir išlipi pavakariop Bostone lengva širdimi, pasimi taksi, kuris tave veža vis aplinkinėm gatvėm, aiškina miesto išmitybes, o kai atveža prašytoja vieton, tenka užsimokėti dvigubai.

Tautiečių Bostone gana tiršta. Eini gatve ir girdi, kaip dvi kūmutės lietuviškai rokojasi, kiek toliau vėl grupelė savininkų, neišskiriant nė banko rūmų, kurie dabar yra tapę Lietuvių Klubu. Prienai bažnyčia ir randi užrašą: Ecclesia Lithuanorum, erecta 1908. Tai Bostono lietuvių šventovė, kur darbuojasi kun. Virmauskis, didžiai šventingas klebonas. Jo klebonija pilnutėlė kunigų, o jis pats vos viena kampaupit pasilikęs. Džiaugiasi klebonas, turėdamas ištisą jaunų kunigų armiją: iš jo parapijos iki šiol yra išvestinta 37 kunigai! Prie bažnyčios yra ir didžiulė mokykla, vedama Nukryžiuotojo Seserų. Tai irgi kun. Virmauskio pastangų vaisius. „Ilgai mūsų parapija neturėjo savos mokyklos, — sako klebonas. — Matydamas gyvą reikimą, emiau ir nupirkau net dvejus namus mokyklai. Net žymūs veikėjai barė mane sakdami: Kai buvo vaikų, nebuvo mokyklos, nupirkai mokyklą — nėr vaikų. O šandien, žiūrėk, turime 600 mokinių!“

Su atžalynų pajūrin

Kas vasarą kun. Abračinskas, vikaras, organizuoja parapijos vaikų išvyką pajūrin. Norint pasiekti plačiuosius vandenis ir gražų paplūdimį, reikia plaukti laivu apie valandą. Susirinko uoste šimtinė jaunimo ir būrelis suaugusių. Vieni kalba lietuviškai, kiti angliškai. Užkalbinu suaugusių būrį. Visi ir visos at-sako: „Mokam lietuviškai, tik ne visi norim kalbėti“. Kalbinu jaunuosius. Berniukai sunkokai rezga lietuviškai, o mergaitės, atvykusios iš Europos prieš 3 metus, labai lengvai atsakinėja ir angliškai ir lietuviškai. „Kaip jums patinka Amerika?“ klausiu. „Šiaip sau“, nerangiai prasi-tarė jaunos tremtinės. „Ar grįžtumėt į Lietuvą?“ „O taip“, at-sako mokinės, nė kiek nedvejodamos. Ant laivo denio betgi mažai tebuvo girdėti lietuvių kal-bos. Greitai išmoko angliškai, mokiniai tuo didžiuojasi, o ir savo kapelioną taip pat kalbina angliškai.

Pajūry randi suvažiavusių lietuvių iš plačiųjų apylinkių. Jie, susėdę grupelėm, šnekučiuojasi savo kalba. Tai daugiausia vis senimas, jaunieji gi dingsta angliško jūroje.

Rašytojų vakarai pajūry

Bostone yra ir mūsų plunksnos žmonių: B. Brazdžionis, F. Kirša, St. Santvaras, Pilka, J. Girnius, A. Gustaitis ir kt. Jie turi savo organizaciją — „Rašytojų Klubą“, kuriam priklauso visa eilė ir šiaip kultūrininkų bei profesionalų. Jie dar mėnesinius susirinkimus, rengiasi mi-nėti Maironį, K. Binkį ir šiaip dalyvauja kultūriniais lietuvių gyvenime. Gal mėgiamiausi jų susirinkimai vasaros metu pajūry. Jų niekas neorganizuoja, tačiau visi mieliai renkasi. Užkliu-ves ton atviron ramovėn, rasi J. Girnį su pyptute karštai befilosofuojanti, matysi B. Brazdžio-nį gyvai bedestanti, J. Kraciūną rimtai besiklausanti, išvysi eilę kaimynų, apstojuosius A. Gustaitį ir jo šypsnio belaukiančių. Kai paklausi A. Gustaitį, kada vėl aplankys Kanadą, atsako: „Tada, kai pirs...“ Užklysta čia ir pravažiuojantieji — K. St. Buda-vas, Nyka-Niliūnas ir kt. Juk tai patogus, mielas ir gausu. Rodos, lyg truputis Palangos čia būtų...

Penktoji kolona

Sako, nesaugu vaikščioti vaka-rais Amerikos miestuose — dažnai užpuola visokie tipeliai, ypač Čikagoje. Eini Bostono gatvėmis ir galvą apie tokius pavojus... Staiga praeinančiam kunigui pastoja kėlią storulė moteris ir labai mandagiai kreipiasi į jį: „Tėveli, esu pasigėrusi; susidė-jau su pijokais, esu pražuvusi. Gelbėk mane, kad policmonas manęs neužrašytų, tėveli, gel-bėk!“ Pasirodo, čia saliuų gat-vė. Išnirusi iš saliuų lietuvių, pa-būgo policininko. Matyt, jau bu-vusi jo nagoūs! Kunigas netruks pasaukė taksi, išsodino var-gšę girtuoklę ir pasijuntė namo. Maniau, kad reikalas tuo ir bai-gsis. Žiūriu — taksis, kiek pava-žiavęs, sustojo, moteris išlipo ir nuėjo į kitą saliuoną. Galbūt ji pabūgo šoferio, kad neperduotų policijai, ir nuėjo prieglaudos ieškoti vėl karčiamon... Ma-niau, kad tai nelaimingas atsitikimas. Deja, mano bičiuliai iš-aiškino, kad Broadway tai daž-nas dalykas: moterys neblogiau geriančios už vyrus... Gaila žiū-rėti! Ir tokia moteris ir dar gal ne vieno sūnaus motina. Girta mo-teris gatvė atrodo klaidanti. Zmo-gys esi įpratęs žiūrėti į moterį kaip į motiną, kuri paprastai yra visos šeimos siela ir kuriai tin-ka rūpintojėlės aureolė. Bet kai jau moteris šeimos židinį perke-lia į saliuoną, gyvenimas ima irti pačiuos pagrindus. Todėl nevel-ti rimtoji Amerikos spauda tos rūšies žmonėmis yra labai susi-rūpinusi. Ir kur nesirūpinai, kai jų priskaitoma apie 5.000.000. Tai penktoji kolona, kuri rau-siasi iš vidaus!

Jaunimo stovyklose

Plačiose Bostono apylinkėse pilna vasarviečių. Už kokių 80 mylių randi Marianapolį ir Putt-namą, kur vasaroja lietuviškai ir lietuviškai. Tas Tėvus Marijonas iškūrus žinomas pedagogas A. Šerkšnas su penkiolikis berniū-ku grupė. Pernai turėjęs žymiai daugiau, šiemet daugiau priimti negalėjęs. O būty gera, kad šis patyres vadovas pajęgtų sudar-tyti sąlygas daug didesnei gru-pėi berniukų, kurie čia, atvykę iš miestų, atsigavintų gamtoje. Juk Amerikos miestai taip su-sispaudę ir vietomis apriukę, kad visos mokinių atostogos praeina troškesio bei dulkėtose gatvėse. Čia gi, Marianapolyje, tikras ro-jus, o A. Šerkšno ranka pati-kinama.

Panaši stovykla, skirta mer-gaitėms ir spėjusi jau tapti tra-dicine, yra Puttname. Tai Varg-dienų Seserų, kurios iš papras-to ūkio padarė vienuolyną, įstei-gę spaustuve, o iš daržinės įren-gę patalpas stovyklautojoms, ku-rių kasmet privažiuoja netoli 100. Atvažiuoja ir tokių, kurios lietuviškai netgi nesupranta. Jų susidaro atskira grupė ir turi progos savo tėvų kalbos pramok-ti. Be to, čia mergaitės ne tik at-sigaivina, pasiilę ir dar daug naujo pramoksta: praktinės ruoš-os, rankdarbių, šokių, dainų ir net lietuvių literatūros, apie ku-rią įdomius pokalbius davė ra-šytojas Bern. Brazdžionis. Pav., Maironius jos net medį pasodi-no ir aplinkui atitinkamas raides išdėliojo. Vakaraus atskiroms grupėms rengiami pasikalbėji-mai, į kuriuos kviečiami dažni Puttnamo svečiai. Ypač išpūdin-gas vėliavos nuleidimas vaka-rais, į kurį organizuotai atžings-nauja visa stovyklautojų armi-ja, vedama stovyklos viršinin-kės. Zvelgdamas į tą „armiją“, matai, kad lietuviškas šauniai stovyklauja, o seselės „prakai-tuoja“. Ir ne tik čia. Jos rūpes-tingai plūsa netoliese įkurtoje se-nelių prieglaudoje, kur ilsiis visa eilė senelių — lietuvių ir nelie-tuvių. Yra ten patekusių net iš Kanados. Sėdi jie grupėmis me-džiųjų pavėsy ir mato, kaip neju-diomis jų šėseliai eina vis ilgn ir ilgn...

Trečioji stovykla, kurią tenka lankyti, įsikūrusi Kennebunk-Porte pas Tėvus Pranciškonus. Berniukai suvažiavę iš įvairių miestų, ypač Brooklyno ir Niu-jorko. Jie čia turi geras sąly-gas poilsiui švarami pajūry. Di-delis vienuolyno parkas — tai jų karalystė. Rūpestingi pranciško-nai su jais irgi „prakaituoja“, ypač norėdami padaryti stovyk-linį gyvenimą patrauklų ir pre-tindami lietuviškus savitarpį kalbėti gimtąja kalba. Nenusta-bu, kad per tokį trumpą laiką

jie, nemokėję nė žodžio angliš-ka, persimė amerikizmu ir lietuviškai tarp savęs kalbėti vengia. Jauni grūdai Amerikos malūne, matyt, nepajėgūs atsi-spirti. Lietuviškai šeimai tenka čia pakelti nelengvą kovą. Visos mūsų institucijos turėtų eiti jai talkon.

Sumals visus?

Patekusiems tarp Amerikos girnų reikia sąmoningo kietu-mo. Minkštesnieji sumalami be-matant, ir tai be skausmo. Antai, italai, pastebėję, kad yra lietu-viškų laikraščių JAV, stebisi ir klausia, kaip tas imanoma ir kam tai? Lietuviai atsparesni, nors ir jų tarpe netrūksta minkš-tuolių. Kun. Juškaitis, Cam-bridge klebonas ir vienas dabar-tinių „Ryto“ savaitraščio šulų, pasakoja, kad jo parapiinės mo-kyklos šventinimo iškilmėse, be-ne 1918 m., dalyvaujant arkiv. J. Matulevičiui, vieno kalbėtojo buvo pareikšta: „Už dvidešimt metų lietuvių nebebus“. Praėjo 20 metų ir 30, o lietuvių vis bu-vo ir vis yra. Mokykla tebeeg-zistuoja. Tam tikra dalis nutru-pa, bet branduolys išsilaiko. Be to, nauji ateiviai vis papildyda-vo senųjų eiles. Tremtinių masi-nis atsikėlimas Amerikān stip-riai pūstelėjo nauju vėju. Bū-dinga pastebėti, kad daugelis čiagimū, kurie jau nedrįsdavo laikyti save lietuvišiais, dabar ima didžiulis Lietuva. Naujieji ateiviai parodė jiems Lietuvą vi-sai kitą, nei seneliai buvo pasa-koję. Pav., „Vyčio“ redaktorius Dr. J. Leimonas pastebėjo, kad vyčiai, kurių yra apie 3000, ypač didžiulioji dabartiniai Lietuvos partizanai ir mieliai skaito Dau-manto „Partizanų už geležinės uždangos“ anglišką vertimą. O kai jiems pasiūloma leisti „Vy-tį“ vien angliškai, jokių būdu nesutinka. Reikia tikėtis, kad naujoji ateivių banga, prisitaikiusi prie naujų sąlygų, gerokai atgaivins senąsias lietuvių kolo-nijas. Aš daug yra kliūčių, net ir iš pačių lietuvių pusės, tačiau tai reiškiniai, kurie vienu ar ki-tu būdu išnyks, ir mūsų tikrai il-gam pagęs atlaikyti amerikins-gimas.

Pr. Žaidys.

PASLĖPTI LOBIAI

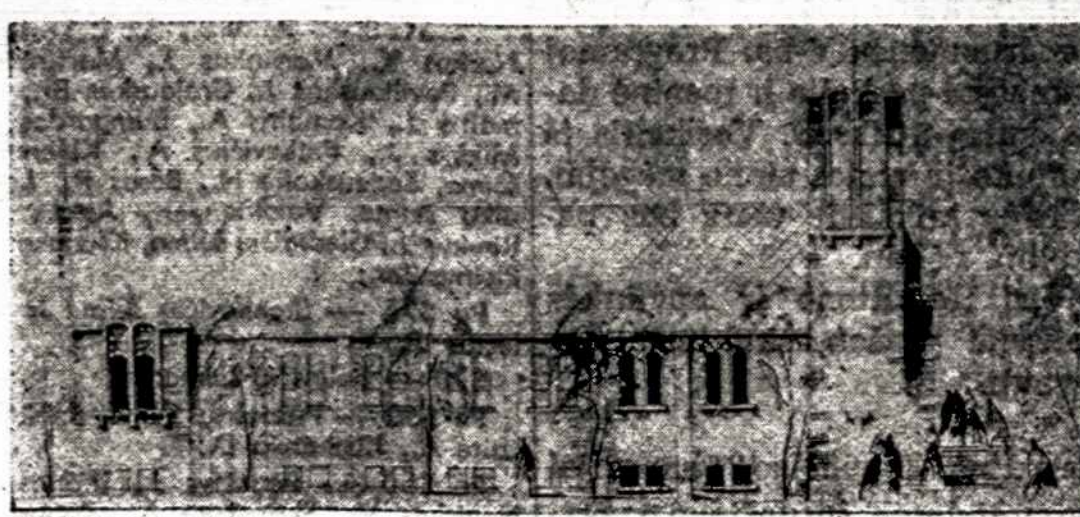
Lietuvoje dažnai būdavo pasa-kojama apie „degančius pini-gus“, apie pripuolamąi atrastus didelius lobius. Paprastai tai yra nežinomos kilmės lobiai. Tuo tarpu pasaulyje yra žinoma visi-eilė kadaise paslėptų ir iki šiol dar niekieno neatrastų lobių, ku-rių dažnai net paslėpimo vieta mažiaud žinoma. Jų daug kartų buvo ieškota, bet paprastai be vaisių. Tik dabar senesniai Tokio spaudos agentūra paskelbė, kad tūlas japonas Masahiro Nagasi-ma atradęs pagarsėjusį lobį le-gendarinio anglų pirato kapito-lio William Kidd, pakarto Lon-done 1701 m. Buvo žinoma, kad kažkur Tol. Rytuose tas piratas buvęs užkasęs milžinišką lobį, vertintą apie 300 milijonų doler-rių. To lobiai daug kas ieškojo, buvo ruoštos net specialios eks-pedicijos, bet vis veltui. Dabar paskelbta, kad lobiai surastus Yo-koate negyvenamojo saloje, maž-daug 200 mylių į pietus nuo Ja-ponijos salų.

Gal tie lobiai ir surasti, gal tai dar tik nesusipratimas, gal rastas koks senų pinigų puodu-kas, bet tokių lobių pasaulyje garsėja visa eilė — nuo biblinio Ofiro, karališkes Sabos laikų ir karaliaus Saliamono kasyklų se-najame pasaulyje, iki taip pat legendarinio Eldorado naujajame pasaulyje.

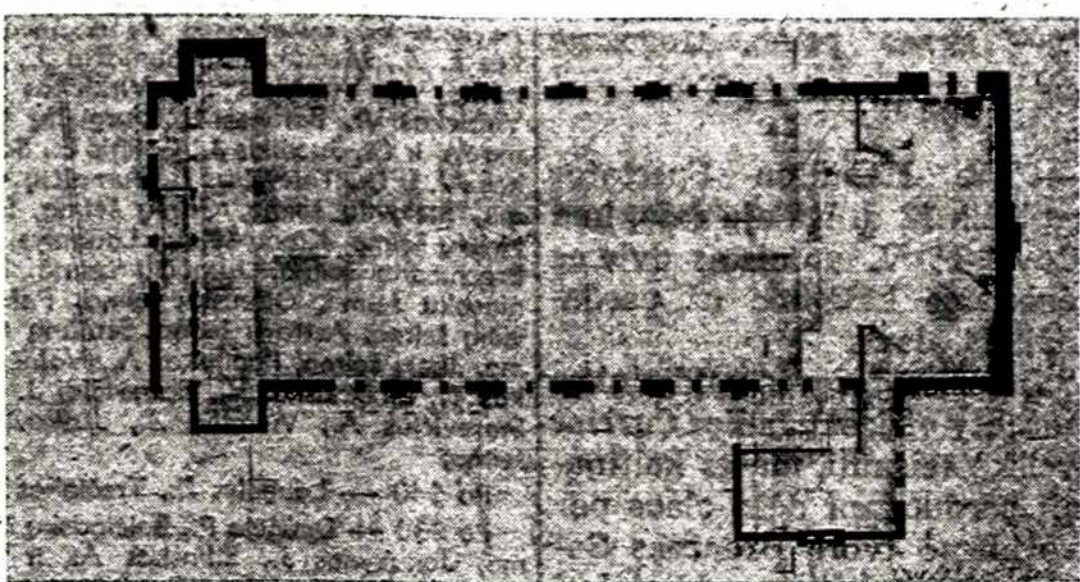
Literatūroje daug buvo rašyta apie senosios Peru sostinės Li-ma lobius, užkastus Kokoso sa-lose. Pietų Pacifike, netoli Ok-laundo salų, dugne guli „General Grant“ laivas su 50.000 uncijų aukso. Netoli Madagaskaro, In-dijos vandenyne, į pietryčius nuo Ngony salos 1781 m. nu-skendo prancūzų laivas su didė-liu aukso kroviniu. Atlante, ne-toli Madeiros, Salvagės salikės jankoje yra žinomas nusken-dęs sidabro krovynis, vertinamas 2 mil. dolerių. Skotijos Taberno-re jlankos dugne nuo 1588 m. gu-li nusken-dęs ispanų garsiosios armados laivas, kaip sakoma, su 30 milijonų. Kokias pinigas bu-vo įvertintas jo lobiai, niekas nežino, bet kiekvieno atveju tai nemaža suma. Šis laivas, kai ar-

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOS PRAPLĖTIMO VYKDOMASIS PROJEKTAS

Architektas: Dr. inž. A. Kulpavičius

Fasadas iš Lamoreaux gatvės pusės

Bažnyčios planas, apjungias esamąją ir naujai pristatomą dalis — prailginimas priekiu, pristatoma zakristija ir kt. Apačioje erdvi salė.

ORO PUOLIMO PAVOJUS NĖRA NEREALUS

Mes buvome pranešę apie lie-pos mėn. vykusius sujungtųjų JAV ir Kanados oro laivynų di-delius manevrus. Daugelis iš mū-sų, gyvenančių Kanados ir JAV rytiniuose krantuose tas dienas praleidome nieko nepastebėda-mi, nors mūsų gyvenamas vietos „puolė“ dideli oro laivyno junginiai — vieni buvo atmušti, kiti mus „subombardavo“. Oro laivynai „kovėsi“ virš Montrea-lo, Toronto, Quebeco, Niujorko, Vašingtono. Mes nieko nepaste-bėjome, o aviacija ir štabai pra-kaitavo visą savaitę ir gavo didelio patyrimo, kurį sunaudos strateginiams planams, gynimo-si organizacijai ir techniskųjų įrengimų patobulinimams. Ma-nevruose dalyvavo per 2000 lėk-tuvų ir per 300.000 karių bei ci-

vilės oro apsaugos tarnybos na-rių. Kariškoji vadovybė, žinoma, nieko neskelbia ir neskelbs, tačiau patyrę ir reikaliai išma-ną, iš pusės žodžio supranta, žur-nalistai šį tą jau suvokė. O išva-dos nelabai džiuginančios: nei Kanada, nei JAV dar nėra pa-siekusios tokio oro gynybos or-ganizacijos laipsnio, kad būtų laikomos nepažeidžiamomis iš oro. Priešo lėktuvų išsivėrimas yra galimas, nors jam tai ir ne-pasisektų be nuostolių.

Tuo klausimu NYTimes pasiro-dė komentatoriaus H. W. Bald-vin straipsnis, apžvelgęs buvu-sių manevrų davinis, priėjęs jau minėtos išvados. Pasirodo, kad Kanados pajūrio grupės oro laivyno daliniai, kartu su JAV strateginės aviacijos bombone-šiais, vaizdavo „priešą“, pajėgę pasiekti savo tikslus laiku ne-pastebėti. Jie skrido arba labai augstai arba labai žemai, tuo bū-du išvengdami radarų automati-nių aliarų, kuriuose nėra įren-gimų, užregistruojančių tokiuos lėktuvus. Išvada iš to aiški. Ra-daro stotyse šitokie atitinkami įrengimai turi būti įrengti. Bet, žinoma, dar yra laiko ir pinigų klausimas. Ešą, iš Kanados oro pajėgų vyriausiosios būstinės 17 puolimų 3 buvę laiku „nesu-čiupiti“.

Kol atitinkamo radaro tinklo nėra pilnai išvystyto, oro apsa-gai — sekimui turi būti panau-doti žmonės. Kanadai jų reikia apie 75.000, o JAV net 500.000, o tuo tarpu turima vos 151.000. Radar tinklas tuo tarpu dar ne-turi netik visų reikiamų įren-gimų, bet yra ir nepakankamas. Ypač skubiai reikalinga suor-ganizuoti abiejose vandenynuo-se patuliuojančių radaro laivų tinklą. Jo tuo tarpu dar nėra ir nėra net tam reikalui paskirtų sumų biudžete. Šiaurės rytų sek-toriaus oro laivyno vadovybė su būstine Newfoundlando radaro tinklą turinti dar toli gražu ne-pakankama, pačių aparatų dalis esanti susenuši, dar iš II Pasau-linio karo laikų. Kanados oro lai-vynas turi vos 34.500 žmonių, kai vien oro apsaugai reikėtų net 75.000.

Vadinasi, padėtis tuo tarpu nedžiuginanti. Tačiau padėtis nėra beviltiška. Ir Kanados, ypač JAV šioje srityje yra vykdomi dideli užsimojimai. Baigus nau-jujų lėktuvų statybas apie So-viety oro laivyno pranašumą jau nebegalės būti nei kalbos. Netru-

Antikanadiška veikla ir imigracija

I JAV įvažiavimas buvo at-sakytas ne viename tremtinių už-taip vad. antiamerikoniška vei-klą, kuri apima ir veiklą prieš sa-jungininkus. Dėl to daug kam buvo neleista emigruoti į JAV, pav., dėl to, kad su ginklu kovo-jo prieš Sovietų Rusiją.

Naujojo Kanados įstatymo ko-mentatoriai būsčiau, kad ir čia įvedamas panašus nuostatas prieš tuos, kurie ka nors veikė prieš JT narius. Imigracijos įsta-tymų pareigūnas nurodo, kad į Kanadą neleidžiami be specia-

laus ministerio sutikimo tik tie, kurie yra ka nors veikę prieš pa-čią Kanadą bei jos veiklą, iš-plaukiančią iš isipareigojimų JT Chartai, S. Atlanto Paktui arba JT akcijai, kurią reikia Kanada (pav. Korėjoje), tačiau ištikrų-jų įstatymo I dalies 3 skyr. nuo-statas kaikada gali būti ir kitaip aiškinamas — praplečiamas, nes „Kanados remiamos JT akcijos“ arba pačios Kanados „akcijos, iš-plaukiančios iš JT Chartos įsi-pareigojimų“ prasmė laiko bė-gyje gali keistis.

KOMUNISTINIAME FRONTE

Vietoj Sovietų atstovo Rumu-nijoj S. Kavtaradzės paskirtas ligisolinis ambasadorius Čeko-slovakijai A. Labrentevas, o į jo vietą — vicem. A. Bogomolo-vas. Kavtaradzė, nors ir atstogęs gen. Radescaus vyriausybę, iš-vijęs karalių Mykolą ir sudaręs „pirmąją liaudies vyriausybę“, krito drauge su Anna Pauker ir fin. min. Luca. Kaip Rumunijo-je „Kremliaus mylimąją“ ir „ko-minformo senelę“ A. Pauker su-tvarkė buv. geležinkelio darbi-ninkas Georhiu-Dej, dabartinis rumunų GPU šefas, perėmęs faktiškai valdyti ir „ministerių tarybą“, taip su laiku — palaips-niui — bus padaryta ir kt. kraš-čiuose. Ir ten „Kremliaus patiki-miesiems“, jei tik nors kiek nu-kryps nuo linijos, vieną dieną pasidarys Stalinas nebesiekia-mas — ir jie kris, rašo „Christ und Welt“ Nr. 24/52.

Vengrijoje eina nauji trėmi-mai. Dabar daugiausia tremiami iš Jugoslavijos pasienio. Švedai už šnipinėjimą išvijo lenkų karo atstovą. Rytų Vokietijoje sovie-tinė zona vis daugiau bolševiki-nama. Jau ir čia pradėta įvesti kolchozai, kurie su laiku turės paliesti apie 600.000 Rytų Vokie-tijos ūkininkų. Dėl to jau ima

jaudintis net ir bolševikų sim-patikai.

„Die Weltwoche“ Nr. 972 kon-statuoja, kad šiuo metu pranci-zų komunistai yra jau bejėgiai. O kad per rinkimus 5 milijonai prancūzų atiduoda už juos savo balsus, tai dėl to, kad nė viena kita partija nesugeba pažadėti tokių socialinių reformų, kiek jie. Tačiau net ir iš turimo na-rių skaičiaus tik vienas trečdalis karo atveju norėtų kariauti su bolševikais prieš Vakarus. Pran-cūzų policijai ir rankas pakliuvę kom. vado Duclos dienoraščiai įrodo, jog prancūzų komunistams tikrai vadovauja Maskva. Jie taip pat stengiasi Alzase ir Lotaringijoje sukelti separatistų sąjūdį.

Prancūzų k. Paryžių leidžia-mas „ABN Corresp.“ skelbia, kad bolševikai ruošiasi šaukti „Lietuvos katalikų 1952 m. kon-gresą“, kuris turės oficialiai pa-tvirtinti bolševikinę „nuo Vatikano nepriklausomą katalikų tautinę bažnyčią“. Taip pat ci-tuojamas Vilniaus univ. rektorius Bučo pareiškimas džiaugs-mas, kad pagal „didžiojo Stali-no metodus Lietuvos mokslinin-kai jau gali dirbti Kazachstane. Lietuvos miškų naikinimas vyksta visu sparumu. Iškirsti me-džiai „eksportuojami“ į Rusiją.

Bolševikiname „Tėvynės Bal-se“ Nr. 12/52 R. Vyšniauskas at-skleidžia tokią „tikrovę apie Ka-nadą“. Fabrikantai atleidžia DP lietuvius iš darbo net neperspė-ję. Jokie pažymėjimai apie mokslo cenzą Kanadą nepripa-žistami. Specialistams nėra jokių perspektyvų, jie negauna ir pa-prasto darbo. Daugelis lietuvių gailisi ten emigravę. DP lietu-vių bedarbių būklė — visai be-viltiška. Tačiau nedaug kuo ge-riau ir dirbantiesiems. Kanados kapitalistai, persidavusių fašis-tų, lietuvių tautos išdavikų pa-galba, įtraukę DP lietuvius į sa-vo nasrus, išsiūpią iš jų visus syvus...“ Betruksta, kad prie viso to „TB“ dar pridėtų: o už visur geriausia... Sibire.

Grįžęs iš Vakarų buv. žymus liaudininkų veikėjas, V. Oškins, rašydamas „Tėv. Balso“ Nr. 12/52 apie bolševikinę spaudą Sov. Sąjungoje, jau ne Lietuva vadi-na „mūsų šalim“, bet „plačiaja tėvyne“. „Mūsų šalį knygos lei-džiamos 119 kalbų, 1913 m. cari-nė Rusijoje išėjo 859 laikraščiai bendru 2,7 mil. egz. tiražu, da-bar leidžiami apie 8.200 laikraš-čių, daugiau kaip 1.400 žurnalų ir kt. periodinių leidinių. Jų vienartinis tiražas šiais metais pasiekė 40 mil. egzempliorių. Bendras laikraščių ir žurnalų ti-ražas Tar. Lietuvoje sudaro apie 900.000 egzempliorių. Seniau... Lietuvos darbo žmonės su pa-nieka žiūrėjo į parsiдавėlių buržu-azinę spaudą, kuri buvo užsienio imperialistų įrankis“...

„STOP GENOCIDE“

Lietuvių Tautinės Martirolo-gijos skyrius pritariant ALT, iš-leido kovai su genocidu ženkle-lij. Projektą paruošė dail. V. Jo-nynas. Jis spausdintas Vokietij-oje, PLB Vokietijos Kr. Valdy-bos priežiūroje. JAV ir Kana-dos juos platina pats LT Mar-tirologijos skyrius, pasitelkęs per 60 talkininkų, o kituose kraš-tuose PLB Vok. Kr. Valdyba. Iš pajamų numatyta plėsti L. Genocido parodą, skelbti atitin-kamomis kalbomis L. Genocido dokumentus ir paremti kiekvie-ną iniciatyvą, keliančią balsą prieš Genocidą Lietuvoje.

Ženklielis skelbia šuki: „Jūs, laisvieji, sudrauskie despotus ir žmogžudžius“, — „Sulaikykite žmonių ir tautų žudymą“.

JAV ir Kanadoje ženklelius platins politinių kalinių sąjun-gos nariai. Kanadoje jų tuo tar-pu dar rodos, negauta.

Graikų vaikai Rusijoje

Graikų Raud. Kryžiaus dele-gacijos pirm., grįžęs iš konferen-cijos Torontė, pareiškė, kad nė-ra vilčių, jog Maskva grąžins ko-munistų užpuolimo metu pa-grobtus vaikus, kurie vėliau iš Jugoslavijos buvę išvežti į Ru-siją „išmokslinimui“. Pagrobtų vaikų buvę apie 2000, o grąžin-ta vos apie 500.

Uždraudę pardavinėti katalikų laikraštį Iš komunistų valdomų kraštų katalikų bažnyčia stipriausiai dar laikosi Lenkijoje. Juk dar

tebeveikia net katalikų univer-sitetas Liubline, nors ir jam ten-ka derintis prie komunistų par-tijos reikalavimų, tebėra dar ne-sunaikinta ir katalikų spauda, kuriai betgi ne visada duodama popieriaus ir visokių kliūčių iš-galvojama. Štai nuo liepos 1 d. katalikiškas didžiausias laikraš-tis „Tygodnik Powoszechny“ už-draustas platinti kitaip kaip pre-numeratos keliu ir tik per val-džios įkurtą spaudos agentūrą „Ruch“. Įprastas laikraščio pla-tinimas prie bažnyčių įėjimų už-draustas. Partija, mat, tikisi, kad daug kas per jos agentūrą ka-tališkiško laikraščio nedrįs pre-numeruoti, o gal dar ir apie ki-tokius trukdymus galvoja.

Ir jugoslavi negrįžta

Grįždama iš Helsinkio olim-piados, Jugoslavijos irklutojų komanda sustojo Vokietijoje, Ruesselsheime, dalyvauti rega-toje. Čia visa grupė — 8 spor-tininkai — apsisprendė negrįžti namo, gauti laikiną globą bet-kurios Europos valstybės, o pas-kum išvykti į Kanadą. Jie girdė-ję, nors nesą tikri, kad ir iš Bo-chorumo 4 jugoslavų irklutojai atsiskak grįžti. Prieš 2 metus 4 jugoslavų irklutojai taip pat li-ko Milane.

— Hamburgas. — Čia pereitą savaitę atbėgo iš Vokietijos ry-tų zonos ten buvęs vienas radio-redaktorius, kuris nusikalto pra-nešime prie Stalino vardo iš-braukęs žodį „išmintingasis“.

Pavergtoj Tėvynei

Veda ALMUS

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai — didžiojam Stalinui". Venclova taip pat pasidžiaugia "turtinga ir spalvinga kova". Pateisina Venclovą, kuris ankstyvesniuose savo veikaluose atskleidė daug buržuazinio gyvenimo žaidimų, bet nesugebėjęs rasti vieningos teisingos išeities, "šiandien pasirodo jau kaip žymiai įvaldęs socialistinio realizmo metodą. Venclova pagedauja, jog "Puodžiūnė" būtų teisingas. Sako, jog artimiausiu laiku veikalas bus išverstas rusų kalbon...

* Ne kieno kito kaip Maskvos įskymo LTSR rašytojai vertiami kuo šlykštesniais dergti "kapitalistinė Amerika". Ši kompanija kortojai tam tikrais periodais, bet nuolatios. Liepos pradžioje didžiulius Tarybų Lietuvos laikraščiai priminė, koks yra "Kovinis literatūros ir meno darbuotojų užduovinis" — "savo kūriniams auklėti lietuvių tarybinio patriotizmo dvasia, demaskuoti amerikinis-angliškasis imperiualizmas ir jį pakalikus buržuazinius nacionalistus, kovoti už taiką". Girdi, nuo seno lietuviai rašytojai tai darę: Zemaite, Br. Vargas, Leucavičius, J. Jasilionis, J. Janonis, S. Neris, P. Cvirka. Savo naujoje knygoje A. Venclova demaskuoja pleiškišką JAV imperiualizmą, kaip tautų perversiją, taikos ir demokratijos priešo, naujo pasaulinio karo kurstytoją... Kaikuriuos amerikiečių nusikaltimus lietuvių tautai atveidavo romane "Broliai" A. Gazevičius. Prieš Amerikos-Anglijos imperiualistus yra nekreipti kovingi T. Tilvyčio, V. Grybo, V. Valsiūnienės, S. Geros ir kitų poetų eilėraščiai. Tarybiniai lietuvių rašytojai ugdė neapykantą Amerikos grobikams. Poetas V. Grybas rašo: "Nušluoti bus kartu su karo, bado, moro žemėmis — Rūdieji, — Pasaulis neužmirš jį, neatsie jį niekada!" (Išliko kovings, ar ne?). Bet toliau paaiški, jog ne viskas taip jau drosi, kaip Moskva norėtų... "Reikia pasakyti, — rašo "Tiesa" savo vedamojame, — jog lietuvių tarybinė literatūra dar mažai vysto ir plečia šią demokratinę lietuvių tradiciją!!... Amerikos grobikų demaskavimo tradicija... Pasitaiko, kad imperiualizmo demaskavimas kaikiurių rašytojų kūriniuose yra paviršutiniškas, negilus... Lietuvos darbo žmonas yra labai daug nukentėjusios nuo Amerikos imperiualizmo, ir jį nusikaltimų lietuvių tautai niekada neužmirš... rašytojų užduovinis — kuo plačiau ir ryškiau pasivaizduoti Amerikos imperiualizmą, gauginę vaidmenį 1918-1919 metais, buržuazijos valdymo laikotarpiais. Lietuviai rašytojai apie šį laikotarpį nesukūrė dar didesnių veikalų. Vis dar silpnai yra demaskuojami lietuvių tautos išgamos — Amerikos imperiualizmo tarnai — buržuaziniai nacionalistai. Tarybiniai lietuvių rašytojai kol kas labai mažai tesukūrė veikalų apie tarybinės liaudies kovą, prieš naujosios karo kurstytojus... Tarybinis skaitytojas iš mūsų rašytojų laukia daugiau kūrinių, nukreiptų prieš imperiualizmo bendrininką — reakcinę dvasininkiją... Labai svarbus mūsų rašytojų užduovinis sukurti įvairius žanro veikalus, kurie būtų aistringi nukreipti prieš buržuazinę ideologiją liekanas, prieš kosmopolitizmą". Aiški, reikia pasimokyti iš didžiulios rusų tautos literatūros... "iš šių židžių žodžio meistrų, kaip reikia demaskuoti Amerikos imperiualizmą — mažųjų tautų, kolonijinių ir pusiau kolonijinių žalių smaugėjų ir žudikų". Kompartija pagiria teatralus, kad gėriau supratę savo užduovinį ir lietuviškoje scenoje esą motoma veikalų puikiai vaizduojančių išsigimus Amerikos gyvenimą, kaip "Pasmertųjų smokslas", "1919-tieji", "Gilius saknys" ir kt. Apgailestaujama, jog tokių veikalų aiskiai per mažai, ir mes visai neturime originalių veikalų. Tad ir "teatro darbuotojai dar labiau turėtų sustiprinti savo pastangas demaskuojant Amerikos imperiualizmą". Neapsieinama nepavariau ir dalininkams su muzikais, nors kai kurie jų rodą gerą norą. Šis vedomasis parašytas Korskai.

* Birželio 20 d. LTSR Mokslių Taryba susaukė konferenciją paminėti Stalino veikalų kalbos klausimais antrosios metinės. Drg. Kruopas skaitė paskaitą. Apžvelgė lietuvių literatūros kalbos vystymosi kelią, tvirtina: "Buvo užsikrėtusi formalizmu ir dekadentišmu, buvo kuriami įvairūs žargonai". Ir čia štai rasime kame visos šios istorijos vilkas pakastas — "... kosmopolitai ir buržuaziniai nacionalistai puristai stengėsi lietuvių literatūrinės kalbos vystymąsi įsprauti i siauras, liaudies kalbos vartoseną nepagrįstas, normas ir visiškai apriboti nuo kitų kalbų, ypač didžiosios rusų tautos kalbos, progresyviuos itakos... tik pažangūs rašytojai kovoję prieš buržuazinį purizmą... ugdė literatūrinę kalbą liaudies kalbos lobais". Kalbėjęs Venclova pasidžiaugė, jog nyksta tokie žodžiai, kaip ponas, mišios, tarnaitė, kalėdos... o, prigiję pirmūnas, sportulius, komjaunims (MVD, MGB, iztribitels, tremtinys, niekšas ir pan.) — tiesa, tu paskutinių jį nepasakė.

* Liepos pradžioje Kauno Medicinos instituto direktorius dr. Kupčinskas paskelbė, jog institutas ieško lotynų kalbos ir mikrobiologijos katedros asistento.

* V. Ustinovas, Lietuvos KP(b) Vilniaus miesto komiteto partinio kabineto vedėjas birželio pabaigoje tvirtino, jog šiuo metu Vilniuje marksizmo-leninizmo studijuojama 12.657 komunistų ir nepartinių, kurių dauguma inteligentai. Jis prikiša, jog silpnai moko si gydytojai. Kiti inteligentai suvaldė kai nutraukė paskaitas. "Reikia pažymėti, kad kompozitorius sąjungoje politinis švietimas yra visiškai apštas. Silpnai kelia savo idėjinį politinį švietimą ir architektai ir kairieji dailininkai". Ustinovas džiaugiasi, jog (po kelių arėstų) padidėjo kultūrininkų noras mokytis politinio mokslo. Dailininkė Žebenienė paruošusi du referatus, kurių viename opter klausimus susijusius su lietuvių meno istorija. Dailininkas drg. Markevičius "meno menui" paskaitose kritikavo "Ars" dailininkų veiklą, kurie kurdam "abstrakcio, neturintinio topyba, tebevykdė socialinį lietuviškosios buržuazijos užsakyką".

* Pavyzdys kaip klesti komunistinis ūkis. Birželio 21 d. Panevėžio atelės paskelbė: "Kolūkiečiai "Raudonosios Spolis" prima iš kolūkių žaliavos pagaminti alūksams virvės (jį begaliniai trūksta LTSR) pagal nurodytą asortimentą. Užskant daugiau kaip 500 kg. atelės naudojo savo transportą".

* Truputį lyg ir pavėluota. Birželio 21 d., kada žydėte žydėjo Lietuvos pievos, gelyni ir bitės zujo, Respublikinė Bitininkystės Kontora paskelbė mainytiniai medų ir cukrų pavasariui bičių penėjimui... kas paprastai būna daroma kovo pradžioje.

* Mesike stiklo fabrikui "Aleksotas" Kaune. Perno iš jo skundėsi, kad neprižiūrėta liekų žaliavų, jis turėjo būti kelis mėnesius be darbo. Debar šitai jį vėl nei šio nei iš to, puola drg. Poliancėvas, Valstybinio Banko vienas direktorių, matyt, turėdamas i šią lietuvišką įstaigą pretenziją. Esą, "Aleksotas" vien praeitais metais pagamino broko už 396.000 rublių. O jau šiais metais broko kainė siekia 116.000 rublių vertės.

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai — didžiojam Stalinui". Venclova taip pat pasidžiaugia "turtinga ir spalvinga kova". Pateisina Venclovą, kuris ankstyvesniuose savo veikaluose atskleidė daug buržuazinio gyvenimo žaidimų, bet nesugebėjęs rasti vieningos teisingos išeities, "šiandien pasirodo jau kaip žymiai įvaldęs socialistinio realizmo metodą. Venclova pagedauja, jog "Puodžiūnė" būtų teisingas. Sako, jog artimiausiu laiku veikalas bus išverstas rusų kalbon...

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai — didžiojam Stalinui". Venclova taip pat pasidžiaugia "turtinga ir spalvinga kova". Pateisina Venclovą, kuris ankstyvesniuose savo veikaluose atskleidė daug buržuazinio gyvenimo žaidimų, bet nesugebėjęs rasti vieningos teisingos išeities, "šiandien pasirodo jau kaip žymiai įvaldęs socialistinio realizmo metodą. Venclova pagedauja, jog "Puodžiūnė" būtų teisingas. Sako, jog artimiausiu laiku veikalas bus išverstas rusų kalbon...

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai — didžiojam Stalinui". Venclova taip pat pasidžiaugia "turtinga ir spalvinga kova". Pateisina Venclovą, kuris ankstyvesniuose savo veikaluose atskleidė daug buržuazinio gyvenimo žaidimų, bet nesugebėjęs rasti vieningos teisingos išeities, "šiandien pasirodo jau kaip žymiai įvaldęs socialistinio realizmo metodą. Venclova pagedauja, jog "Puodžiūnė" būtų teisingas. Sako, jog artimiausiu laiku veikalas bus išverstas rusų kalbon...

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai — didžiojam Stalinui". Venclova taip pat pasidžiaugia "turtinga ir spalvinga kova". Pateisina Venclovą, kuris ankstyvesniuose savo veikaluose atskleidė daug buržuazinio gyvenimo žaidimų, bet nesugebėjęs rasti vieningos teisingos išeities, "šiandien pasirodo jau kaip žymiai įvaldęs socialistinio realizmo metodą. Venclova pagedauja, jog "Puodžiūnė" būtų teisingas. Sako, jog artimiausiu laiku veikalas bus išverstas rusų kalbon...

* Meseniai LTSR pasirodė A. Venclova-Zukausko knyga "Puodžiūnė". Ji buvo begaliniai įdomi ar "Sugrįžo" ir kitų deimantų autorių bus spėjus persiversti į senovę, nors išvaidos jai labai mažai pasikeitė. Netrukus teks pagauti šios knygos A. Venclovos recenziją, prokoministiską, suprantama, bet skaityteli teikiama išraiška tarp eilučių... "ypač džiugu matyti seniausio amžiumi, bet jauną dviasia A. Venclovą, žymų prozininką, daugelio tomy autorių, iš seniai liaudies mylimą autorių... Daug matęs, galvojęs, peryvenęs, mums dabar patiekia galbūt didžiausią optimizmą ir neabejotinai reikšmingą savo idėjų ir meninė reikšmę knygą-romaną "Puodžiūnė". Knyga yra tvirtas ginklas prieš buržuazinę praeities liekanas žmonių sąmonėje. Knyga paraišo socialistinio realizmo metodą, dėl ko ji virsto itin reikšmingu etapu A. Venclovos kūryboje ir visoje jaunųjų tarybinių literatūroje... Knyga grįžta buržuazijos skelbtą melą, jog lietuviškas kaimas buvęs vienintelis, jog jame puse buvę ir dvarininkai, šis vienos pusės, ir vargingųjų valstiečių, kumelių ir bernų, iš kitos pusės. Juk buržuaziniai raišavos ilgus metus skleidė tą melą kad ne žiauriausias išnaudotojų, o "broliškas vygyvenimas" tarp priešikių klasių vyrų gyvėjęs Lietuvos kaimo. Jėmus rašytojas, tą gyvenimą stebėjęs iš labai arti, šiandien duoda dar vieną neginčijamą liudymą, koks šis buržuazijos naudingas melas buvo šlykštus tikrovės išraiškas, reikalingas išnaudotojų klasių santvarkai pridinginti ir patsėdinti". Venclova toliau aiškina, jog "Puodžiūnė" Venclovos dalimi atitaiso "Vežyje" padarytą klaidą, kur pateisinę žemės reformą. Paskutiniuoju knygoje "Išrinkimai" parodyta, kad toji reforma kaimo laimės neatnešė naujaukuriams... ir buržuazinės Lietuvos kaimo veikė neįsivaigiamas kapitalistinės santvarkos įstatymas — turėjo ir tuko maža sąvėlė, vidutinioji grūdo žemyn ir vargo plačiosios darbo žmonių masės". Pagal Venclovą romano siužetas parodomas klasių kova. Centre du broliai Puodžiūnai — Jonas ir Antanas, iš buvusių pasidėję dvarininkais. Ypač gerai esąs pavaizduotas Jonas. Šis kraugerys, išsigėdęs daro centrą visos knygos pilnas iniciatyvų ir energijos naujais planais, provestis. "Su juo, girdi, eina kunigai, apskrities šalininkas, visa buržuazinė valdomos Lietuvos biurokratija... Savo nesvarias machinacijas Puodžiūnis vis siejė su Dievu, kuris jį nuomone, kaip vaizdija ir kunigai eina drauge su turtingaisiais, pirmiausia jiems padeda". Taigi tas Jonas nenorėdamas, kad jo kaimynai ir brolio žemė patektų kam nors kitam, sugalvojęs padėti svėrui kur miegojo Antano neščia žmona, bet šis išsigėdijęs ir pagimdo dukterį. Tada Jonas sugalvoja savo sūnų apvedinti su pussera Antano dukterimi. "Jis mano, kad ir šventoji bažnyčia neatsilaikys prieš pinigų valią ir leis jam apvedinti broliuoką". Girdi, Venclovai labai vykusiai pavaizduoja 1919 metus, kai lietuviai valstiečiai buvo daug kur išsivadavę ir kaip "Tarybų Sąjungos pavyzdys veikė Lietuvos darbo žmonas kovai dėl išsivadavimo". Venclovai pagal Venclovą taip įsivaizduojamas visko pavojaus, jog galiausiai nepasirodė nei vieno tokiu tipu "su lygiu ryškumu". "Atrodo, kad autorius dar reikės padidinti, toliau ryškinti savo pagrindinių teigiamųjų herojų liniją ir gilinti jų charakterius". Venclova augsta ver "dėmesingai buržuazinių partijų — tūto kitos Vienojo politinės temas: svarbiausia liudininkų ir krikščionių demokratų padoriškai antilidaiškos politikai, ypač rinkimų ir buržuazini seimų metu... Labai įdomūs romano pasulpiami, kur pavaizduota, kaip Lietuva opnikas šlykštus skeriai — vienuoliai iš Vakarų Europos, šitie Hitlerio šnipai, Vatikano išperos, kosmopolitai, ir Lietuva atsistai ruošti provokacijai, šnipinėjai prieš Tarybų Sąjungą... Šiuo metu, kada dar nėra baigta mūsų liaudies kova prieš kosmopolitinio Vatikano agentus, kurie ligi šiol mezo ginklą prieš mūsų darbuojančią didžiulį demokraciją ir auklėjančią reikšmę". Venclova priima romane gerai, džiaugdamasis Vienojo optimistika pabaigo — "padedant didžioji rusų tautai, geriausiom lietuvių tautos draugai —

MOTERŲ ŽOBIS

Svečiuose pas seses Kotrynietes

Tai buvo Seserų Kotryničių lietuviškajame vaikų darželyje, gražia popietė. Dešimtys rankų išsitiesė į seserį Gabrielę, ir mažieji jų savininkai ėmė šaukti:

— Man! Man! Man! nuplaukit rankutes!

Sesuo kiekvieną mažiuką pavadindama vardu, skubėjo plauti vasaros smėlį nuo išsitiesusių rankų, o baltaplaukės, lietuviškai šiauškančios galvutės glaudėsi į šviesią jos priekystę su begalinėmis pasitikėjimu.

— Kiek, Sesele, turite dabar vaikų?

— Per dvi dešimtis.

— Visi lietuviukai?

— Beveik visi, tik tūtu kaimynų vaikai yra kitataučiai, o štai šitas vaikutis yra mišrios šeimos. Kai jį čia atvedė, dar nemokėjo nei žodžio lietuviškai, o dabar jau viską kalba nebologiau už kitus lietuviukus.

Iš kiemo, Seselės padedami, vaikai suėjo į valgomąjį, kur stovė žemi spalvoti stalai. Greitai ant jų atsirado lėliškai žavūs indeliai su koše, kakavą ir marmeladu apteptais pyragėliais. Krito dėmesin bevalgantių vaikų susikauptas ir sveikatinga išvaizda. Kiekvienas stengėsi pavalgyti švariai, neapsidrabstydamas

koše, tiktais mažasis Petrelis vis sėmė perpilnus šaukštus; bet čia pat jam susitvarkyti motiniškai pagelbėjo įėjusi Sesuo Patricia.

Apmetusios akimis mažųjų "rektoriumą", kurio sienose kabo smagūs paveikslėliai, perėjome į gretimą patalpą, apžiūrinėdamos darželį.

— Esame tikrai patenkintos, kad galėjome pradėti šį darbą, — kalbėjo širdingoje Sesuo.

— Pradžią nebuvo lengva: dvi seserys turėjo išlaikyti valstybinis Board of Education egzaminus, atlikti praktinę pavyzdinio se Toronto darželiuose. Valdžios nuostatai naują darželį steigiant labai griežti. Juose patalpos turi būti neįprastai didelės, namas turi būti specialiai pastatytas be slenksčių ir laiptų; mūsų namas nevisiškai nuostatus atitinka: štai, matote, yra laiptukai išėjimui į kiemą...

— Bet yra ir rūpestingos rankos, kurios prilaiko jais žengiančius mažiukus, — pastebiu.

Sesuo šypso, kad man pavyko įžvelgti tai, kas skiria šį darželį nuo kitų: širdis. Lietuvišką širdį, lietuvišką rūpestingumą ir švelnumą.

Apžiūrime vaikučių drabužinę ir pavyzdinę prausyklą su

atskirais blūdeliais ir charakteringais paveikslėliais, ženklinančiais kiekvieno vaiko vietą. Ten pat ir žaislams laikyti kambarys.

— Kaip įstengėte jau patalpoje pradėti supirkti tiek daug žaislų ir padaryti įrengimų? — stebiuosi, žiūrėdama į trijų ar keturių, sūpynės ir kitokių šaukšnių prietaisus kieme.

— Truputį gavome aukų, bet taip pat sudėjome čia visas savo santaupas, kiek tik jų turėjome. Dar ne metų nėra, kai darželis atidarėme. Pelnė iš jo nėra jokio: reikia vaikų du kartus per dieną pamaitinti, ryte dar duodam jiems pienuko, žodžiu, jie čia ir valgo ir miega — tikrąją prasmę čia gyvena, kol tėvai, grįždami iš darbo, ateina pasiimti.

Vaikų poilsiui įrengtas miegamasis su lovytėmis. Čia jie migdomi po pietų. Darosi aišku, iš kur imasi mažiukams toji pasitenkinimo nuotaika ir burbuliškas atrodymas.

Svarūs laiptai veda į antrąjį aukštą, kuriame yra kukli seserų koplyčia ir pensinierių kambariai. Seserų aptarnaujamas senelės gal ir sudarytų vienuolėnui šiojį tokį pajamų šaltinį, bet, deja, šiame name vietos yra tik

dviems laimingosioms.

— Didesnį namą mums būtinausia reikalingi, — sielojosi Sesuo Patricia. — Mus buvo čia planavusi Motina Generalė; nors esame tik penkios seserys, leido mums atidaryti noviciatą.

Yra tik viena kita kandidatė, norinti įstoti...

— Ar nėra jokios galimybės gauti didesnį namą?

— Neturime pinigų.

— Ar jūs rėmėjai nesugeba surinkti pinigų šiam tikslui?

— ...?

Sesuo nustebusi žvelgia į mane, nesuprasdama, apie kokius rėmėjus kalbu. Pasirodo, Seserims Kotrynietyms niekas iki šiol nesusiprato organizuoti rėmėjų būrelio. Seserys iki šiol lai kėsi vien savo pajėgoms. Atvykusios iš Vokietijos kaip paprastos darbininkės, sunkiai atidurbos imigrantų prievole kanadiečių šeimoje. Pradžioje nė nesvajoję apie Seseriųjį Namo atkūrimą. Tačiau, gavusios laikinai naudotis 1639 W. Bloor St. klebonijos namu, dėkodamos Dievui ėmėsi dirbti lietuvių vaikų ūkui naudai; mažesniems skiria visą laiką ir visas lėšas. Eidamos šiuo idealizmo keliu, neįstengia susikurti ekonominio pagrindo

savo mažajam vienuolėnui.

— Tai kaipgi versitės toliau?

— Dievo valia.

Susėdusios svečių valgomajame, vartome seserų albumus, kuriuose yra kelios nuotraukos iš Lietuvos, primenančios tvarką ir perteklių, viešpatavusį Seserų Kotryničių žemės ūkio mokykloje, ir tą nuostabią pasiaukojimo dvasią, kurią išvystė seserys, dirbdamos apkrečiamų ligų ligoninėse. Garbinga kongregacijos praeitis; palyginus ją su dabartimi, darosi graudu dėl to skurdo, į kurį seserys pateko.

Sesuo Patricia, kaip skęstantis, kurs griebiasi šiaudų, bando kovoti su neviltimi.

— Gal viena mūsų seserų, baigusi "reg. nurse" studijas, pradės daugiau uždirbti? Gal... pastatys bažnyčią, gausime didesnę patalpą darželiui?

— O gal nebeliks vietos kieme vaikams žaisti? — ...

Taip gražiai pradėtas, toks naudingas, toks nepamainomas lietuviškojo auklėjimo darbas! Nejaugi niekas nepasirūpins, kad, vos įpusėtas, nesustotų? Kur mūsų veiklosios moterys, kurios kalnus moka nuverst, kaip kilnus tikslas jas sujungia talkon? Kodėl jos nestoja seserims pagalbėti?

Sesuo Patricia išlydi mane so do takeliu. Mažytė voverė nuoska nuo medžio ir puola mums į kojas.

— Kac, kac, kac, — šnekina Sesuo voveraitė, — neturiu tau šiandien riešuto...

D. Narutavičiūtė.

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

Iš Toronto "Dainos" Grupės veikimo

Liepos 25 d. mėnesinis susirinkimas įvyko pas narę St. Grigaitienę. Narių dalyvavo pusėnai ir visi svarstyti reikalai praėjo gražioje nuotaikoje.

Iš birželio mėn. susirinkimo protokolo paaiškėjo, kad "Daina" be savų siuntų dar persiuntė Sudburio Liet. Bendruomenės čia atsiųstą didelę siuntą rūbų ir piniginę dovaną. Sudburiečiai skyrė į tris dalis: Vasario 16 gimnazijai, seneliams ir ligonims. Jau gautos žinios, jog siunta gauta ir su dideliu dėkingumu priimta. Buvo nemažai padėkos laišku ir prašymų. Patenkinti 2 prašymai ir paskirti du maisto siuntiniai po 20 sv. Prie vieno siuntinio p. St. Grigaitienė prisidėjo su \$5 auka. Siuntinius supirks ir supakuos p. V. Jasinevičienė.

Daug tartasi ateities parengimų reikalu, nes išdardė netruks išsistemi. Pirmoje eilėje nutarta išpildyti jau seniai padarytą pažadą — surengti vieną pramogą Lietuvių Bažnyčios Statymo Fondui ir Lietuvių Namų Fondui. Šiai pramogai šv. Elenos salę jau gauta ir šokiai su pamarginimais įvyks sekmadienį, rugpjūčio 31 d. 8 val. vak.

Šia proga kviečiame visus, visus kas tik galės, atsilankyti į "Dainos" ruošiamus šokius ir prisidėti prie šio gražaus tikslo — paremti bažnyčios ir namų įsigijimą. Šio vakaro komisiją sudaro narės: Liaudinskienė, Lelienė ir Yokubynienė.

Dėl susidėjusių aplinkybių, "Dainos" mėn. susirinkimas rugpjūtį neįvyks, o rugsėjo mėn. įvyks savaitę anksčiau, t. y. rugsėjo 20 d., šeštadienį, 6 val. vak. pas narę St. Yokubynienę, 78 Haymarket Rd. Kadangi vieta ne visoms žinoma, tai važiuojamas tan susirinkimas bus organizuojamas bendras, vadovaujant M. F. Yokubynienei. Narės prašomos paskambinti telefonu LA. 1250, kad susitartume kur ir kuriuo laiku rinktis. Važiuojančios automobiliais, prašomos vykti iki Jane ir Wilson gatvių sankryžos ir ten paklausti minėto adreso.

"Žiburių" Spaudos Bendrovės leidiniai

1. Klasės žurnalai liuanistikos mokyklai. Jame yra skyriai: a. mokinių registracija, b. dėstomųjų dalykų pažymiai, c. elgesio, darbštumo ir kit. pažymėjimai, d. kasdieninis pamokų diennas. Kaina \$1.—
2. Mokinio knygelė. Labai patogaus mažo formato, kietame popieriuje. Yra vietos mokinio pažymiams ir kitokiems atžymėjimams per visą mokslo metus. Kaina 15¢
3. Vyt. Kastyčio "Kolektyvinė Prasykla". Satyrų ir feljetonų rinkinys iš šių dienų tremtinių gyvenimo. Kaina \$1.—
4. Lietuvos Valstybės Konstitucijos. Pilni išrašai iš "Vyriausybės Žinių" visų trijų Lietuvos valstybės Konstitucijų. Knyga, kurią turėti turėtų kiekvienas lietuvis. Kaina 70¢
5. Pr. Kozlio eilėraščių "Dulks ežere". Kaina 75¢

Sp. B-vė "ZIBURIAI", 941 Dundas St. W., Toronto, Canada.

Seserų Kotryničių vedamo vaikų darželio Toronte vaikų grupė kieme

"DAINOS" ATSIŠAUKIMAS

Brangūs Toronto lietuviai, Jums gerai žinoma Toronto lietuvių moterų šalpos grupė "Daina". Dažnai jos narės renkasi ir tariai, skirsto dovanas tiems, kurie mažiau laimingi už mus — sergantieji, seneliai, našlės su dideliu šeimos. Šiems visiems emigracija neįmanoma ir dėl to, mes čia socialiai pavalgę, neturėtume užmiršti pasidalinti kasiu maisto ir rūbų ar apavu, kuris mums nereikalingas, bet švarus ir dar nesuplyšęs kabo ir užima vietą.

"Daina" turi daug tokių nuosirdžių draugų, kurie iš sanatorijos lovos, senelių prieglaudų ar iš kurios, šiuo metu mažai atsimenamos vietelės tremtyje, dalinasi su ja savo vargais, rūpesčiais arba didausio asaromis, laiškelį parašo padėkoti už gautą kad ir labai kuklią dovanėlę. Tokių tarpe "Daina" turi geriausią širdies įnamę Mariją Teichertienę. Su 6 berniukų ir 1 mergytės šeimynė — jau keturi metai pasilikusi našlė — ji grumiasi su gyvenimu, ne kartą sunkiai sveikatoje sušluodoma. Vaikučių vardai ir amžius: Juozas 14 m., Jonas 13, Zigmantas 12, Evaldas 10, Antanas 9, Petras 7, Onutė 5 metų.

Suprantama, kad tokiai šeimynėlei išlaikyti, ir tėvą turint, gero uždarbio reikėtų, o ką jau kalbėti, kai jo nėra...

"Daina" neretai pasiūnčia tai maisto siuntinėli, tai pinigine dovanėle, tai rūbelių koki, bet ir "Daina" be Jūsų, mieli broliai ir sesės, pritarimo bei atjautimo ne daug tegalėtų padaryti. Dėl to, šia proga, lai būna mums leista pasibelsti į Jūsų visų širdis ir paprašyti šiai šeimai paramos. Gal rasis šeimų, kuriose tų metų vaikučiai turi išaugtinių bet dar gerų rūbelių ar autuvo bei baltinių. Gal tokie paauge berniukai

Ačiū p. Grigaitienei už gražų priėmimą "Dainos" susirinkimo savo pastogėje. O visos narės ir prijauciančios prašome neužmiršti ateinančių pramogų ir susirinkimų, nes ruduo čia pat, po kurio seka žiema. Vargšai bus reikalingi didesnės paramos, o mums didesnis darbymetis.

M. F. Y-nė.

Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolėne Putname, Conn., ir šiais metais buvo surušta mergaičių vasaros stovykla su lietuviškojo gyvenimo programa. Be seselių ir dvasios vado prof. St. Ylos, lektoriatu buvo pakviesta p. K. Marijošienė, p. Dzikiene ir B. Brazdžionienė. Stovyklą aplankė daug svečių. Mergaitės buvo suskirstytos į 10 būrelių, kurie tarp savęs varžėsi dėl pirmavimo. Kasdien vyko tautinių šokių, lietuvių kalbos, tėvynės pažinimo užsiėmimai, antradieniais laulauji su programomis, būrelių pasirodymai, surengtas Maironio minėjimas ir įdiegtas klevas aikštėje jo garbei, veik kasdien buvo vykstanta ir ežerus maudyti ir žaisti prie vandens. Liepos 27 d., stovyklos užbaigtuvėms buvo surušta lietuvių susitarinio šventė, į kurią suplaukė per 2000 svečių. Buvo plati programa, baigta gyvyjau paveikslu "Tau, Tėvyne" pagal B. Brazdžionio eilėraščių. (Trumpus išpuždžius iš šios stovyklos žr. Žaidžio straipsnį, spausdinamam šio Nr. 3 psl.).

Šv. Kazimiero seserų vienuolėne rugpjūčio 16 d. trylika seselių paminėjo savo apžadų 25 metų sukaktį.

Sesuo Kotryna, Maryknoll ordino narė, išvyksta misijų darbams į Caroline Islands. Jos tėvai Razvadauskai gyvena Bostone.

Moterys Kanados karinėje tarnyboje

Šiuo metu moterų karinėje pastovioje tarnyboje yra oro ir jūrų laivynuose. Armijoje tuo tarpu tėrai laiko dirbančių, bet numatoma* sekanciais metais moterų priimti ir armijos pastovion tarnybon.

Moterys karinė tarnybon pirmiausia priėmė aviacija. Pirmoji grupė, 80 moterų, patimus pradėjo pernai liepos mėn., o dabar jau yra 2.500 pastovių tarnautojų ir 565 atsargoj. Šią vasarą buvo suruošti pirmieji 10 savačių kursai universitetų studentėms paruošti atsargos karininkėmis. Baigus teoretinį apmokymą, jos buvo perkeltos į oro bazes praktikai įgauti, o rudenį vėl grįš į universitetą.

Aviacijoje moterys tarnauja visoje Kanados teritorijoje kaip medicinos asistentės, radaro techninės, dantistų ir laboratorijų asistentės, raštininkės ir šoferės.

Jūrų laivynas daugiau moterų ruošiasi priimti šį rudenį. Jos ten dirba kaip pardavėjos, biurų raštininkės, medicinos asistentės, radijo techninės, elektrotechnikės ir aprūpinimo bei inspekcijos pareigūnės artilerijos skyriuje.

ANKETOS MOTERIMS

TARPTAUTINIS KATALIKŲ AKADEMIKŲ SĄJŪDIS

Pasaulinis Motinų Sąjūdis ruošia 1953 m. pavasarį tarptautinę savaitę, kurios tema: "Motina ir jos atsakomybė auklėjime". Šiuo metu eina paruošiamieji darbai. Jau nustatyta darbo programa, numatytos prelegentės paskaitoms iš įvairių kraštų, kurių tarpe ir prof. A. Sidlauskaitė.

Pasaulinis Motinų Sąjūdis kreipiasi per anketa į įvairių kraštų motinas ir šiaip specialistes bei pedagogas, kviesdamas savo patyrimais praturtinti studijų savaitės darbą.

Anketos klausimai:

1. Ar Jūsų gyvenamam krašte veikia kokios nors įstatyminės priemonės, kurios tiesioginiai ar netiesioginiai kenkia motinos, kaip auklėtojos misijai?

2. Priešingai, kokie veikia įstatymai bei potvarkiai, kurie palaiko motiną jos auklėjimo darbe?

3. Jūsų nuomonė, kuri institucija labiausiai padeda motinoms jų auklėjimo uždaviniose?

— Vaiko geresnei fizinei lygsvarai?

— geram išsilavinimui?

— Jo moralinio gyvenimo teigiamam išsivystymui (kilnumui ir skaistumui)?

PASAULINIS MOTINŲ SĄJŪDIS

1951 m. rugpjūčio 5-10 d. Prancūzijoje, Bulonijoje, įvyko Tarptautinė Pax Romana Akademikų studijų savaitė, kurios tema buvo "Akademikės moterys ir jų profesijos".

Simet liepos mėn. 27 d. — rugpjūčio mėn. 2 d. Belgijoje Louvaine taip pat įvyko panaši studijų savaitė tema "Universitetas ir moters asmenybės formavimas ryšyje su šiandienėmis profesijomis".

Lietuvės atstovavo Dr. N. Bražėnaitė ir B. Venskuvienė.

Buvo nagrinėjama:

"Ukrainiečių motina"

Torontiečiai Ossington gatvėje vakarais neretai mato mažytę žilą senutę su nešiojama rašomąja mašinėlė rankoje. Tai Olena Kiselevska, neseniai atstėvčius 83 m. sukaktį, viso pasaulio ukrainiečių vadinama "Ukrainiečių motina". Tai žinoma rašytoja ir publicistė, rašiusi daugiausia moterų klausimais. 15 metų buvusi Lenkijos senato narė. Karo metu vokiečiai ją išvežė į Bavariją ir laikė kacetė, iš kurio išvadavo tik amerikiečiai 1945 m. Kanadon jį atvyko 1948 m. pas sūnų Vladimirą, kuris Dr. Kay vardu eina augštesnes pareigas pilietybės departamente ir laikomas tautybių klausimų ekspertu. 1951 m. O. K. buvo išrinkta pasaulinės ukrainiečių moterų organizacijų federacijos pirmininke. Ji dar ir dabar daug rašo.

Tėvas gali

Motina savo dukteriai, kuri ruošiasi nešti į pašta savo mylimajam parašytą laiską:

— Bet kur tu, vaikel, dabar esi? Toks lietus. Suo, iš namų išsivartas, dabar nebėgtų. Geriau tegul tėvas nuneša į pašta laiską.

LIETUVAITĖ FILMŲ ŽVAIGŽDĖ

Rūta Ramanaukaitė — Ruth Roman

lietuvaite, viena žymiausių Hollywood naujųjų žvaigždžių, dabar lyginama su Gloria Swanson ir Joan Crawford, dirbanti Warner Bros firmoje, turinti sutartį 7 metams, bet angažuota jau dvidešimčiai metų. Ji yra vaidinusi

—ugdymui šeimyninio, socialinio ir pilietinio atsakingumo supratimo?

4. Ar neturite kokių auklėjimo sunkumų, dėl kurių aplink Jus kencia ir kiti šeimų židiniai? —kokios priežastys?

—ką reikėtų daryti, kad šių dienų vaikai išaugę nesutiktų tų pačių sunkumų?

5. Ar nekonstatuojate kaikurio išnaudojimo tam tikrų organizmų, kurie turi tendenciją pakeisti motiną jos auklėjimo darbe, vietoj jai pagalbėti?

Be virš minėtų klausimų, lietuviškos motinos prašomos atsakyti, pareiškiant ir savo asmeninį patyrimą iš bolševikinės okupacijos Lietuvoje, konkrečiai nurodant faktus, kurie trukdė motinos auklėjimo darbą ir žemina jos paskirtį.

Atsakymus prašoma siųsti iki š.m. lapkričio mėn. pabaigos šiuo adresu: P.M.S. Lietuvių Moterų Komitetas, c/o Mme O. Bačkis, 5, rue de Messine, 5, Paris 8e.

Pastaba: Lietuvių Moterų Komitetą sudaro: O. Bačkienė, pirminė, Bir. Venskuvienė — gen. sekret., Galdkienė M., J. Motorė ir E. Turauskienė — narės.

1. Moters pašaukimas, 2. Moters profes. darbo vertė, 3. Moters pusiausvyra darbe ir per darbą,

4. Laisvos profesijos moteris ir šeima.

Tarptautinis Katalikų Akademikų — studenčių ir baigusių universitetus — sąjūdis prie Pax Romana, artimesnio bendradarbiavimo tarp akademikų moterų ir jų padėties įvairiuose kraštuose pažinimo tikslu nutarė anketa pagalba surinkti kiek galima daugiau žinių apie akademikų profesinį darbą. Į šį darbą buvo pakviestos ir lietuviškos mūsų gyvenimo sąlygos.

1. Ar dirbi savo profes. darbą? 2. Ar palaikai ryšį su savo profesija per spaudą, knygas, organizacijas ir kt.?

3. Jei taip ar tavo profesijos moteriškas darbas lakomas lygiu vyriškam darbu kokybe ir kiekybe? Jei ne, tai kodėl? Ar dėl fizinų ar psichinių priežasčių? Ar moteriškas darbas yra teisingai apmokamas? Ar paauštiniama yra tie patys kaip vyrams? Jei ne, tai kodėl? Kaip pasiekti, kad jie būtų tokie patys? Ar yra psichologinių sunkumų su kolegais vyrais?

4. Kaip atsispindi į dirbančios akademikės psichologiją fabriko ar panašūs darbai?

Prašau visų katalikų akademikų — baigusiųjų, studijavusių ir studijuojančių atsakyti anketo klausimus laiškais iki š.m. rugsėjo mėn. 10 d. Laiškus prašau siųsti šiuo adresu: Iz. Matusevičiūtė, 112 Caul Str. Toronto, Ontario.

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

Gali sudaryti paskolas. Veltui suteikti informaciją apie parduodamus namus, paskolas, bižnų ir tt.

Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS
skambinkite tel. KE. 9459, KE. 9450, LA. 2612

Parduodama:

\$8.300 Bloor—Bathurst,
6 kamb. mūrinis namas su ga-
ražu. Įmokėti \$1.500.

\$8.200 Bloor—Christie,
6 kamb. atskiras, mūrinis, ge-
ram stovyje namas prie gero su-
siekimo. Įmokėti \$2.000.

\$9.100 Bloor—Crawford,
6 kamb. prie gero susiekimo
namas. Įmokėti \$3.000.

\$10.500 Davenport Rd.—Lansdowne,
8 didelių kamb. mūrinis, 2 butų,
namas. Garažai vieta. Įmokėti
\$3.000.

\$12.800 Roncesvalles—Pearson,
8 didelių kamb. mūrinis namas,
2 virtuvės, šoninis įvažiavimas.
Įmokėti \$4.500.

\$13.500 Grenadier Rd.—Roncesvalles
7 didelių kamb. atskiras, mūrinis
namas. Gražus kiemas ir 2 ga-
ražai. Įmokėti \$4.800.

\$11.3000 Geoffrey—Indian Rd.
10 did. kamb. mūrinis, atskiras
namas, vandens apšild. Įmoke-
ti \$7.000.

Indian Rd.—Indian Trail,
12 did. kamb., 2 butų, mūrinis,
atskiras namas, 2 virt., 2 vo-
nijos po 4 gabalus, 2 vand., ap-
šild. krosnys, 2 mūriniai garažai.
\$300 pajamų mėnesiui arba vi-
sos tuščias. Įmokėti \$8.000.

R. TESLIA

Real Estate

863 BLOOR STREET WEST
(prie Ossington Ave.)

Pirkite ir parduokite per didžiausią ir turtingiausią kompaniją Kanadoje

CROWN TRUST COMPANY

Jane—Annette. 6 kamb. mūrinis rta-
mas su garažu, 20 metų senumo.
Karštu vandeniu-alyva apšildomas.
Įmokėti \$5.500.

Westminster. \$14.000, 6 kambarių,
mūrinis, su garažu ir įvažiavimu,
netoli Roncesvalles, gražus namu-
kas. Įmokėti \$6.000.

Indian Rd.—Howard Park. \$22.500,
8 kamb., labai dideli ir su visais
baldois, mūrinis namas, gero vi-
toj. Įmokėti \$10.000.

Roncesvalles. \$19.500 krautuvė ir 2
butai po 5 kamb., didelė krautuvė,
tinka įvairiam būdui, mūrinis pa-
statas, karštu vandeniu apšildomas.
Įmokėti \$14.500.

Gazolino stotis. \$6.000. Parduoda 30
tūkstančių galtonų gazolino į me-
tus. Įmokėti \$3.000.

High Park Ave. \$24.000. 13 kamb.
mūrinis namas, karštu vandeniu
apšildomas, 2 garažai, \$287 poja-
mų į mėnesį. Įmokėti \$11.500.

Gazolino stotis ir restoranas. \$50.000,
parduoda 160.000 galtonų gazoli-
no, iš to yra \$11.500 per metus
pelno, restoranas apyvarta \$37.000
per metus, pelno \$8.000 per me-
tus. Įmokėti \$30.000.

Hotelis netoli Hamiltono. \$65.000.
11 kamb., mūrinis pastatas ir 5
kamb. butas sav. 2 dušas, viena
bendra, kita tik vyrams. Alaus
parduoda 16.000 galtonų. Kam-
bariai taip pat duoda didelį pelną.
Įmokėti \$45.000.

Duodame paskolas — mažas ir dides sumas.

ANTANAS-TONY PAUPLIS
CROWN TRUST COMPANY

(Real Estate Department)

OFFICE WA. 3861
RES. LY. 0086

302 BAY STREET
TORONTO

Sutaupysite \$\$\$

užsisakydami anglis per mūsų atstovą VYT. AUSROTĄ.
Skambinkite telefonu LY. 0305 (nuo 10 val. ryto iki 8 val. vak.)
NORRIS FUELS, GL. 2491.

JEI

perkant - parduodant

namą ar bet kokį biznį, pageidautumėte skubaus ir sąžiningo
patarnavimo, kreipkitės į:

ALGIMANTA MINIOTA

Telefonas EM. 6-2024

Mes taip pat patarnaujame ir paskolų gavimo, morgičių
pratęsimo, sutarčių sudarymo, vertimų, imigracijos ir
visais kitais atvejais.

A. KRYZANOWSKI
REAL ESTATE

762 DUNDAS ST. W., TORONTO

Parduodant ar perkant namą ar bižnų

JŪSŲ PATARNAVIMUI

Antanas-Tony MORKIS

Real Estate darbe turįs didelio patyrimo

ROY BURBANK REAL ESTATE

1385 QUEEN ST. W. Toronto (prie Lansdowne)

KE. 7904

Vakaraš LL. 5143

TEL.
EM 3-2131
Budime
24
valandas

Dr. B. DOBAI

Gydytojas Viena, Berlyne, Šveicarijos ir Vengrijos ligoninėse.

VIDAUS IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTAS

Telef. Office: MI. 8821, Namų: KE. 3663. - 465 Bloor St. W., Toronto

MARGIS VAISTINĖ

JONAS V. MARGIS - vaistininkas

19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.)

RECEPTAMS NAUJIEMS AR SENIEMS tik paskambink
ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai.

TAIP PAT TURIME: Trejus devynerius, foto reikmenų,
mažų vaikų valgių, kosmetikos, vitaminų ir tt.

TELEFONAS
MU. 9543

VALANDOS
9 a.m. — 9 p.m.

SVARA - GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

Garantuotas saugojimas. Mokama

atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

City DYE WORKS Limited

Specialybė:

Cheminis valymas įvairių rūbų užuolaidų.

138-46 Claremont Str. — Tel. WA. 4557

30 metų valymo patyrimas

NAUJI

PASIŪLYMAI

skambinkit tel. KE. 9459

Jonui Matulioniui

1. \$2.000 grynais,—kaina \$11.000.
7 kambarių namas. Vieto garažui.
Prie Brunswick netoli Bloor g.

2. \$2.500 grynais,—kaina \$11.000.
6 kambarių gerai atremontuotas
namas. Prie Clinton netoli Bloor g.

3. \$3.000 grynais,—kaina \$11.000.
8 kambarių. Kampinis namas.
Gera vieta. Geras pajamos. Prie
Crawford netoli College.

4. \$5.000 grynais,—kaina \$14.000.
8 kambarių trijųose augstuose.
Garažas. 2 virtuvės. Prie Mar-
ham — virš Bloor g.

5. \$5.200 grynais,—kaina \$10.500.
6 kambarių, 2 balkonai. Geras
rajone. Netoli lietuvių statomos R.
K. Bažnyčios. Prie Indian Grove —
virš Bloor.

6. \$7.000 grynais,—kaina \$15.800.
10 kambarių. Dideli, šviesūs. Su
parketu. Kampinis namas. 2 gara-
žai. Gerai įrengtas rūšys. Alyva
apšildomas. Prie Beaconsfield —
visai netoli Dundas.

7. \$8.000 grynais,—kaina \$20.000.
16 kambarių, (4 virtuvės) namas.
Garažas. Butas iš 4 kambarių sa-
viniui ir priedo \$270 pajamų
į mėnesį. Geras, tvirtas namas.
Gera proga investuoti savo sutau-
pas. Prie Shaw — netoli Dundas.

8. \$4.000 grynais,—kaina \$11.000.
7 kambarių 2 augstuose. Plytų,
psiau prijungtas. Valdymas tuo-
jau po pirkimo. Prie Campbell —
arti Wallace.

9. \$4.000 grynais,—kaina \$14.500.
10 kambarių, 2 virtuvės nmas.
1 augstas—2 kamb. ir did. virtuvė.
III augstas—1kambarys ir virtuvė.
Namas geram stovy. Geras mū-
ras. Ramioji gatvė. Netoli Ossing-
ton—Davenport kampo.

10. Didelis pasirinkimas įvairių na-
mų įvairiomis kainomis ir įvairiose
miesto dalyse.

R. TESLIA

REAL ESTATE BROKER

863 Bloor Str. West, Toronto
(prie Ossington)

Dėmesio!

Pigiaai ir sąžiningai taisomi te-
levizijos ir radijo aparatai.

Taip pat mes pravedame ir
televizijos instaliaci-
jas. Darbas atliekamas prity-
rusių radijo-televizijos techni-
kų. Jūsų patogumui aparatus
mes paimeime iš namų ir pri-
statome.

Skambinti telefonu OL 5039
67 LAKEVIEW Ave., Toronto
B. Kalibatas, A. Virkutis ir Co.

Snukio ir nagų

liga po 1/2 metų kovos Kanadoje
nugalėta. Betkokie suvaržymai,
paskelbti ryšy su epidemija at-
šaukti, gyvulių ir mėsos trans-
portas nuo pereinios savaitės lais-
vas. Bet ši epidemija Kanadai
kainavo apie 50 milijonų dolerių.
Ir dabar dar didelių nuostolių
gyvulių augintojai turi dėl JAV
uždarymo seimos kanadiškai mė-
sai. Ar pasiseks šią kliūtį greit
pašalinti, abejojama.

DUODAME

geriausį patarnavimą namų pir-
kimo ir pardavimo reikalais vi-
same mieste.

\$2.000 įmokėti, 6 kamb. plytinis na-
mas, geram rajone, pilna kai-
na \$9.900.

\$2.500 įmokėti, 6 kamb. plyt. namas.
Pilna kaina \$7.800.

\$3.000 įmokėti, 7 kamb. medinis na-
mas, prie St. Clair. Pilna kai-
na \$10.000.

\$4.000 įmokėti, 8 kamb. mūr. namas,
garažas. Pilna kaina \$14.700

\$4.500 įmokėti, 8 kamb. ir 3-jų ne-
sildomų priestatų—sūnrom,
mūrinis namas, High Park ra-
jone, pilna kaina \$15.200.

\$5.000 įmokėti, 8 kamb. ont 2 grindų,
dviejų virtuvinių namas.
Pilna kaina \$15.800.

\$5.000 įmokėti, atskiras plytinis na-
mas, vandeniu šildomas. Pil-
na kaina \$15.900.

Trijų šeimų 11 kamb., gražiame raje-
ne, atskiras mūrinis namas,
vandeniu-alyva šildomas, įmo-
kejimas pagal galimybę. Pil-
na kaina \$25.900.

Turime visą cilę kitų namų Jums pri-
einamomis kainomis.

Prasom kreiptis:

Jonas Matulaitis

Tel.: KI. 0994 arba namų ME. 1740

Butcher

& Armstrong

REAL ESTATE

758A Yonge Str. (prie pat Bloor St.)

Toronto, Ont.

LIETUVIŲ DIENOS

MODERNISKAS ILLUSTRUOTAS LIETUVIŲ MAGAZINAS
PAVAIZDUOJA PASAULIO LIETUVIŲ VEIKIMĄ PAVEIKLAIS.

Metinė prenumerata \$3.00 VISUR.
Leidykla: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, California, USA

KANADOJE "LD" GALIMA UŽSISAKYTI PĖ:

V. Aušrotis — 263 Havelock St., Toronto, Ont.,
S. Bujauskas — 1338 Downing St., Winnipeg, Man.,
J. Daugaitė — 56 Concord St., Catherines, Ont.,
J. Krivickas — 96 Wright St., Toronto, Ont.,
V. Montvilis — 275 Bloor St., Sudbury, Ont.,
Jer. Plešins — 113 Cannon E., Hamilton, Ont.,
Pr. Rudinskis — 377 Willbroad St., Montreal, Que

SPORTAS

Atvyksta Čikagos sportininkai

Rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 d.
pas Toronto sportininkus sve-
čiauosius Čikagos sporto klubas
„Perkūnas“ ir čia sužais krepšinių
ir futbolą.

Krepšinių žais rugpjūčio 30 d.,
šeštadienį, 8 val. v. 400 Bathurst
gt., po ukrainiečių bažnyčia. Po
rungtynių ten pat bus ir pasi-
linksiminimas.

Futbolo rungtynės įvyks sek-
madienį, 2 val. pp. Greenwood
Parke. Į rungtynes važiuoti Car-
lton tramvajumi iki Alton susto-
jimo, o iš ten aikštė jau matosi.

Kviečiame visus dalyvauti
kaip krepšinio taip ir futbolo
draugiškų rungtynių pasižiūrėti
ir maloniai praleisti laiką.

Sp. Kl. „Vytis“.

• Profesionalų bokso pasaulio
iškilo nauja žvaigždė, Rocky
Marciano, kuris neseniai antra-
me runde nokautu paguldė savo
priešininką Harry Matthews,
tuo užsitikrindamas teisę kovai
dėl pasaulio meisterio vardo, ku-
rį dabar turi Jersey Joe Walcott,
38 m. ir 4 vaikų tėvas.

Marciano yra 27 metų. 11 metų
skirtumas bokso pasauly turi di-
delės reikšmės. Taigi Marciano
turi daug galimybių dabartinį
čempioną nuvainikuoti.

Šachmatai

• Sov. Sąjungos moterų meis-
terės titulą paveržė Zvorikina, o
pasaulinė moterų čempionė Ru-
denko liko 10 vietoje.

• E. D. Bogoljubovas, žino-
mas rusų šachmatų meisteris,
jau nuo revoliucijos Rusijoje gy-
venęs Vokietijoje, neseniai mirė
Triberge, sulaukęs 65 m. amžiaus.
1929 ir 1934 m. jis bandė
apginti meisterio titulą prieš Dr.
Alechiną tačiau nesekmingai.

Ottawa, Ont.

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 8 d. čia bus minima
rugsėjo 14, sekmadienį, Sister
of Service patalpose, 478 Albert
Street.

Rytmetį 9.30 val. bus iškilmin-
gos pamaldos Murray St. bažny-
tėlėje. Pamaldas laikys čia kar-
tą kas mėnesį atvykstaš Aušros
Vartų parapijos Montrealy kle-
bonas kun. J. Kubilius SJ.

7 val. vakaro įvykstančioj Sis-
ter of Service patalpose sueigoje
bus atitinkamas prof. Ramūno
Papūsko žodis ir įvairumai.
Įvairumų programą atliks mūsų
atžalynas.

— Tautos Fondo Lietuvių Pa-
sų ir ženklų galima jau gauti
pas vietos TF įgaliotinę G. Jonu-
šiene.

A. P.

Mirė a.a. Stasys Bružas

Rugpjūčio 17 d. 10 val. ryto
vietos Civic ligoninėje mirė Sta-
sys Bružas, 34 m. amžiaus. Veli-
onis sirgo su trumpais pagerėji-
mais nuo gegužės vidurio ir ga-
na sunkiai. Susirgo staigiai, dar-
bo metu važiuojant auto maši-
na, kurią velionis vairavo dirb-
damas vienoj iš apšildymo įren-
gimo firmų. Ligos pobūdis iki
pat mirties, matomai, nebuvo nu-
statytas, nes visą laiką buvo da-
romi įvairūs tyrimai. Manoma,
kad būta galvoje kraujų indų iš
siliejimo prie smegenų.

Velionis paliko žmoną Danutę
ir du vaikučius: sūnelį Algį 5
metų ir dukrelę Irutę 2 mt.

Būdamas sumanus ir gabus,
suprato reikala turėti specialv-
bę ir mokėsi, buvo išlaikęs elek-
trikos egzaminus, buvo kvalifi-
kuotas taip pat šoferis.

Mirė Kurt Schumacher

Pagarsėjęs vokiškasis „ponas
ne“, socialdemokratų vadas, ku-
ris visada atsakydavo „ne“ į bet-
kokį sąjungininkų arba vyriaus-
ybės siūlymą, kelis mėn. sirgęs,
mirė rugpjūčio 20 d., sulaukęs
56 metų.

Kurt Schumacher gimė 1895
m., Kulme, kuris vėliau pateko į
Lenkijos koridorių. Politinę
karjerą pradėjo provincijos laik-
raščio redaktorium, o Hitlerio val-
dymo beveik visą metą praleido
kacete, kuris sugadino jo sveika-
tą. Be to, 1 Pasauliniame kare
jis neteko dešinės rankos, o 1947
m. trambozės pasekoje buvo nu-
piauta koja. Moralinės jo jėgos
vis dėlto nesumuko ir beabejo
tai buvo viena stambiausių Vo-
kietijos pastarojo meto politinio
gyvenimo asmenybių.

Lenkų armijos klausimas

Jei JAV parlamente buvo ke-
liamas siūlymas suorganizuoti
sovietų pavergtųjų kraštų kari-
nius dalinius, tai Anglijos parla-
mente atstovs Thornton-Kems-
ley pasiūlė sukurti lenkų pabė-
gėlių armiją, įjungiant ją į Euro-
pos gynimo sistemą. Tokios ar-
mijos atsiradimas, esą, labai pa-
veiktų Lenkijos nuotaikas, va-
dinasi turėtų didelės psichologi-
nės prieš silpninančios reikš-
mės. Jam kalbant trūkdė socia-
listų atstovai, nurodydami, kad
tai reikštų ruošimą karui, ku-
rio britų tauta nenorinti.

— Viena. — Kaip anksčiau
Vengrijoje ir Rumunijoje, taip
dabar Čekoslovakijoje iš miestų
nepatikimas elementas depor-
tuojamas į paskirtų rajonų kai-
mus. Būsią taip išvežta 45-50.000
gyventojų.

— Berlynas. — Į čia vykstantį
katalikų kongresą iš Rytų Vo-
kietijos bolševikai leido atvykti
60 traukinių. Iš tų lankytojų per
100 jau paprašė teisės pasilikti
Vakary Vokietijoje.

Velionis buvo rūpestingas šei-
mos tėvas, sąmoningas, jautrus
ir susipratęs tautietis.

Pamaldos už mirusį įvyko
rugsėjo 20 d. vietos parapijos
bažnyčioje, o palaidotas Notre
Dame kapinėse. Nors laidotuvių
diena buvo įprasta darbo diena,
tačiau į pamaldas ir palydėti ir
paskutinę poilsio vietą susirinko
nemažas būrys vietos tautiečių.

Išdygo ir dar vienas kapas, šio-
je apylinkėje jau antrasis, pri-
glaudamas tolimos Nemuno ša-
lies sūnų.

Tebūnie jam lengva šio vai-
šingojo krašto žemėlė. Teilsisi ra-
mybėje.

DEMESIO NAMŲ SAVININKAI!

Sutaupysit laiką ir turėsit pato-
gumą pakeisdami namų apšildy-
mo sistemą

- alyvine

Parduodu ir instaliuoju: Aero,
Heat Ray, Fess ir kt. alyvos deg-
tuvus — Oil Burners. Burneriai
ir darbas garantuojamas.

J. NACEVIČIUS
5 Montrose Ave., Toronto
Telefonas OL. 1523
Skambinti tarp 6-8 val. vak.

Didžiausias namų pasirinkimas

visuose miesto rajonuose!
Tik paskambinkite kiek Jūs turite
įmokėjimui pinigų — mes pa-
rodysime Jums namą!

\$9.500, Queen—Dovercourt, 6 kamb.,
mūrinis, naujos šildymas, garažas.
Įmokėti \$2.000.

Plakatinis karas Paryžiuje

Sovietinė melų propaganda kala pasaulio piliečiams į galvas, kad Sovietų Sąjunga yra vie nintėlė valstybė, kurios valdo vams rūpi tik vienas dalykas — taika. Apsiginklavę iki dantų, jie visada gieda tą pačią giesmę: —Mes nenorime karo. Mes jo niekada nepradėsime. Mums nereikia svetimų žemių. Didžiausi nevidonai visame pasaulyje yra amerikiečiai — jie nori karo ir jam ruošiasi. Juk jie jau baigia visą V. Europą pavergti. Jie ne tik užpuolė Korėją, bet tenai ant niekuo nenusiakalusių gyventojų galvų mėto biuriarias bakterijas. Jie gaminasi atomines bombas. Mes gi norime taikos...

Si propagandinė giesmė turi nemažą pasisekimą. Visada pasaulyje atrasi žmonių, kurie tingi ar nesugeba galvoti ir net sukčiausią melų propagandą priima už tikrą pinigą. Tuo tarpu sovietų kolonijai amerikiečiai propagandai skiria labai nedaug dėmesio. Jie patys prisipažįsta, kad „šaltajame“ kare sovietai juos yra toli pralenkę.

Sveikintina vieno žmogaus iniciatyva

Didžiausio smūgio sovietinė melų propaganda yra susilaukusi Paryžiuje vieno išradimo prancūzo — Jean David dėka. „American Mercury“ korespondentas Eugene Tillinger atskleidžia įdomių faktų apie platinę karą Paryžiuje, kur komunistinei propagandai suduota labai skaudžių smūgių.

Išties penkerius metus pagal Maksovo direktivas Prancūzijos komunistai Paryžiuje buvo užlieję didelių propagandinių plakatų jūrą. Į jų melus niekas nesirūpino atsakyti. Tikiai 1950 m. rudenį Jean Paul David, buvęs melų rugy žaidėjas ir tankų koruso veteranas, galvoje gimė idėja, kad į tuos melo plakatus reikia atsakyti aštrių tiesos žodžių. Didžiausias melo priešas yra tiesa. Melui ji pavojingesnė ir už Atlanto Pakto divizijas ir už atomines bombas amerikiečių sandėliuose.

Argi prancūzai gydytojai blogesni už sovietus?

Pirmasis smūgis komunistų propagandai buvo suduotas tada, kai Prancūzijos komunistų galva Maurice Thorez pradėjo sirguliuoti. Iš pradžių jis gydytis pas vietinius gydytojus. Tačiau Maskva greit atsiuntė savo širdies ligų specialistą prof. Davidenkovą. Prancūzijos gydytojai buvo pareikšta, kad jų tolimė pagalba yra nereikalinga.

Jean Paul David pradėjo savo darbą. Sekančią dieną kiekvienas Paryžiaus gydytojas gavo pamfletinio pobūdžio raštą: „Pasityčiojimas iš Prancūzijos gydytojų! Negi Prancūzijos gydytojai yra neverti aptarnauti pacientus?..." Tuo pačiu metu tie patys sakiniai pasirodė plakinėse Paryžiaus lentose, ant namų sienų, suprantama, pateko ir į didžiųjų dienraščių pirmuosius puslapius. Kampanija prieš komunistinę propagandą buvo sekmingai pradėta. Jen Paul David įsteigė specialią organizaciją — Paix et Liberte (Taika ir laisvė), kurį pradėjo smogti mirtinūs smūgius komunistinei pro-

pagandai. Iš Paryžiaus šis anti-komunistinis judėjimas greit persimetė į kitus Prancūzijos miestus, o iš ten jis pasiekė kitas V. Europos valstybes — Belgiją, Olandiją, Italiją ir V. Vokietiją.

Sarvuotas taikos balandis

Prancūzijos Tautiniame Ansamblyje buvo svarstomas projektas pratęsti karo tarnybos laiką nuo dvylikos mėnesių iki aštuoniolikos. Komunistai nėrėsi iš kailio, norėdami jį sutrumpinti. Jie paleido į apyvartą plakatus su skambiais šūkiais: „Mums nereikia aštuoniolikos mėnesių karo tarnybos“. Paix et Liberte atsakė naujais plakatais: „Taip, mums nereikia aštuoniolikos mėnesių karo tarnybos. Mes norime, kad karo tarnyba tęstųsi lygiai trejus metus — kaip Sovietų Sąjungoje“.

Komunistai pradėjo garsiąją taikos kampaniją, panaudodami Picasso baltą balandį. Paix et Liberte ir čia jiems sudavė triuškinantį smūgį. Plakatinėse Paryžiaus lentose pasirodė naujas balandis, labiau tinkantis tikrai sovietinei propagandos misionijai. Jis buvo apvilktas storais šarvais, aprūpintas tanko boksėliu su ilga patranka, iš kurios vamzdžio galo kyšojo žalia alyvų šakelė. Apacioje buvo pridėtas paaiškinimas: „Balandis, kuris kiekvienu metu gali sprogti... Komunistai dar nebuvo spėję atsikvėsti nuo pirmojo smūgio jų „taikos“ propagandai, kada Paix et Liberte paleido naują plakatą — patį Kremliaus viešpatį Staliną, kairėje rankoje laikantį alyvų šakelę, o dešinėje — rūkstantį pistoletą. Po jo kojomis gulėjo mirštantis tanko balandis. Iš jo žaidžiu šaukėsi raudonas kraujas ir formavo piaučią su kūju...“

Prancūzai, neužmirškite aplankyti vergų stovyklas!

Kada komunistai, Maskvos įsakymu, pradėjo atakuoti Atlanto Pakto Organizaciją, Paix et Liberte išleido milžinišką žemėlapi. Sateliniai kraštai anapus geležinės uždangos buvo pavaizduoti ištisa fortų sistema. Jų visos patrankos buvo atkreiptos į Vakarų Europą. Tuo tarpu V. Europoje stovėjo du vieniši karinėliai su vienu mažu tanku. Iš už anapus geležinės uždangos Stalinas jiems šaukė: „Ei, jūs, nykštukai! Negi jūs dar nežinojate, kad negalima ginkluotis?“

Pačiame vasarvėdy, kai prancūzai pradeda projektuoti atostogų išvykas, Paix et Liberte jiems parūpino nuostabiai sąmąjomą plakatą — Sovietų Sąjungos vergų stovyklas už spygliuotų vielų užtvoros. Užrašas skelbė: „Atostogų metu aplankykite Sovietų Sąjungą — laisvės kraštą“.

Bene skaudžiausias smūgis komunistams buvo suduotas švenčiant 27 Lenino mirties metines. Komunistai iškabino tūkstančiais Lenino paveikslų. Paix et Liberte emė kabinti lygiai tokius pat Lenino atvaizdus kaip ir komunistai. Tačiau ant plakatu buvo atspaustas garsusis Lenino pareiškimas prieš pat jo mirtį: „Draugas Stalinas, tapdamas generaliniu partijos sekretoriumi, į savo rankas sukonce-

travo didelę jėgą, kurią, bijau, jis nemokės protingai pavartoti. Todėl, draugai, siūlau Staliną pašalinti“...

...Ant ko ir pasirašau...

— Stalinas

Jean Paul David turi neabejotiną jūmorą gyslelę. Vieną rytmetį prancūzai gavo progos skaniai pasijuokti, kai ant visų komunistinių plakatų surado papildomai priklijuotus užrašus: „Perskaiciu. Tvirtinu ir pasirašau. STALINAS“... Kiti komunistų plakatai turėjo dar labiau suprantamus paaiškinimus: „Pagal paskutines direktyvas iš Maskvos“...

Paix et Liberte puikiai išnaudojo Prancūzijos komunistų vado Maurice Thorez viešnagę Maskvoje. Komunistai buvo paleidę gandus, kad jis vadovauja Prancūzijos komunistams, sėdėdamas Maskvoje. Paix et Liberte tuojau pat Paryžiaus gatves papuošė naujais šūkiais: „Garsusis Maurice Thorez, pasityčiojęs iš Prancūzijos gydytojų, dabar mėgina tyčiotis iš Prancūzijos Komunistų Partijos. Jis vadovauja jiems tiesiai iš Kremliaus, mat, Kremlius, atrodo, visose Prancūzijoje nesuranda nė vieno komunisto, kuris galėtų įvykdyti visas direktyvas, būdamas šiaipus geležinės uždangos“.

Kas gi bus pirmoji Kremliaus „valymų“ auka?

Paix et Liberte netgi skelbia konkursus. Pavyzdžiui, prancūzai buvo paprašyti atsakyti į tokią paprastą ir visiems gerai suprantamą klausimą: „Kai prasidės karas ir sovietų raudonoji armija, užėmusi Prancūziją, patatys komunistinį režimą, kuris iš dabartinių trijų Prancūzijos komunistų vadų kris pirmąja Kremliaus „valymų“ auka“?...

Be abejo, Kremlius jau seniai yra atkreipęs dėmesį į Paix et Liberte organizatorių Jean Paul David. Jis mielai jį uždarytų savo koncentracinėse stovyklose, bet David vis dar tebėra sovietams nepasiekiamas. Jo raštinių ir namus saugo prancūzų policija. Kada komunistai, širdami ant amerikiečių, rėkia: „Amerikiečiai, grįžkite namo!“, Jean Paul David juokiasi: „Amerikiečiai, grįžkite namo? Tą mes turėjome pasakyti tada, kai jie 1944 m. birželio mėn. 6 d. kėlėsi Normandijoje“...

Vyt. Kastytis.

KANADOS ŠIAURĖS GYVENTOJAI — ESKIMAI

Kanados pirmieji gyventojai buvo indėnai. Greta jų šiaurinėje srityje, vandenynų pakrantėms, tarp Labradoro ir Aliaskos, gyveno eskimai. Spėjama, kad abi šios giminės bus atkeliavusios iš Sibiro per Beringo sąsiaurį. Kada pirmieji europiečiai pradėjo lankytis į Kanados žemyną, tada eskimų esą buvę dar apie 22.500, bet šiandien priskaitoma vos apie 8000.

Zodis „eskimo“ kilęs iš indėnų kalbos ir reiškia „žalios mėsos valgytojas“. Ir tikrai šis vardas visai sutampa su jų maitinimosi būdu. Jie maistui naudojo daugiausia ruonių ir jūros lokių žalią mėsą.

Žiemą eskimai veda sėslinį gyvenimą, bet vasarą kilnojasi, ieškodami geresnių vietų medžioklei bizonų ir šiaurės elnių. Jie įdomiai medžioja ruonius. Ruoniai didesnė laiko dalį praleidžia po vandeniu, o į paviršių išplaukia tik paalsuoti grynu oru. Kadangi vandenynai ilgesnį laiką būna užšalę, tai kiekvienas ruonis turi pasirinkęs kelias neužšalimas vietas, kad laiks nuo laiko galėtų išplaukti į paviršių. Eskimai tokias vietas labai atidžiai saugoja ir išplaukiant ruonį sulaukia dažnai tik po kelių dienų. Tokias vietas saugoja eskimas turi užsilaikyti labai tyliai, nes ruoniai turi nepapastai gerą klausą. Išplaukusį į paviršių ruonį likviduoja ietimi. Niekas kitas taip nemoka ruonius medžioti kaip eskimai. Čia jie tikri meistrai.

Vandenimis plaukianti eskimai naudoja laivelius, kurie buvo dviejų rūšių, kaip jie vadinami „umiak“ ir „kayak“.

Umiak irklais varomas didesnis laivėlis, kurio rėmai gaminami iš kaulų, o paviršius aptemami kailiu. Kayak yra mažesnio tipo, gaminamas iš tokios pat medžiagos kaip ir umiak ir labai panašus į indėnų vadinamus

„bitch-bark“ laivelius. Jų paviršius rūpestingai aptrauktas kailiu, taip, kad laiveliai apvirtus, jame sėdintis eskimas net nesušlampa. Jie būna gana greitai ir neužliejami didesnių bangų. Be to, lengvi — juos galima nesunkiai pernešti iš vietos į vietą.

Vasarą eskimai gyvena palapinėse pagamintose iš ruonių ar banginių kailių. Žiemai statosi gryteles iš ledo, paramstytais šatromis, o stogą apdengia kailiu ar velėna. Iš sniego statosi, jeigu apsisotys kur nors trumpesniai laikui ir jas vadiną „igloo“. Jose apsigyvena dažniausiai dvi giminės šeimos. Užpakalinėje grytelės dalyje sūdeda sumedžiotų žvėrių kailius, ant kurių miega.

Eskimai, gyvendami šaltame klimate, neturėjo tiek medžiagų ir įrankių kaip indėnai. Jie naudojo tą, ką rado tose sąlygose.

Įrankiams naudojo banginių ir ruonių kaulus, iltis ir kt. Iš jų pasigaminavo strėles, ietis, žeberklus, adatas, pirštukus ir kitus įrankius, kurie jų vartojimui buvo reikalingi. Tik atėjus baltiesiems-europiečiams jų naudojami padargai turėjo iš pagrindų pasikeisti. Dabar medžioklei naudoja šautuvus, krosnys kurenamos žibalu, arba eskimų pasidarytą mėgiamiausias gerimas, pradėjo rengtis vilnoniais rūbais arba jau gerai išdirbtų kailių drabužiais.

Žiemos metu pradėjo medžioti baltasias lapes, kurių kailius baltieji labai mėgo, ir už juos mainais jau gauna miltų, cukraus ir arbatos.

Eskimų gyvenime, atsiradus baltiesiems, maisto pakeitimas buvo nevisai malonus reiškinys. Baltųjų vartojamas maistas eskimams nebuvo sveikas. Atsirado ligos, kurias eskimai sunkiai pakeidavo ir nemažai skaičius jų išmirė. Baltųjų rūbai jiems nevisai tiko, tad jie patys pasigamin-

tytų, nemokėtų prenumeratos ar tt. Kelis kartus, net buvo pasaulio lietuvių laikraščiuose paraginta, kad „Mūsų Pastogė“ nėra bendruomenės laikraštis. Žinoma, tai buvo nekalto pobūdžio skelbimas, kuris čia vietoje buvo visai kitos formos ir kitokio atspalvio. Laikraštis buvo apšaukiamas dirbas asimiliacijai, esant lietuviškiems ir tt. Šiame darbe nemažas nuopelnas tenka ir dabartiniam krašto valdybos pirmininkui J. Vaičiūnui, kuris ne kartą yra metęs eilę kaltinimų, net užgauliojimų „MP“ leidėjo ar redaktoriaus adresu. Dabar minėtas pirmininkas turi laimės pasirašyti tos neseniai pūrvais drabstomos „MP“ leidėjo, o administratoriumi paskirti savo giminaitį. Jau pirmame numeryje drįstama skelbti ir kreiptis į visus lietuvius ir skaitytojus, kad užsimokėtų prenumeratą net už 1950 m., kai visą laiką kurstė nemokėti, kad laikraštis skurstų ir netobulėtų. Tada užsisakyti „MP“ buvo „nusikaltimas“, o šiandien reikalauti iš žmonių prenu-

davo ir iš sumedžiotų žvėrių kailių.

Prieš 40 metų misijonierius F. G. Peck pritaikė eskimams alfabetą, indamas pavyzdžių naujamajai Pietų Amerikos indėnų. Šis alfabetas greit išsiplėtė ir dabar pagal jį eskimai mokosi rašyti ir skaityti.

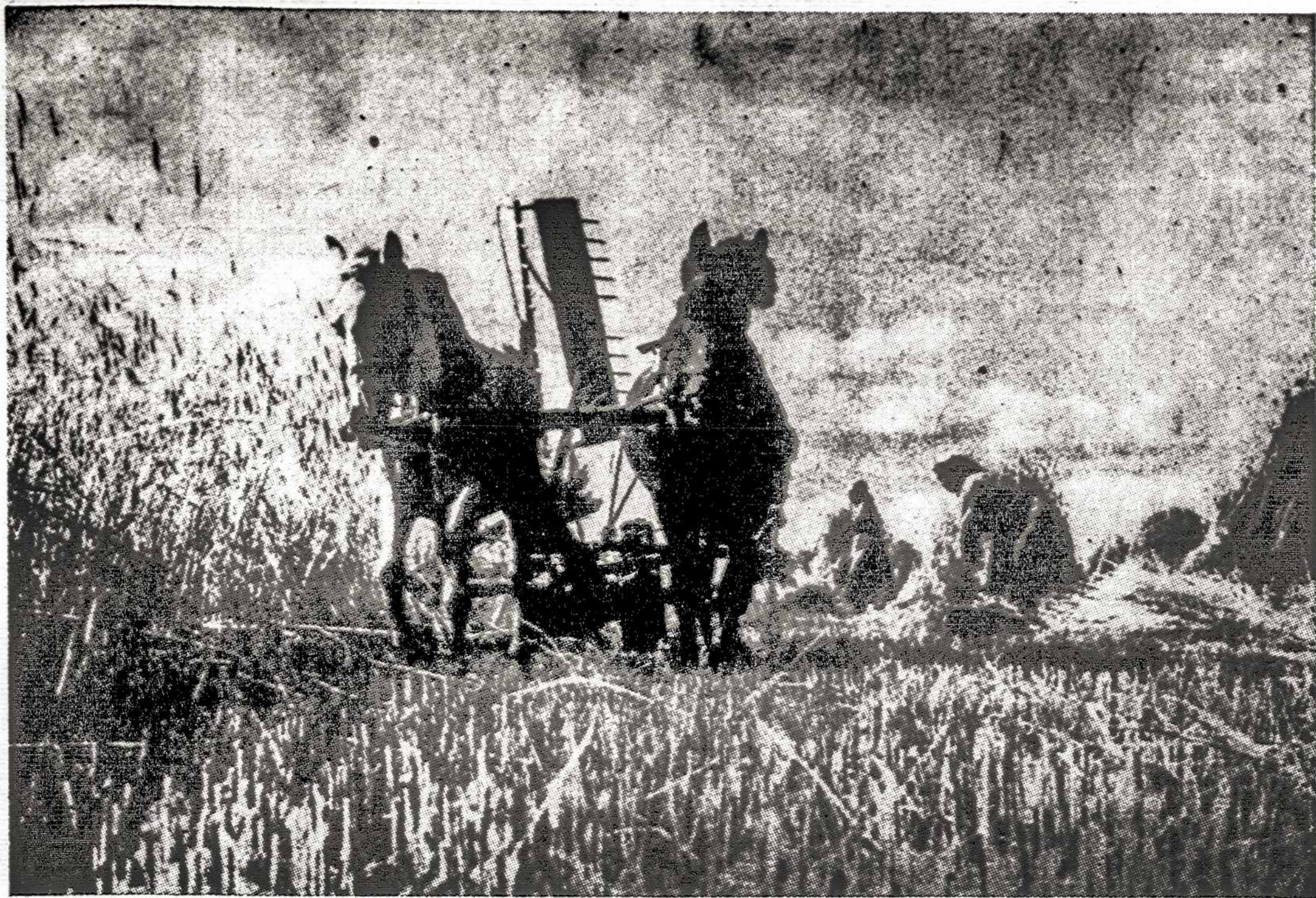
Eskimai iš prigimties yra kantrūs, nerūpestingi, taikingi ir sąžiningi. Iš kitos pusės turi įgimtą gudrumą ir palinkimą apkalbėti kaimynus bei bičiulius. Jie baltaisiais žmonėmis nuosirdus, bet taip pat įtaria, kad šie juos stengiasi apgauti.

Pagyvyjęs prekybai su baltaisiais žmonėmis, eskimai pradėjo sėsliau koncentruotis prie specialiai įkurtų agentūrų ar punktų. Ten jau sutiks viešąją policiją, atsirado meteorologijos stotys ir anglikonų bei katalikų misijos, kurios ryšį su pasauliu palaiko per radiją, laivais, o nuo 1942 m. jau ir lėktuvais.

Kanados vyriausybė dabar rūpinasi eskimais padėti, kad apsaugojus jų giminės visišką išnykimą. Atgabenami iš Aliaskos šiaurės elniai ir auginami eskimų apgyventose vietose, jų maitinui vieton išnykstančios senos elnių veislės.

Daug gydytojų ir gailestingųjų seserų išsiųsta į eskimų gyvenamas vietas jiems padėti sveikatos srityje. Jei šie žygiai pasiseks, tai eskimų giminė neišnyks, nors jų gyvenamose vietose baltieji taip pat turi pakelti gana sunkias ir neįprastas gyvenimo sąlygas.

L. Š.

Tėvų ir savo prakaitu aplaistytos žemės netekusių ūkininkų syajonė

Australijos lietuviškoje bendruomenėje blogi reiškiniai

Senas laikraštis — nauja dvasia. Pagaliau pasirodė Krašto Valdybos neseniai perimta „Mūsų Pastogė“. Redaktorių pasirašo J. Žukauskas, leidėju — J. Vaičiūnui. Redakcinė patariamoji komisija: P. Andriūšis, V. Kazokas ir Kulakauskas. Laikraštis pasirodė padidinto formato, 6 psl. Jis leidžiamas lietuvių bendruomenės vardu, tačiau vadovaujantieji žmonės, kaip tyčia, parinkti vienos grupės asmenys. Būdinga, kad jau pirmame numeryje išeinama prieš tai, kas yra daroma ne šitos grupės. Jau pirmame numeryje paskelbta, kad uždaro Karaliaus Mindaugo Institutas, paskelbiamas neveikiantis, neatšilvėliant į jo numinčių gražų ir naudingą darbą. Žinoma, institutas tebeveikia ir veiks, tačiau tai yra pavyzdys naujos „lietuviškos veiklos“. Štai kad ir ta pati „Mūsų Pastogė“ neseniai buvo puolama ir šmeižiama. Dabartinės Krašto Valdybos asmenys turėjo garbės bendruomenės vardu agituoti, kad žmonės „Mūsų Pastogės“ neskai-

tytų, nemokėtų prenumeratos ar tt. Kelis kartus, net buvo pasaulio lietuvių laikraščiuose paraginta, kad „Mūsų Pastogė“ nėra bendruomenės laikraštis. Žinoma, tai buvo nekalto pobūdžio skelbimas, kuris čia vietoje buvo visai kitos formos ir kitokio atspalvio. Laikraštis buvo apšaukiamas dirbas asimiliacijai, esant lietuviškiems ir tt. Šiame darbe nemažas nuopelnas tenka ir dabartiniam krašto valdybos pirmininkui J. Vaičiūnui, kuris ne kartą yra metęs eilę kaltinimų, net užgauliojimų „MP“ leidėjo ar redaktoriaus adresu. Dabar minėtas pirmininkas turi laimės pasirašyti tos neseniai pūrvais drabstomos „MP“ leidėjo, o administratoriumi paskirti savo giminaitį. Jau pirmame numeryje drįstama skelbti ir kreiptis į visus lietuvius ir skaitytojus, kad užsimokėtų prenumeratą net už 1950 m., kai visą laiką kurstė nemokėti, kad laikraštis skurstų ir netobulėtų. Tada užsisakyti „MP“ buvo „nusikaltimas“, o šiandien reikalauti iš žmonių prenu-

meratą net už praeitus metus yra visuomeniškas ir tautinis darbas, kuris reikalingas krašto laisvei ir gerovei.

Tai, kas anksčiau skaitė „MP“ atliko lietuvių priešingą darbą, kas šiandien skaito jį — dirba nepaprastos vertės augstą tautinį darbą ir rodo tautinį entuziazmą. Tokios minties yra visi išspausdinti atsisaukimai, pasirašyti įvairių asmenų, bet vienos Co. Jie išėjo su lietuvių bėris ir tautinio solidarumo šūkiu, vakarykščiai ardytojai, tarytum anksčiau buvo dirbama kažkieno ir kažkam. Ir anksčiau tas pats laikraštis tarnavo lietuvių bei ir tautiniam reikalams, bet visa nelaimė, kad laikraštis buvo vadovaujamas katalikiškos pažiūros žmonių ir buvo katalikiškos linijos. Čia ir yra visas „nusikaltimas“. Tai šiandien tie kiti išeina su pirmuoju „savo“ laikraščiu, kuriam gauti buvo prirašyta eilės prašymų ir skundų vietinei krašto valdžiai, buvo stengiamasi jį juodinti ir jam kenkti.

Pildosi senoji lietuviškos patarlės išmintis: „Nesipauk į vandenį, nes rasi, pačiam teks sėbėti“. Sudrumstą vandenį tenka gerti patiems drumstėjams ir ant vakarykščio purvas maišomo ir bendruomenės vardu šmeižiamo laikraščio tenka stambiomis raudėmis užsidėti savo pavardes. Gyvenimas skaudžiai kartais pasijuokia iš tų, kurie nori pasijuokti arba sujuodinti kitus.

Australietis.

Austral. Liet. Kultūros Fondo Valdyba paskelbė savo suvažiavimo birželio 28 d. nutarimą, kad Karaliaus Mindaugo Augstųjų Mokslo Instituto veikla esanti vykdoma ne pagal statutą, paskaitos negal būti „skaitomos kaip augstosios mokyklos kursas arba jo dalis“, tad reikią jo veiklą sustabdyti. Paskaitų organizavimą suaugusiems ir jaunimui suvažiavimas paveda LKF skyriams.

Pranešimas pasirodė labai keistas, kai netrukus po to K. Mindaugo Institutas nuo savęs paskelbė, kad anas pranešimas liečias, turbūt, kokį kitą institutą, o jis ir toliau veikia ir ruošias paskaitas.

Kaip sau norit, bet tai jau rodo, kad Australijos lietuviškoje bendruomenėje nebegegerai. Prieš keletą mėn. buvo paskelbta rezoliucija VLIKui bendruomenės K. Tarybos atstovų suvažiavimo vardu, kurią „priėmė“ 15 atstovų, kai 30 visai atsisakė ją svarstyti, o dabar viena institucija skelbia draudimą kitai veikti kultūrinį darbą. Pareikšti „gilia padėką“ už pastangas dirbti kultūrinį darbą ir pasakyti, kad jūs daugiau nebedirbt, o tą darbą mes pavedame štai kitai institucijai, vargu ar gali būti pavadintas kitaip, kaip politiniu cinizmu.

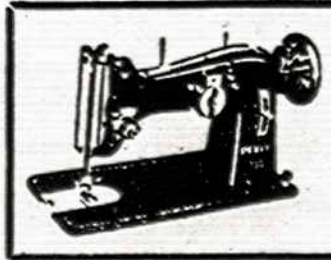
— Sao Paulo. — Čia vienoje vargingoje šeimoje gimė penktukas, visos mergaitės. Tėvai vedę prieš 10 m., o jau prieš tai turėjo 4 mergaites ir 3 berniukus. Dvi mergaitės po poros dienų mirė.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.
272½ QUEEN ST. W. TORONTO

Siuvimo priemonių dėžutė su medžiagom

SIUVAIS, PAVYZDŽIAIS, SAGOMIS —

IR PADEMONSTRAVIMAS NAMUOSE!

NAUJA STEBUKLINGA MAŠINA

KURI:

- * Įsiuva sagas
- * Ado
- * Daro paslėptas siūles
- * Išsiuvinėja
- * Apsiuvinėja

BE PRIDEDAMŲ DALIŲ!

VELTUI demonstruojama namuose 100 mylių apylinkėse. Su kiekviena mašina VELITUI duodamos kirpimo formos

TIK ŠIA SAVAITE

FAMILY SEWING CENTRE

791 YONG ST. • TORONTO • Telef. Kl. 0108

DAŽYTOJAS

KAROLIS ABROMAITIS

Atlieka vidaus ir lauko namų dažymo darbus.
464 Salem Ave. N., Toronto

Lietuvių Baldų Krautuvė "MOHAWK FURNITURE"

2448 Danforth Ave., Toronto

Telefonas OX. 4444

Skelbia metinių progą didelį

IŠPARDAVIMA

Didelė nuolaida visoms prekėms

Prekės siunčiamos ir už Toronto ribų, į bet kurį Ontario provincijos miestą ar artimiausią R.R. geležinkelio stotį. PERSIUNTIMO IŠLAIDAS APMOKAME Informacijų teirautis raštu ar telefonu bet kurio laiku pas

JONAS AUKŠTAITIS

Išpardavimas tęsis visą rugpjūčio mėnesį
Krautuvė atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro

VIRŠ VOKIETIJOS

Raoul de Fontenay Jenner Karališkoje Kanados aviacijoje už nepaprastą pasižymėjimą gavo "George Medal". Niekas, pažvelgęs į šį vos 21 metų jaunuolį nepavadinotų jo herojumi. Jis pakenkė daugiau į tuos saloninius ponaičius, kurių Kanadoje taip apstu šokių salėse ir turtingose vasarvietėse. Atrodė, kad ir jis pats buvo nustebintas šiuo medaliu.

Jenner tarnavo kaip rhdžio operatorius ir kulkosvaidininkas pasižymėjusioje anglų "Stirling" bombonešių eskadrilėje. Šios eskadrilės pareigos skyrėsi nuo paprastųjų. Ji buvo pirmoji bombarduojanti. Ji buvo pirmoji, kuri taikini paženklinavo pakabinomis lempomis ir sukeltais gaisrais. Šis darbas reikalavo didelio patyrimo, bet "Stirling" eskadrilė buvo prityrusi ir gerai išlavinta.

Pramonės centras Duesseldorf buvo tos atmintinos nakties taikynys. Devynioliktasis Jenner skridimas į priešą. Visa lėktuvo igula spėjo būsiant ramų skridimą, nes paskutinią kartą jiems teko kautis su vokiečių naktiniu naikintuvu ir turėta pavojaus momentu, kol atspalaidavo.

Tokie pavojingi atvejai būdavo reti, beveik niekad nepasitaikydavo paeiliui. Pradžia buvo gera. Be didelio vargo, nesutikę vokiečių ir mažai apsaudomi priešlėktuvinės artilerijos, priartėjo prie Duesseldorfo. Čia tačiau drebuly virptelėjo per gyslas. Ilgi prožektorių pirštai judėjo visur aplink miestą. Jenner apskaičiavo jų esant apie 500. Jų šviesoj galėjai matyti sprogsant ore sviedinius ir jų šviečiamuosius pėdsakus. Jenner keturmotorinio bombonešio vairu valdė prityręs airis Paddy Trench, kuris vokiečių gynybą pažinojo kaip savo penkis pirštus. Jie laimingai išvengė prožektorių šviesos spindulių, užskrido virš miesto ir, išmetę ženklinančias šviesas ir bombas, rodė, buvo atlikę savo uždavinį.

Bombonešių igulos turėjo vieną kartais pražūtingą paprotį, kuris pražudė ne vieną lėktuvą. Igulos rungtyniaudavo tarp savęs įdomesniais subombarduoto taikinio nuotraukomis. Jenner lėktuvo igula, padrasinta pirmo laimingo užskridimo, nutarė grįžti padaryti nuotraukų. Nelaimė, prožektoriai pačiupo juos. Prožektorių šviesa nekludė lėktuvo skridimui, bet lėktuvas pakliuvęs į jų kryžminių spindulių, tampa labai puikus taikynys artilerijai. Visa aplink lėktuvą skendo baltoje šviesoje. Vistik akylos pilotas pastebėjo apačioje, žemai, kiek tamsesnė vieta ir nusprendė ją pasiekti. Motorams pilna jėga kaukiant, su didžiumi lėktuvu nėrė tiesiai nosim žemyn. Jenner negalėjo matyti instrumentų, bet pilotas vėliau pasakojo, kad lėktuvas pasiekė 385 myl. greičio. Visa

igula laikėsi išikibus, kur kas galėdamas, ir laukė to siaubingo smigimo išdavy. Pasisekė. Jie atsirado tamsoje. Džiaugėsi ir sveikino viens kitą, laimingai išnešė kailį.

Pergreitas džiaugsmas. Prožektoriai juos vėl sugavo, ir sviediniai pradėjo spiečias sprogti aplink. Už sekundės pagrindinis kuro bakas iš dešinės buvo pramuštas, ir benzino kvapas pripildė kabinos vidų. Sprogimas neįvyko, bet benzino dujos nuodijo igulos narius, apsunkindamos skridimą. Tučiuojau kita sviedinio skeveldra numušė pirmojo iš kairės variklio propelerį, kuris su triukšmu atsimušė į kulkosvaidžių bokstelių prie pat Jenner. Galimybės sugrįžti į bazę sumažėjo. Igulos nariai nebūtų lažinę nė už centą, kad jie vėl pamatys Angliją. Sviediniai nesiliovė sproginėje. Vienas jų, pataikė tiesiog antrąjį iš kairės variklį, švariai išmušdamas jį iš rėmų ir pasiūdamas žemyn į degantį miestą. Keturmotorinis "Stirling" bombonešis paliko tik su dviem varikliais iš dešinio šono. Kad pilotas sugebėjo išlyginti vairus, kai lėktuvas, iškritus iš sparno sunkiam varikliui, neteko svorio pusiausvyros, yra stebuklas. Tai didelėmis pastangomis padarė tik labai geri pilotai. Tai dar neviskas. Artimešnis iš dešinės variklis pradėjo kosėti ir, nežiūrint mechaniko pastangų, lėktuvas skrido tik su truputį daugiau kaip vienu varikliu. Lėktuvo pilotas ir vadas Trench jau davė įsakymą išskirti su parašintais. Duesseldorfas tuo momentu neatrodė patogi vieta, todėl igulos nariai prikaldė pilotą skristi tol, kol tik bus įmanoma. Trench sutiko, pataręs išmesti visa, kas tik galima, lėktuvu svariui palengvinti. Kad tikrai jiems nereikėtų išskirti, visi pirmiausia išmetė savo parašius, tada kulkosvaidžius, palikdami tik užpakalinį, kad galėtų šiek tiek gintis nuo naikintuvų. Mechanikas darė viską, kas galima, kad veikiantiems varikliams netrūktų kuro, nes tiesioginis bakas, kuris juos maitino, buvo pramuštas. Toliau igula išmetė šovinius, deguonį ir visas lėktuvo šarvavimo plokštes, kurias tik galėjo atluoti. Lėktuvas smarkiai drebėjo, ir visi bijojo, kad dešinysis sparnas su veikiančiais varikliais atlušias. Pamaži jie skrido mylia po mylios, kol po didelės įtampos pasiekė Olandų krantą. Skrido jau tik 150 pėdų augštyje. Pasi-taikantieji prožektoriai ieškodavo jų daug augščiau.

Pakrantėje dažnai bombonešius užpuola naikintuvai. Jei tai atsitiktų šį kartą, jūros maudyklė jiems užtikrinta. Laimė lydėjo. Lėktuvu greitis nukrito žemiau galimo skristi. Pilotas jau bijojo, kad vienu momentu jie gali pasileisti kristi stačiai į jūrą. Bet galimybė pasiekti Anglijos krantus didėjo. Vėliau mechanikui pasisekė išgauti dau-

giau jėgos iš šlubuojančio variklio, ir Angliją pasiekė net 1000 pėdų augštyje.

Atsirado naujas pavojaus. Radijo aparatas buvo taip pat sudaužytas, ir jie negalėjo pranešti krantų gynybai pažinimo signalų. Tais 1942 metais vokiečių bombonešiai dar buvo dažnas svečias. Savųjų prožektoriai pradėjo judėti po dangų. Laimė su-rado neišmestus raketų pistoletus ir galėjo iššauti dienos spalvas. Tuojau po to šlubavęs ir taisomas variklis visiškai sustojo. Nebeliko kitos išeities, kaip leistis pasitaikiusioje vietoje ne-naudojant ratų, kurie į minkštą žemę ismigtų ir lėktuvas sudužtų. Sušaudytas lėktuvas laimingai nuslydo žemės paviršium apie 50 pėdų ir sustojo su į šoną užlausta uodega, kaip bumerango. Nuo staigaus sustojimo sugedęs variklis iškrito iš savo rėmų ir užsidedė. Akimirksniu visa igula, išskyrus užpakalinį kulkosvaidininką, išsoko pro skyles ir pasidariusį plyšį laukan. Nesirodant kulkosvaidininkui, Jenner pro plyšį, o mechanikas su bombų taikytoju pro iššokimo skylę grįžo į lėktuvą jo ieškoti. Jie vos buvo įlindę į vidų, kaip ugnies liežuvis prabėgo pro jų kojas, ir viskas sprogo. Mechanikas ir bomborduotojas buvo užmušti vietoje, bet Jenner sprogiu buvo išmestas pro plyšį ir už 20 pėdų nukrito tiesiai ant kojų.

Apglušintas, bet nesužeistas automatiškai leidos atgal. Šį kartą pasisekė. Kulkosvaidininkas škotas Glendenning buvo pripaustas uodegos gale lūžusių dalių ir, nors drabužiai jau degė, buvo gyvas. Jenner pasisekė jį atpalaiduoti ir išnešti laukan. Nuvežtas ligoninėn, jis pasveiko.

Jenner ir dabar atrodo viskas, kas to skridimo metu atsitiko, kaip koks sapnas, kurį kiekvienas gali susapnuoti, bet kurio jis nenorėtų sapnuoti iš naujo.

Vertė P. Brakas.

Mažųjų Maldos — paveiksluota maldaknygė. Parengė kun. Stasys Yla, iliustravo dail. P. Augius. 66 originalūs paveikslėliai, eiliuotos maldos. Kaina \$1.25. Galima gauti "Tėviškos Žiburio" knygyne arba pas leidybą: Immaculatae Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Artimųjų Rytų painiavos

Viena iš sunkiausių dabartinių tarptautinių problemų yra Artimųjų Rytų klausimas, svarbus pasauliniu mastu ir Europos fronto atbaidymo požiūriu. Jau pereitų metų pabaigoje iškeltas siūlymas sukurti atskirą Artimųjų Rytų komandą, kurios uždavinys būtų apsaugoti nuo komunistinės agresijos Dardanelus, Suesą ir nafta turtingas Mažosios Azijos sritis vis nesiseka įvykdyti, nes to regiono valstybių santykiai per daug supainioti. O pavojus diena iš dienos auga, komunistinė įtaka darosi vis ryškesnė ir ryškesnė. Komunistinės propagandos centrais pasidara Beirut ir Damaskas, iš kur komunistinė literatūra skleidžiama po visą arabų pasaulį. Ir vairsių jau pasireiškia. Arabų tarpe nepasitenkinimas vakariečiais nuolat auga, o pagrindinė priežastis yra Izraelio klausimas. Arabai negali dovanoti vakariečiams, kad jie palaiko Izraelį, su kuriuo visos arabų lygos valstybės formaliai tebėra karo stovy ir negali eiti į jokią sąjungą kartu su juo. Užbaigti konfliktą sudarant taikos sutartį yra neįmanoma, dėl tremtinių bei pabėgėlių, kurių yra visos milijonai, o arabų valstybės nesutinka pradėti jokių taikos derybų, kol jie nebus įkurdinti. O galimybų

JAV rinkiminėje kampanijoje Eisenhoweris yra užsispyręs savo kampanijos pirmuoju būnu pasidaryti užsienių politiką. Ekspertai mano, jog tai jo tikrai labai svarbus koziris ir veiksmingas, nors kiti ginėja, kad, kai jis pats buvo Trumano administracijos užsienių politikos vieno faktoriaus dargi vyriausias vadas, labai čiaudyti lyg ir nereikėtų. Bet Eisenhoweris gi šitaip kalbėjo Denvery: "... turime naujai pervertinti esančių duomenis. Tas reiškia, jog visas darbas turės būti pertašytas... Mes privalome šiuos klausimus

spresti pozityviai, ne vien tik negatyviai "containment" — kitaip gresia tikra katastrofa". Jo nuomone, tvirtumas ir pastovumas gali išsaugoti mus nuo karo. Demokratai dabartinė savo politika vedą į karą... Taip jie kalbą namie. Užsieniui jie parenką taiklesnius žodžius. Dulles pasisakydamas už taikingą sugyvenimą bei bendradarbiavimą, vėl prašovė. Achesonas, užklaustas dėl tokio kvailio ir siauraprotiško prasarimo vadovaujančio respublikonų eksperto, klastingai šypsodamasis pastebėjo, jog jis skamba klaidiai. Iš tikrųjų jis skambėjo klaidiai — Eisenhoweris jau sekančią dieną šoko padėties gelbėti. Jau minėtoje kalboje Denveryje jis pareiškė, jog visų pirma taikingomis priemonėmis jis sieksias pavergtųjų tautų išlaisvinimą.

Ir čia nebuvo neapsieita be didžiojo pavergtųjų tautų bičiulio Charles Kersten, kuris Eisenhowerį dėl šio reikalo užliarmavo. Kersten patikino, jog "būtu nemoralu, neetiška ir neamerikoniška kalbėti apie "taikingą egzistavimą", kada pusė pasaulio yra kruvinoje bolševikų priepaudoje". Bet Ike pareiškimas spaudai, kur kas švelnesnis, negu šis Kersteno ultimatas.

Wisconsino respublikono pil-

tam nėra. Kai šitokioje įtampoje JAV uždraudė į Artimuosius Rytus įvežti ginklus, arabų valstybės šaukia, kad kludomas jų apsiginklavimas ir stengiasi ginklų pirkti Rusijoje. Naujasis Egipto diktatorius net viešai pagas-dino, kad Egiptas ginklų galys gauti iš Rusų, kiek tik noris. Panašią grąšinimą pasigirsta ir Irane, kur komunistų perversmo pavojus laikomas didžiausiu, kur komunistai jau gatvėse mušasi su nacionalistais.

Iš visų šito regiono valstybių tik viena Turkija yra ir pajėgi, ir ryžtinga gintis bei ginti Bosphorą. Arabų valstybėse visose yra kokia nors netvarka. Irakas, Egiptas ir Jordanas turi karalius vaikus, yra valdomi regentų ir tik vienas Egiptas tvirtose rąkose. Sirijoje taip pat karinė diktatūra. Saudi Arabijos, Jemeno, Kuveit ir Lybijos vaidmuo nedidelis. Izraelis, supančiotas ūkinį sunkumų ir pabėgėlių problemų, jaučiasi neramiai kaimynystėje neturėdamas nei vienos draugiškos valstybės ir trijų didžiųjų planų paremti negali. Tik vienintelis Libanonas, krikščioniškoji tvirtovė musulmonų jūroje, gali būti laikomas nesun-tinai sukalbamu vakariečių sąjungininku. Bet jis gi negali at-stoti 600 mil. arabų pasaulio.

JŪRŲ TURTAI

JT ūkinės komisijos duomenimis, vos ¼ pasaulio žmonių tegali pakankamai maitintis, su-naudodamas kasdien po 3000 kalorijų maisto; apie šesťadalį žmonių tegaua 2250-2750 kalorijų, o daugiau pusės žmonijos gyvena pusbadžių ir badauja. Augščiausio gyvenimo lygio yra pasiekusi Europa ir Šiaurės Amerikos kraštai. Bet ir tuose kraštuose yra didelių svyravimų. Sakoma, kad už rytų Europos gyven-tąją prieš pastarąjį karą vokie-tis gyveno 3 kartus geriau, ang-las 4 kartus, o amerikietis net 7. Po karo šitas santykis dar labiau

pasikeitė Amerikos naudai. Tai priklauso nuo krašto pramonės išsivystymo, turimų žaliavų ir nuo užsienio prekybos.

Tačiau Europai badas negrėsė. Tuo tarpu, kai Tolim. Rytuose — Kinijoje ir Indijoje — veik kas pora metų po keletą milijonų mirdavo badu. Taip ir dabar yra. Dėl to tai ir keliamas klausimas ar begalės žemė išmaitinti vis augančią žmoniją?

Problema tyrinėję mokslininkai prieina išvados, kad žemė gali išmaitinti dar trigubai gyven-tojų, reikia tik išnaudoti visas galimybes, kurių milžiniškų yra dar veik nepaiešioti. Vien esamomis technikos priemonėmis galima patenkinti dar dvigubus žmonijos reikalavimus.

Vienas iš gausiausių ir mažiausiai išnaudotų šaltinių esą vandenys — jūros ir okeanai. Kaip žinia, vandenys dengia 79% viso žemės paviršiaus. Vandens žemėje yra 1370 milijonai kubinių kilometrų, kuriuose yra neapsakoma daugybė gyvūnijos ir augmenijos. Apskaiciuojama, kad vien žuvų kasmet priauga 200 milijonų centnerių, o jų baltimų maitinamoji vertė lygi apie 250 milijonų karvių mėsos baltymų vertei. Iš jūros gaunama riebalų, odų, trauš žemės ūkiui, maisto naminiams gyvuliams, įvairių žaliavų medikamentams ir daugybė žaliavų cheminei pramonei.

Siuo metu jūrų gėrybės dar labai mažai teišnaudojamos. Zu-vaujama tik negiliuose vanden-yse ir vos 12% vandenų plote. Tuo tarpu jūrose yra 160.000 rūšių gy-vių ir 10.000 rūšių augalų. Be to, yra masė vad. planktono, t.y. vandenyje gyvenančių smulkių organizmų, kurių kiekviename kvadratinėje metre esama 150 gramų. Kadangi jūrų ploto yra 361 kv. km., tai planktono iš viso yra apie 38 milijonus tonų. O jei pridėsime, kad planktonas daugi-nasi 10 kartų per metus, tai meti-nis jo kiekis sudarys 350 milijonų tonų. Visų jūrų gyvių bendras svoris apskaičiuojamas 18 mili-jardų tonų. Tuo tarpu iš to viso naudojama — sužvejojama — vien 0,001 dalis, o visa neplaukiojan-ti jūrų gyvūnija visiškai neličia-ma. Jos skaičiuojama apie 8 bi-lijonų tonų.

Tai vis milžiniški turtai, kuriuos žmogus gali perdirti savo reikalams.

Ekonomistai apskaičiuoja, kad žmonija nebadautų ir neišnaudo-dama jūrų gėrybių. Vien žemės paviršiuje esančiųjų, esą, pakak-tų net didžiausiems reikalavi-mams — net iki 8000 kalorijų kiekvienam žmogui. Čia tik tech-nikos pritaikymo ir gėrybių pas-kirstymo klausimas.

— Londonas. — Paskelbta, kad per pusaštunto mėnesio D. Britanijos nacionalizuotos plieno įmonės davė 7.791.576 svarų pelno. Tuo būdu iš nacionalizuotų ūkio šakų pelno nedavė tik anglies pramonė ir oro susisiekimo Europos linijos.

NEŠIOJAMOS RAŠOMOSIOS MAŠINELĖS

Siūlome Jums visų rūšių rašomasias mašinelės su Jūsų kalbos akcentais. Išimokėsimui.

THOMAS & CORNEY
88 Adelaide St. West.
Toronto, Ont.

Visais turto pirkimo ir parda-

vimo reikalais Jums patarnaus

FELIKSAS SENKUS

Tel. LL. 3744.

William Bolland Real Estate

1130 College St., Toronto, Ont.

NAMAI LIETUVIŠKAME RAJONE

\$7.800, įmokėti \$2.000. Pusiau atskiras visas mūrinis 6 kambarių namas kietom grindim. Ossington—Dundas.
\$9.500, įmokėti \$3.000. Visai atskiras 6 kamb. namukas, oru-alyva šildomas, kietom grindim, su dviem garažais. St. Clarens prie Dupont.
\$12.000 visa kaina už 8 kambarių mūrinį pusiau atskirą namą High Park rajone. Prie Garden-Sunnyside
\$13.600 visa kaina už 7 kambarių mūrinį visai atskirą namą, oru-alyva šildoma. St. Clarens prie Bloor.
\$13.500, įmokėti \$4.000. Visai atskiras namas-dupleksas su dviem voniom ir dviem virtuvėm. 8 kambariai. Didelis žemės sklypas. 2 garažai. Arti gero susisiekimo. St. Clair—Dufferin.
\$14.000, įmokėti \$5.000. Pusiau atskiras mūrinis 8 kambarių namas, kietom grindim, su garažu. Merion—Roncesvalles.
\$15.500, įmokėti apie \$4.000 ar \$5.000. Praga įsigyti 10 kambarių mūrinį namą. Koridorinė sistema — patogų išnuomoti. Vieta garažui. Ossington į šiaurę nuo Dundas.
\$15.500 visa kaina už 9 kambarių visai atskirą namą, kietom grindim, garažas su privačiu įvažiavimu. Rūsy įrengta ekstra išvietė. Fern-nagh—Roncesvalles.

Ir daugiau namų Lietuvių rajone — vakariniame Toronte Jūs mielai ap-rodys ir padės išsirinkti

P. LEONAS
Tel. ME. 2471.

J. J. ELLIS, Realtor
1072 BLOOR ST. W.

Pažymėjimas, kuris padaro Jus

Laisvos šalies laisvu piliečiu

Diena, kurią jūs tapsite Kanados piliečiu, yra didžiausia jūsų gyvenimo diena šiame krašte. Jūs tapote laisvės, lygybės ir gerovės krašto piliečiu. Jums suteikiama teisė tikėti, ką nori... galvoti, kalbėti ir veikti laisvai, be baimės... tik nepažeidžiant savo kaimynų — piliečių teisių. Ir ši laisvė yra ne tik jūsų visam gyvenimui, bet ji pereis jūsų vaikams ir vaikų vaikams.

Taip, pilietybė turi ypatingą vertę Kanadoje. Bet su privilegijomis įgaunama tam tikrų įsipareigojimų. Ir gyvenant ir jaučiant atsakomybę... būnant geru piliečiu ir mokant savo vaikus būti gerais piliečiais, jūs prisidėsite prie savo naujojo krašto didingumo ir savo šeimos saugumo sekančioms generacijoms.

Visada pirk geriausį — pirk Weston's

Kaip junginys daugelio tautų iš daugelio kraštų sudaro augštą Kanados piliečio tipą, taip iš mišinio daugelio vertingų medžiagų pagaminami augštos kokybės Weston's produktai. Dėl to daugiau kaip per 65 metus Weston's džiaugiasi nuolat augančiu ištikimu palankumu kanadiečių nuo vandenyno iki vandenyno.

GEORGE WESTON LIMITED...CANADA

MANN-MARTEL

DUNDAS—RONCESVALLES
\$9.000 6 kamb. namas su nuomininkais, kietmedžio grindys, naujai dekoruoti vidus. Įmokėti \$3.000.

DUFFERIN—BLOOR
\$9.500 6 kamb. mūrinis namas pliu žaidimų kambarius (recreation room). Alyvos apšildymas, garazas. Retas pirkimas.

BLOOR—DUFFERIN
\$10.900 6 kamb. mūrinis namas, ekonomiškas šildymas, įvairumai.

BROCK—BLOOR
\$11.000 6 kamb., pusiau mūrinis namas, karšto oro apšildymas, vieta garazui. Įmokėti \$4.000.

DUFFERIN—DAVENPORT
\$11.000 6 gerame stovyje kambarių namas, moderniška virtuvė, garazas, kiemas. Žemas įmokėjimas.

DUFFERIN—LAPPIN
\$11.900 6 kamb. mūrinis namas, naujai atremontuotas vidus, karšto vandens-alyvos apšildymas, garazas.

ROGERS RD.—DUFFERIN
\$12.000 6 kamb., atskiras mūrinis namas, karšto vandens ir alyvos apšildymas, garazas, kiemas, vaismedžiai. Įmokėti \$4.000. Labai geras pirkimas.

ARGYLE—OSSINGTON
\$12.500 10 kamb. pajamų namas, karšto vandens-alyvos apšildymas, vieta garazui. Įmokėti \$3.500.

WESTON RD.—ROGERS RD.
\$12.900 beveik naujas 6 kamb. naujoviskas mūrinis namas, 2 garazai virtuvės, moderniškas apšildymas, erdvus kambarinis skydas.

PEARSON—RONCESVALLES
\$13.000 8 kamb. mūrinis namas, alyvos apšildymas, garazas.

INDIAN RD. CRS.
\$13.500 atskiras mūrinis 6 kamb. namas gražioje vietoje, karšto vandens apšild., garazas.

BLOOR—ST. CLARENS
\$13.500 8 kamb. mūrinis namas ramioje gatvėje. Dvi moderniškos virtuvės, gražiai dekoruoti kambariai. Patogus susisiektis. Normalus įmokėjimas.

RUNNYMEDE—ANNETTE
\$13.900 6 kamb. atskiras mūrinis namas, garazas sodas, šoninis įvažiavimas.

DUPONT—CHRISTIE
\$14.200 8 kamb. atskiras mūrinis dviejų aukštų namas, 3 virtuvės, karšto vandens ir alyvos apšildymas. Viskas gerame stovyje. Geras pajamos.

COLLEGE—MANNING
\$14.300 krautuvas, patalpa (20x30) plius 6 kambariai. Garazas. Skubus pardavimas.

MANNING—BLOOR
\$15.000 8 kamb. mūrinis namas, karšto vandens apšildymas, dvi virtuvės (moderniška). \$5.000 įmokėti.

HUMBERSIDE—PACIFIC
\$15.500 6 kamb. atskiras mūrinis namas, karšto vandens ir alyvos apšildymas, privatus įvažiavimas, garazas.

BLOOR—ST. CLARENS
\$15.500 8 kamb. atskiras mūrinis namas, vieta garazui. \$6.000 įmokėti.

INDIAN RD.—SUNNYSIDE
\$15.900 8 kamb. mūrinis namas, alyvos apšildymas, vieta garazui. Vertas dėmesio.

CRAWFORD—DUNDAS
\$16.000 8 kamb. mūrinis namas, karšto vandens apšildymas, įvažiavimas.

ST. JOHN'S RD.—DUNDAS
\$16.500 9 kamb. mūrinis pajamų namas, 3 virtuvės, karšto vandens-alyvos apšildymas, geras distriktas.

BLOOR—BATHURST
\$17.000 9 kamb. atskiras mūrinis namas, 3 atskiri butai: 3 virtuvės, 3 vonios. Geras pajamų šaltinis centrinėje miesto dalyje.

INDIAN RD.
\$18.500 7 kamb. atskiras mūrinis namas. Gražus erdvus vidus. Gv. kamb. 24x14. Karšto vandens alyvos apšildymas, garazas.

Mes duodame metines paskolas patogiai sudaryti įmokėjimų grynai. Patesnei informacijai ir visais kitais namų pirkimo - pardavimo reikalais kreiptis į

V. MEILUS

1663 Bloor St. W. Tel. OL. 1106
Namų telef. RU. 1-0203.

MANN & MARTEL
REALTORS

.. JYPSENOS ..

Ylai klūtų

Rugpjūčio 22 d. "Liaudies Balso" numeryje pats redaktorius draugas Yla net tarptautinės politikos klausimais rašo. Bet kaip nebolševikiškai! Gindamas sovietus, jis porina: "... kas liečia rytines valstybes, Lenkiją, Lietuvą, Tarybų Sąjungą ir kitas". Oho, drauguži! Argi Lietuva ne Tarybų Sąjungoje? Džiaukis, kad čia čekistai neviešpatauja. Tokias "fašistinio nacionalizmo atūrgas" jie greit sutvarko.

Zinai, drauguži, panašiai ir aš "suklupau" 1940 m., kai užpildydama vieną iš nesibaigiančių sovietinių anketų į klausimą "ar turi giminių užsieny?" atsakiau, kad turiu seserį, kuri gyvena Lenigrade. gerai, kad dar pagelbėjo geri žmonės anketą pakeisti...

Kokia čia paslaptis?

Mirštantis vyras kreipiasi į kuniga:
— Dvasiškas tėveli, norėčiau išpažinti atlikti slaptai.
— Nagi, mat, ir mirdamas paslapčių turi, — pastebi žmona išeidama.

Tik tu vienas būsi

Lietuvoje traukiniu važiuoja žemaitis ūkininkas. Netoli jo sėdi enkavedistas. Enkavedistas norėdamas pasijuokti iš žemaičio, klausia:
— Iš kur tu žmogeli?
— Iš Žemaitijos.
— Ar didelė Žemaitija?
— Dešimtį kartų didesnė už Rusiją.

— Iš kurio apskrčio?
— Iš Raseinių.
— Ar dideli Raseiniai?
— Dešimtį kartų didesnis už Maskvą.
— Kuri upė pro jus teka?
— Dubysa.
— Ar didelė Dubysa?
— Dešimts kartų didesnė už Volgą.
— Ar daug pas jus yra durinių? — pritrūkęs kantrybės paklausė enkavedistas.
— Kai tu atvažiuosi, būsi pirmas — ramiai atsakė žemaitis.

Daugumos valia

Viename Turkijos miestelyje gyvena senas, turtingas, bet labai šykštus pirklys. Jo sūnus buvo labai išlaidus, tik visa nelai-

LICENZIJUOTI
ELEKTRIKAI

J. Barakauskas ir J. Vaitkus
Viskas nuo durų skambučio iki pilno namų instaliavimo.
119 PERTH AVE.
Tel. KE. 2667

Dr. Aleksas Valadka

Gdytojas ir chirurgas

1081 BLOOR ST. W.

(tarp Dufferin ir Dovercourt)

•

Priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniais nuo 2-4 val. p.p.

ir 6.30-8 val. vak. arba pagal susitarimą

•

Telefonas ME. 2933

SAUGU — PATIKIMA

PIRKDAMI AR PARDUODAMI

pasitarkite su mūsų ekspertais.
Mes turime šimtus įvairiausių namų.

Bronius SERGAUTIS

Murray 7377

Vakarinė įstaiga

2390 Bloor St. W.

V. TUKLERIS

Hamilton 9-4121

Hamiltono įstaiga

913 Main St. E.

Kanados didžiausia nuosavybių įstaiga

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto

Skyriai visoje Ontario provincijoje

Specialus rugpjūčio mėn. išpardavimas

Lietuviškai kalbąs kailininkas

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.

Kailinių taisydas ir persiuoivimas.

Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėdami skambinkite: EM 4-6509

PARDUODAMI
NAMAI

Niagara—Bathurst
\$1.000 įmokėti. Neblogam stovy, 6 šviesių, did. kamb. namas. Didelis rūšys. Kaina \$7.000. Lietuvių du jau nupirko, yra dar trys.

Sunnyside Ave.
11 kamb. ir dvi verandos. Pirmos rūšies namas. Atskirtas koridoriu sistema. Vandenių alyva šild. Visi kamb. dažyti. Visur ik tesgoindys. 4 virtuvės. Rūšys su visais patogumais, tinkuotos dažytas. Prie susisiekimo ir prekybos centro. Vieta garazui. Įmokėti \$5.500 vietoj \$8.000; kaina \$18.000 vietoj \$19.500.

Clinton Ave.
10 kamb. 3 virtuvės, 2 vonios. Atskirtas. Mūrinis. Vandenių alyva šild. Korid. sistema. Įmen. \$280 pajamų, nepriekaitant 2 kamb. šeimnininkui. Įmokėti \$4.300; kaina \$14.300.

Marion St. — High Park
8 kamb. Pusiaus atskiras, mūrin. Garazui vieta. Korid. sistema. Įmokėti \$4.900; kaina — \$12.900.

Adelaide St.
8 kamb. su visu turtingu inventoriu: baldytuvu, skalb. mašinai, puodai, šokutės ir šina, baldais, du radijo p. tt. ir tt. Skubus pardavimas. Namas mūrinis. Yra vieta garazui; lane. Gera vieta išnuomavimui. Kaina tik \$12.500.

St. John St.
10 kamb. mūrinis. Tuščias. Korid. sistema. Neatskirtas. Garazui vieta. Be skulų. Įmokėti apie \$5.000; kaina 13.000.

Valgykla
\$12.000. Lietuvių-ukr. rajone. Gerai įrengta. Virš \$1.500 savait. apyv. 545 vietos. 6 gyv. kamb. Įmokėti apie \$5.000.

Vasarnamsi
Simco ežero pakrantėje. 5 kamb. su baldais ir tt. Sklypas 54 iš 209 pėdų. Įmokėti \$500; kaina \$2.500.

Paskolų gavimui ir pasirinkti įvairia kaina namų, krautuvių, valgyklų, ypač lietuvių rajonuose, prašome kreiptis į

Dr. J. Kaškelis

Telef.: WA. 2644, WA. 2647 ir WA. 2648.
575 Queen St. W. (prie Bathurst)

Neradus manęs biure, prašau palikti telefoną ar adresą, kad galėčiau su Tamstoms susisiekti. Darbo valandos yra nuo 9.30 val. ryto iki 9 val. vak.

R. TESLIA

REAL ESTATE

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

BR. BUKOWSKA, R.O.
AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.

Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmdien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto kampas 94 Laws St.

Tel. L'ndhurst 0052

DANIEL D. STOKAL
B.A.

TEISININKAS,

ADVOKATAS,

NOTARAS

Kalbu slavų kalbomis.

Room 204, 221 Victoria St.

Office EM. 6-1753

Res. tel. LY 5797

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau visų firmų radio aparatus, patefonus ir kitus toje srityje susijusius darbus atlieku greitai, pigiai ir sąžiningai.

Darbas garantuojamas.

Paskambinus atvažiuoju į namus tel. KE. 1080.

190 Wright Ave., Toronto

DĖMESIO! Valgyklą "BALTIC" 870 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont

perėmė naujas savininkas. - - Valgiai gaminami pagal lietuvių skonį iš šviežių produktų. Gamina prityrusios virėjos

Sav. Feliksas Jonynas

Viktutė Bugailiškaitė
1280 King E. Hamilton, Ont.AYRAINS
BEAUTY
SALON

Daro pusmetines ir vaires trumpalaikes šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienas darbas yra garantuojamas.

Telefonas 4-3566

DR. A. RATINOW

L.M.C.C.

Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse. Vidaus ligų specialistas (širdies, astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.)

479½ Euclid Ave., Toronto

Tel. RA. 6708.

AKIŲ SPECIALISTAS

M. STEFANUK

(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

Bathurst Medical Building

312 Bathurst; Telef. EM 3-6373

Dr. WILLIAM J. ZINCHESE

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS IR

CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

DR. F. TICKETT

Gdytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3751

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6 Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EM. 4-6515

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto (kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platus (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai

Darbas pirmos rūšies

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išstia akis nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą

Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

DAŽAI IR SIENOMS
POPIERIS!

Vaškas, šepečiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W. Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

Lietuviai važiuokite vasaroti!

O. ir E. NARUŠIŲ VASARNAMI
"FOUR OAKS" TOURIST HOME

Leamington, Ont., 318 Erie St. South.

Greitas ir geras patarnavimas, lietuviški valgiai, sauleto Eri ežero krantas.

KAINOS: Vienam asmeniui kambaris ir maistas savaitei \$25 —

Tik kambaris vienam asmeniui — \$15. —

Tik kambaris dviem asmenims — \$20. —

Tik kambaris trim asmenims — \$25. —

Tiesiog iš fabriko

5 metų garantija!

5 gab. virtuvės chromo komplektas — \$59.50

3 gab. fotelis (chesterfield) — \$99.00

3 gab. miegamojo komplektas — \$79.50

Davenport lova (Chesterfield) — \$49.50

Kėdės (Hostess) — \$12.95

DIRECT FURNITURE
SALES

480 YONGE ST., TORONTO

(1 blokas į šaurę nuo College St.)

ATIDARYTA VAKARAIŠ IKI 9 VAL.

Lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Skambinti Midway 1213

F.N.

RADIO AND TELEVISION SERVICE

Phone OL. 3356

236 GLADSTONE AVE. (prie Dundas St. W.) TORONTO, Ont.

Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Felix Norvydas

Mes dirbame 24 valandas

THE VICTORY FLORIST

Mūsų krautuvi dvejose vietose:

749 QUEEN ST. E. 576 QUEEN ST. W.

Tel. RL 5804 Tel. EM. 3-1618

Dėmesio

TORONTO, Ont.

Lietuvių pasirodymas parodoje bus šį šeštadienį, rugpjūčio 30 d., 10 val. vakare, toje pačioje vietoje, kur yra lietuviškas skyrius — Upper West Annex, Women's Division, Coliseum pastato II aukšte. Pasirodyme dalyvaus solistė M. Vilčiauskaitė, akompanuojant muz. St. Gailevičiui, parapijos choras, vedamas kun. B. Pacevičiaus ir Toronto Jūros Skautų tautinių šokių grupė, vadovaujama Ličkunaitės-Sodeikienės.

Rugsėjo 6 d., šeštadienį, t.y. paskutinę parodos dieną, 9 val. 45 min. vak. toje pačioje vietoje bus vaikų pasirodymas, kuriame dalyvaus ir lietuviukai — 2 mergaitės tautiniais rūbais ir 1 berniukas.

Pasirodoškie didelei šventei
Rugsėjo 14 d., sekmadienį prie Medad ežero p. Narušų ūkyje ruošiamas didžiulė Toronto ir Hamiltono lietuvių susitikimo šventė — gegužinė su plačia ir įvairia programa. Rengimo komitetas sudarytas iš abiejų kolonijų atstovų ir smarkiai dirba. Tai bus pirmas toks didelis dviejų stambiųjų mūsų kolonijų susitikimas gamtos prieglobsty. Proga susitikti kuo daugiau senų bėliučių ir naujų pažinčių užmegzti beabejo išnaudos ir tolimiesiems apylinkių, o taip pat JAV lietuviai. Kitos tokios progos šiemet nebebus.

Svečiai
Praeitą savaitę viešėjo Toronte ir mus aplankė prof. kun. St. Yla iš Putnam, Conn., ir kun. Dr. J. Vaisnora, MIC, iš Romos, dabar viešis JAV.

Pax Romana kongreso metu Toronte penktas dienas praleido prof. Dr. A. Paplauskas-Ramūnas iš Otavos ir doktorantas V. Žvirgždys iš JAV.

Didėja verslininkų skaičius
Torontan šį Montrealio atvyko siuvenas p. Beresnevičius su šeima. Beresnevičius yra žymus Kauno siuvenas. Jis Toronte pirkto namą ir atidarė gražiai įrengtą vyrų-motelių rūbų siuvyklą Dundas gatvėje.

Taksi taisyklės
Toronte nustato, kad šoferis visur privalo važiuoti tiesiausi keliu. Dėl to šoferiai turi puikiai pažinti miestą. Joks šoferis neturi teisės imti nei didesnio nei mažesnio atlyginimo, kaip nustatytos taksos. Toronte skaičiuojama po 30 centų už pirmą mylios trečdalį ir po 10 c. už kiekvieną sekantį mylios trečdalį. Be to, dar imama 10 centų už kiekvieną 2 minutes laukimo.

Mieliems

Elzei, Kristupui, Edei ir Urtei Jankams, jų broliui
MEČIUI JANKUI mirus,
nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Stasė ir Jonas Č.

Padėka

Būdamas Toronte, visą laiką viešėjau pas pp. Karpavičius. Širdingai dėkoju jiems už toki malonų priėmimą. Ypač labai dėkingas ponai Karpavičienėi už skanius valgius, kuriais mane pavaišino. Dar sykį sakau aciu labai.

V. Sibulis.

Papildymas

Pereitam "TZ" numerį, 5 psl., buvo išspausdintas ruošiamos statyti Toronto lietuvių bažnyčios planas. Praleista pažymėti, kad autorius yra Dr. inž. A. Kulpavičius.

Dėl persikirtų šeimų atvykimo į Kanadą

Mes jau buvome pranešę, kad vyskupams tarpininkaujant daroma žygių atgabenti į Kanadą tremtinius, kurių šeimos dalis jau yra čia atvykę. Tokių šeimų Toronto lietuvių parapijoje užsiregistravo 29. Dabar yra gautos specialios anketos, pagal kurių davinius bus pradėtos individualios bylos imigracijos įstaigose. Užpildyti reikės dvi anketas: 1) "Rural Settlement Society of Canada", kuri bus oficiali tų žmonių kvietėja. Jos būstinė yra Montrealy—484 McGill St., room 42, o jos anketa vad. "Travel Loan for Catholic Refugees". 2) Imigracijos ministerijos anketa.

Kas savo giminėmis rūpinasi, anketas turės pasiųsti kiekvienas atskirai ir pridėdamas čekį už šeimos narių kelionę: už kiekvieną suaugusį šeimos narį po \$200 iki \$250, žiūrint į kurlą Kanados provinciją vyks ir po \$100-130 už kiekvieną vaiką, jaunesnį kaip 11 metų. Be to, administracijai išlaidų turi būti priskaityta po \$7 už kiekvieną suaugusį ir po \$5 už vaiką.

Savo parengimų laiką
KL Kat. Kultūros D-ja pakeitė. Parengimai UNF salėje įvyks lapkričio 29 d. ir gruodžio 27 d. Rugsėjo mėn. nebus jokio parengimo.

KLB Kr. Tarybos suvažiavimas
atstovai vyksta atskiru vagonu. Jei būtų norinčių pasinaudoti proga nuvykti į Montrealį pigesne kaina, prašoma iki trečiadienio 12 val. dienos užsirašyti ir pignus įmokėti "Tulpės" svetainėje — 994 Dundas Str. W., tel. ME. 9490.

Kelionė į abu galu kainuos ne daugiau \$14.65. Didesniam skaičiui susidarius — pigiau. Kiekvienas vykstantis gaus atskirą bilietą, su kuriuo grįžti galės bet kada 16 dienų laikotarpį.

Gandras aplankė

Dar vieną "T.Z." biurelio šeimą — ponį Aldona Rusinienę pereiną ketvirtadienį iš ligoninės grįžo su gražiu sūneliu. Mūsų liotipininkas Karolis R. labai džiaugiasi, o mes visi prisidedam ir sveikinam.

ANGLIŲ KAINOS

greitai pakils nuo \$1.50 ligi \$2 už toną. Užsakant anglis dabar, siuos pinigų galima sutaupyti. Anglių užsakymo reikalais kreiptis į Norris Fuels atstovą Vytautą Aušrotą, telef. LY. 0305.

Nubaudė vaistų firmą

Vitamineral Laboratories of Toronto firma teismo nubausta už posakį reklamuojant savo preparatą: "Esame įsitikinę, kad mūsų negaunate pakankamai vitaminių savo maiste" ir už teikimą, kad vitamineralio vartojimas yra "apdraudimas sveikatos". Bylą iškėlė Sveikatos ministerijos maisto ir vaistų skyriaus vyr. inspektorius W. Crandall, pateikęs tyrimų davinius, kad Kanadoje vartojamame maiste vitaminių esą pakankamai.

ŠEŠTADIENI,

RUGPJŪČIO 30 DIENĄ, pp. NARUŠŲ ŪKYJE PRIE LAKE MEDAD ĮVYKS

G E G U Ž I N Ė

Puikusia proga šeštadienio popietę praleisti puikioje kaimo aplinkumoje. Galėsite irkluoti laiveliais, jodinėti arkliais, stebėti ar dalyvauti sportinėse varžybose ir susitikti su pažįstamais, kurių sąryšis su Labor Day švente, atvyks ir iš JAV.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS. Kas norės galės pp. Narušų ūkyje pasilikti praleisti ir sekmadienį. Autobusai nuo lietuvių bažnyčios, 941 Dundas St. W., išeis 2 val. pp.

Toronto at-kai.

VISI Į TORONTO GEGUŽINĘ!

kuri įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 31 dieną, tik 8 mylios nuo lietuvių bažnyčios, vakari-niame Toronte. SUMMERVILLE PRIE UPELIO ETOBIC CRIK.

Važiuoti: Bloor W., Kingsway keliu No. 5 Hamiltono link, už Malton kelio kryžkelės raudonų šviesų.

Gegužinės vieta — prie pat kelio Nr. 5, dešinėje pusėje, obelių sode, prie sraunaus upelio. GERAS ORKESTRAS. ŠOKIAMS PLATFORMA. GAUSUS BUFETAS. LOTERIJA.

Kelionė autobusais papiginta. Jie išeis nuo lietuvių bažnyčios 1—3 val. po pietų. Laukiama svečių iš kitų kolonijų: Hamiltono, Londono, Delhi ir kt.

Nepraleiskite progos gražioje rudens gamtoje, lietuviškoje nuotaikoje praleisti sekmadienio popietę, kartu prisidedant prie lietuvių šalpos reikalo!

Toronto lietuvių šalpos komitetas "CARITAS".

Baigiantis gegužinių sezonui ir artėjant šaltesniems rudens vakarams,

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronto skyrius, rugpjūčio 30 d. 7 val. 30 min. vakaro, UNF salėje, 297 College St. rengia

LINKSMĄ RUDENS SEZONO ATIDARYMO

ŠOKIŲ VAKARĄ

Gros modernus džazas. Veiks bufetas su įvairiais gėrimais ir užkandžiais. Be to, bus ir kitų prašmatnybių. Visų laukiame atsilankant, o atsilankiusieji — nesigailėsite.

LAS Toronto Skyriaus Valdyba.

TORONTO LIETUVIŲ MOTERŲ ŠALPOS GRUPĖ "DAINA"
Lietuvių Bažnyčios ir Lietuvių Namų Fondų naudai, rugpjūčio 31 d., sekmadienį, 8.30 val. vak. šv. Elenos salėje (Dundas St. W. — St. Clarens gt. kampas) rengia

ŠOKIUS

GROS PUIKI KAPELA. PAJVAIRINIMAI.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę paremti šį mums visiems labai rūpiną tikslą kartu linksmai praleidžiant vakarą.

Rengėjos.

BORISO VALKOVO BALETO STUDIA TORONTE

pradės veikti nuo š.m. rugsėjo 25 d. Mergaitės ir berniukai nuo 7 iki 16 mt. priimami užsirašyti nuo rugsėjo 1 d. kasdien nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. 782 Yonge Str. (iš Bloor). Tel. KI. 2918 (kalbėti angliskai). Užsirašant (prašo) pažymėti tautybę. Baletu studijoje lietuviams yra leista sudaryti atskirą grupę. Liet. grupę ves Liet. Valtys. Baletu šokėja Zinaida Smolskaitė-Orentienė, kuri yra pakviesta 4-tam sezonui, kaip baletmeisterė ir pedagogė. Lietuviams mokėstis bus sumažintas. Norintieji gauti smulkesnių informacijų lietuviškai, kreipkitės kasdien nuo 4 val. pp. pas Z. Smolskienę-Orentienę, telefonu LO. 2401.

PRANESU gerb. klientams, kad nuo š.m. rugsėjo 1 d. pakeičiau batų taisymo kainas: Vyr. puspadžiai ir kulnys \$2.15 Mot. augšti kulnys ir pusp. 1.30 Moteriškų sportinių batelių puspadžiai ir kulnys 1.65 Moteriški augšti kulnys 0.25 Moteriški žemi kulnys \$4.00 Vyr. kulnys 0.60 "SIMON" batų taisymo dirbtuvė 812 Dundas St. W., Toronto Sav. S. Andriekus

IESKAU gero, ramaus, sausame name kambario su mažu virtuvės pasinaudojimu — arba tai išsivirti. Distrikte: Dundas, Bloor, Bathurst, Dufferin St. Pageidauju antrame aukšte. Pranešti tel. ME. 0430.

BALTIC CARTAGE & MOVERS

pergabena baldus, specialistas pervežti šaldytuvus. Transportas visų rūšių. Didelis sunkvežimis. Informacijų kreiptis OL. 1403 9 Delaware Ave., Toronto, Ont 24 valandų tarnyba.

Valgyklai "Baltic", 870 Dundas St. W., reikalinga moteris nuolatiniam padavėjos darbu.

Išnuomojamas II aukšte butas iš 2-ju kamb. ir virtuvės, be baldų ir kambarys su baldais arba 3 kamb. ir virtuvė. Taip pat didelis šviesus frontinis kambarys I aukšte su baldais 2 asm. su galimybe išsivirti. Nuolat šiltas vanduo. 236 Dovercourt Rd.

Išnuomojami II-me aukšte naujai atremontuoti 2 kambariai: vienas frontinis, kitas mažesnis tinkamas virtuvei, be baldų. Skambinti iki 8 v. vak. ME. 1317.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė III aukšte su baldais. Prie Bloor. Yra šiltas ir šaltas vanduo. Skambinti tel. LO. 3647.

Išnuomojamas kambarys viename asmeniui su baldais. Galima naudotis virtuve. Garžas. Kreiptis po 5 val. vak. 207 Clendenan Ave., tel. MU. 5011.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė su baldais II aukšte. Yra garžas. 168 Concord Ave. Telef. OL. 4554, skambinti bet kuriuo laiku.

Išnuomojamas 1 frontinis kambarys I aukšte, viename arba dvieji asmenims. Tel. MU. 8496. 50 Mountview Ave., High Park rajone, Kreiptis po 6 val. vak.

J. J. ELLIS, REALTORS

328 Queen Str. W., Office

Turime tikrai didelį parduodamų namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą lietuviams tinkamuose rajonuose, kaip ir visame mieste. Patikima ir smulki informacija. Parūpinamos paskolos — mortgages, taip pat paskolos padidinti jūsų įmokejimą—cash.

Jums patarnaus

R. ŽULYS

Tel. EM. 3-4031. Namų EM. 3-6711

Toronto, Ont.

MONTREAL, Que.

Pranešimas

Kaip jau buvo pranešta, Lietuvių Akademiniis Sambūris yra numatęs paskirti keletą stipendijų Montrealio universitetuose studijuojantiems ar studijuojantiems studentams. Stipendijų skaičius priklausys nuo Montrealio lietuviškosios visuomenės quosnumo. Visi prašomi neatsakyti savo auka paremti išeivijoje sunkiai siekiančius mokslo.

Norintieji gauti smulkesnių informacijų stipendijų reikalu prašomi rašyti Lietuvių Akademiniis Sambūrio valdybai c.o. P. Lukoševičius, 440 Principal Rd., Boncherville, P. Q.

L. Akad. Samvb. V. ba.

— **Montrealis.** — Pereitą savaitę čia įvyko keletas bankų užpuolimų darbo metu. Išnešta \$28.000. Policija žada imtis griežtesnių žygių.

KLB TARYBOS ATSTOVŲ ŽINIAI

1. Laik. KLB Org. Komitetas, remdamasis KLB Tarybos nario Sergijaus Treigio pareiškimu, kad dėl pablogėjusios sveikatos negalės dirbti KLB Taryboje, skelbia Ontario Apygardos pirmąjį kandidatą Antaną Rinkūną, gavusį 495 balsus, KLB Tarybos nariu.

2. KLB suvažiavimo būstinės adresas yra: 485 Rachel E., Montreal, P.Q., prie pat Rachel ir St. Denis gatvių susikirtimo. Posėdžių salė yra mūsų dispozicijoj nuo šeštadienio - rugp. 30 d. — 1 val. p.p. iki 9 val. ryto veiks informacijos centras, kuria svečiai galės pasinaudoti kaip

laikino apsisistojimo vieta ir pasiremdamasi KLB Tarybos nario žia lygiai 1 val. p.p. Svečių susitikimo ir priėmimo tarnybai yra labai svarbu žinoti svečių atvykimo valandą ir stotis, todėl prašome apie tai informuoti pirmąjį kandidatą P. Juškevičienę, 3994 Rosemount Blv., Montreal, P.Q. telef. TU 6068 arba kitus Komiteto narius.

Laik. KLB Org. Komitetas.

"Liaudies Balsas" klysta

Pereitame Nr. "L.B." išspausdino klišę, vaizduojančią sodininką su grupe vaikų darže ir apačioje parašė, kad tai esą "Vaikučių namai netoli Kauno, kur valstybės lėšomis auginami ir auklėjami vaikai, kurių tėvus nužudė fašistai". O reikėjo parašyti, kad tai Vaikėlio Jėzaus draugijos prieglaudos daržas, kurį su visa prieglauda bolševikinė valdžia atėmė ir vaikus pradėjo "auklėti" bolševikiškai.

WINDSOR, Ont.

Rudens sezono pradžiai, Windsorio Lietuvių Bendruomenės ruošia pirmą linksma vakarą.

Vakaras įvyks rugsėjo 6 d., erdvioj "Casa Romana" salėj, 1585 Seminole, priešais žinomą kroatų salę.

Vakaro pradžia 7 val. vak. Programai pasibaigus, salėje vyks šokiai. Pobūvio metu apatinėje salėje veiks turtingas bufetas. Vakaro rengėjai visus apylinkės tautiečius kviečia skaitlingai atsilankyti.

Apyl. K-tas.

Šios savaitės namų pirkimai:

Bloor ir Crawford gatvių rajone:

\$13.000 8 kambarių plytų namas, didelis sklypas, garažas, labai gerame stovyje. Įmokėti tik apie \$4.500.

Roncesvalles ir Fern gatvių rajone:

\$12.500 7 kambarių plytų namas, vandeniu apšildomas, su garažu. Įmokėti tik \$3.000. Balanse atviras morgičius.

A. GARBENIS

Vakaraš HY. 1543

MENARY & SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave. Toronto. Tel. LL. 1112

VISADA IR VISUOMET

įvairius apsidraudimo reikalus Jums sutvarkys

J. BERŽINSKAS

1212 Dundas St. W. Toronto - - - Tel. LA. 9547 ir MU. 3940

Šios savaitės namų pirkimai:

\$17.000. Roncesvalles ir Marion rajone, 10 kamb., atskiras mūrinis namas, 2 vonios ir moderniška virtuvė, garažas. Alyvos šildymas. Įmokėti \$6.000.

\$27.000. High Park Blvd., 10 kamb., 3 vonios, vandeniu—alyva šildomas, atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, puikus svečių kambarys. Įmokėti \$8.000.

\$15.500. Beverley g-vėje, prie Dundas, 8 kamb., vandeniu-alyva šildomas, 3 virtuvės, labai patogus nuomavimui. Įmokėti \$4.000.

\$105.000. Bloor — High Park rajone, puikus 10 metų senumo apartamentas, 18 butų, 1 butas susideda iš 5-6 kambarių, visi butai turi šaldytuvus ir elektr. krosnis. Pajamos į metus \$15.000. Įmokėti \$60.000.

\$12.500. Indian Rd. ir Bloor rajone, 7 kamb., alyvos šildymas, garažas. Įmokėti \$4.000.

Klauskite: V. Andrejausko-Andrews

LA. 2763 ir LA. 6101

Geresniam namų pirkimui ir geresniam patarnavimui ir teisingam patarimui pirkite per

H. M. DAVY & CO

105 Roncesvalles Ave., Toronto LA. 2763 LA. 6101

Lietuviai pigiai perveža baldus,

bagazą, prekes ir kit.

VEŽAMA IR Į PROVINCIJĄ.

Kreiptis:

9 Pearson Ave., Toronto

Telefonas LO. 8828